

НІМЕЦЬКА МОВА

Посібник для студентів закладів вищої освіти
(німецька як друга іноземна)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

НІМЕЦЬКА МОВА

Посібник для студентів закладів вищої освіти
(німецька як друга іноземна)

Укладачі: Бойчевська І. Б., Веремюк Л. Л.

Умань
Візаві
2020

УДК 811.112.2'243(075.8)
Н70

Рецензенти:

Авчиннікова Г. Д., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та практики іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;
Загоруйко Л. О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземної філології Національного авіаційного університету.

*Рекомендовано до друку вченою радою факультету іноземних мов
(протокол № 5 від 21 жовтня 2020 року)*

Німецька мова : посіб. для студ. ЗВО (німецька як друга іноземна) /
Н70 МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.:
І. Б. Бойчевська, Л. Л. Веремюк. – Умань : Візаві, 2020. – 104 с.

Збірник укладено на засадах кредитно-модульної системи навчання. Призначається для студентів закладів вищої освіти, які починають вивчати німецьку мову як другу іноземну.

УДК 811.112.2'243(075.8)

ПЕРЕДМОВА

Даний посібник є частиною навчально-методичного комплексу призначеного для вивчення німецької мови як другої іноземної студентами немовних спеціальностей закладів вищої освіти. Він містить декілька блоків: фонетичний, граматичний, лексичний, в яких послідовно, від простого до складного викладено фонетичний, граматичний та лексичний матеріал, необхідний для засвоєння студентами гуманітарних спеціальностей початкового етапу навчання.

Вивчення граматики чітко структуровано, розділено за лекціями, починається певними граматичними правилами, після яких йдуть вправи для засвоєння граматичного матеріалу. В збірнику є багато різних типів граматичних вправ, починаючи від простіших до складніших, що дозволяє краще оволодіти як граматичними, так і лексичними навичками. Велике місце відводиться вправам на переклад як найбільш ефективному засобі закріплення й контролю засвоєння матеріалу.

Посібник має практичне спрямування, що дає змогу студентам набути комунікативної компетентності в процесі вивчення німецької мови як другої іноземної. Опрацювавши матеріал навчально-методичного посібника, студенти зможуть дізнатися про особливості вимови німецьких слів, познайомившись з основами фонетичних правил, засвоїти необхідний лексичний мінімум та оволодіти знаннями граматичних структур, що є важливим для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння та продукування кола текстів в академічній та професійній сферах.

ФОНЕТИЧНИЙ БЛОК
Німецький алфавіт

Das deutsche Alphabet

Lateinschrift	Benennung der Buchstaben	Lateinschrift	Benennung der Buchstaben
A a	['a:]	N n	['en]
B b	[be:]	O o	['o:]
C c	[tʃe:]	P p	[pe:]
D d	[de:]	Q q	[ku:]
E e	['e:]	R r	['er]
F f	['ef]	S s ß	['es]
G g	[ge:]	T t	[te:]
H h	[ha:]	U u	['u:]
I i	['i:]	V v	[faʊ]
J j	[jɔt]	W w	[ve:]
K k	[ka:]	X x	['iks]
L l	['ɛl]	Y y	['ypsi-lɔn]
M m	['em]	Z z	[tʃɛt]

Основні фонетичні правила

Особливості читання приголосних:

- 1) Буква **h** на початку слова або кореня читається як [х] з придихом: **Herz** (серце). Всередині і наприкінці слів вона не читається, а служить для подовження попередньої голосної: **fahren** (їхати), **froh** (веселий, радісний).
  - 2) Буква **j** вимовляється як [й], а в поєднаннях ja, je і ju нашому вуху чуються [я], [йє] і [ю]: **Jahr** (рік), **Juni** (червень), **jetzt** (зараз).
  - 3) Буква **l** завжди пом'якшується при читанні: **Blume** (квітка).
  - 4) Звук **r** більшість німців вимовляє гаркавлячи: **Regen** (дощ).
  - 5) Буква **s** перед або між голосними читається як [з]: **Sonne** (сонце), **lesen** (читати), **sieben** (сім).
- Буква **s** та подвійне **ss** (Doppel-s) перед приголосним або в кінці слова читається як [с]: **Atlas** (атлас), **Fest** (свято), **muss** (повинен), **küssen** (цілувати).
- 6) Буква **ß** читається як [с]: **groß** (великий), **Straße** (вулиця).
  - 7) Приголосні **k, p, t** вимовляються з придихом: **Park** (парк), **Torte** (торт), **Koffer** (валіза).
  - 8) Буква **v** вимовляється як [ф]: **Vater** (батько), **Vogel** (птаха). Лише в рідкісних випадках (найчастіше в запозичених словах) вона вимовляється як [в]: **Vase** (ваза), **Valuta** (валюта).
  - 9) Буква **w** читається як український звук [в]: **Wort** (слово).
  - 10) Буква **z** – [ц] – **zusammen** (разом), **Zukunft** (майбутнє).
  - 11) Приголосний **x** читається як [кс]: **Paradox** (парадокс), **Xylophon** (ксилофон)
  - 12) Подвійні приголосні читаються як одинарні, але при цьому вони вкорочують голосну, що стоїть попереду: **Sommer** (літо), **Mutter** (мати).

Буквосполучення приголосних:

- 1) Буквосполучення **sp** на початку слів і коренів читається як [шп]: **Sport** (спорт), **spielen** (грати), **sprechen** (говорити). Виняток: **Aspirant** (аспірант).
- 2) Буквосполучення **st** на початку слів і коренів читається як [шт]: **Stern** (зірка), **stehen** (стояти), **Stunde** (час).
- 3) Буквосполучення **ck** читається як [к]: **backen** (пекти), **Ecke** (кут).
- 4) Буквосполучення **chs** читається як [кс]: **sechs** (шість), **wachsen** (рости).
- 5) Буквосполучення **ch** після е, і та в суфіксах –chen, -lich, -ig читається як м'яка [х]: **ich** (я), **mich** (мене), **freundlich** (дружелюбний).
- 6) Буквосполучення **ch** після а, о, u читається як тверда [х], **Buch** (книга), **machen** (робити).
- 7) Буквосполучення **sch** читається як [ш]: **Schule** (школа), **Schwester** (сестра).
- 8) Буквосполучення **tsch** читається як [ч]: **deutsch** (німецька мова).
- 9) Буквосполучення **tz** – [ц] – **sitzen** (сидіти)
- 10) Буквосполучення **qu** читається як [кв]: **Quark** (сир).
- 11) Буквосполучення **ph** в запозичених словах читається як [ф]: **Phlegma** (флегма).
- 12) Буквосполучення **th** в запозичених словах читається як [т]: **Theater** (театр)
- 13) Буквосполучення **ng** читається як носовий [н]: **lang** (довгий), **singen** (співати), **Ring** (коліцо).

Голосні (короткі та довгі)

Голосні а, е, і, о, у, у короткі:

- 1) в односкладових службових словах: **in, an, am, dem, mit**
- 2) перед подвоєними приголосними та буквосполученнями ch, sch, ng, tsch, tz: **Arm** (рука), **Messer** (ніж), **System** (система).

Голосні а, е, і, о, у, у довгі:

- 1) якщо голосна подвоюється: **Haar** (волосся), **Tee** (чай), **Boot** (човен).
- 2) перед приголосною h, що не вимовляється: **sehen** (дивитися), **stehen** (вставати)
- 3) у відкритому складі всередині слова: **Leben** (життя), **Hose** (штани), **Ladung** (виклик)

Умляути

У німецькому алфавіті є специфічні букви з двома крапками зверху (Umlaut):

- 1) **ä** найближче до українського звуку [e]: **Mädchen** (дівчинка).
- 2) **ö** читається приблизно як [йо]: **schön** (гарний).
- 3) **ü** читається майже як [ю]: **Müll** (сміття).

Буквосполучення голосних та дифтонги:

- 1) **ie** читається як довга [і:]: **Bier** (пиво), **liegen** (лежати), **biegen** (повертати).
- 2) **ei** читається як [ай]: **Heimat** (Батьківщина), **mein** (мій), **dein** (твій), **nein** (ні).
- 3) **eu** читається як [ой]: **heute** (сьогодні), **neu** (новий), **neun** (дев'ять).
- 4) **au** читається як [ау]: **Frau** (жінка), **Haus** (будинок)
- 5) **äu** читається як [ой]: **Bäume** (дерева).

У німецькій мові при вимові також приглушуються дзвінки приголосні на кінці слів, незважаючи на можливі непорозуміння. Так, наприклад, на слух неможливо відрізнити (Rad) колесо від (Rat) порада.

Особливості читання на кінцях слів:

- 1) Закінчення -er в деяких регіонах Німеччини вимовляється досить невиразно: **Kinder** (діти).
- 2) На кінці слів -ig читається як [ix]: **wichtig** (важливий).

Особливості наголосу:

- 1) Наголос в німецькій мові як правило падає на перший склад: **Ausländer** (іноземець), **aufmachen** (відкривати). Виняток становлять слова, запозичені з інших мов: **Computer**. Таких запозичень у німецькій мові досить багато.
- 2) Якщо слово має ненаголошений суфікс (**be-, ge-, er-, ver-, zer-, ent-, miss-**), то наголос зміщується на наступний склад: **verkaufen** (продавати), **bekommen** (одержувати). 3) Суфікс **-tion** (читається як **-ціон**) завжди перетягує наголос на себе: **Kommunikation** (комунікація, зв'язок).

Вправа 1 Потренуйтеся у вимові наступних слів, а заодно і вивчіть їх значення: **Strand** (пляж), **Reise** (подорож), **Leute** (люди), **Zeit** (час), **Frühling** (весна), **Herbst** (осінь), **Fleisch** (м'ясо), **Fisch** (риба), **Wein** (вино), **Kaffee** (кава), **Zwieback** (сухарик), **Radieschen** (редис), **richtig** (правильний), **Schule** (школа), **Volk** (народ)

Phonetische Übungen

DEUTSCHE VOKALE (*Німецькі голосні*)

Die Vokale der hinteren Reihe (голосні заднього ряду)

[a:]

Star, Spaß, Glass, Bad, Fahrt, Puma, Lama, Birma, Oda, Lila.

[a]

Wald, Sand, Salz, nass, Alb, also, Arg.

[o:]

Obus, ohne, Ozean, Oma, Hose, Boden, Polen, Mofa, Bohne, wo, so, Zoo.

[o]

Otto, ebenso, Radio, bravo, Ost, offen, Optik, Onkel, Obdach, Olga, stock,
Kopf,
Wolf, voll, Molkerei.

[u:]

Flur, Tuch, Huch, Hut, tu, Kakadu, Muh, Gnu.

[u]

Turm, Null, Lump, Luft, Duft, Schluss, um, Ulk, unter, Urteil.

[e:]

Beet, wen, den, schwer, leben, nehmen, werden, geben, bequem.

[ɛ]

Ente, Ebbe, Ecke, eckig, Echse, Feld, nett, Pelz, Welt, Nest.

[ɛ:]

Pläne, Ähre, Zähne, Däne, Mähne, Mädels, wählen, sähen, nähen, mahlen.

Die Vokale der vorderen Reihe (голосні переднього ряду)

[ø:]

hören, schön, die Söhne, größer, böse, gewöhnen, die Öhre.

[œ]

öffnen, öfters, die Dörfer, die Stöcke, die Röcke, die Wörter, können.

[i:]

liegen, Miete, lieben, Siedler, dir, ihm, Iris, Ida, ihn.

[ɪ]

Film, Wind, zittern, Kirsche, bitter, ich, innen, intelligent, intensiv, Instinkt, Imbiss.

[y:]

Übung, üben, übel, üblich, übrig, übrigens, Typ, kühn, schwül, Kür, Mühe, Lyrik, Bücher, Bühne.

[y]

Glück, Stück, dünn, fünf, hübsch, Bürste, Würze, Küche, Zücke, Münze.

Der reduzierte Vokal [ə] (редукований [ə])

Lage, Tinte, Affe, Rabe, Hose, danke, Beamter, bedecken, beachten, bequem, genug, genau, gerade, Gebiet.

Die Diphthonge (дифтонги)

[ae]

Ei, ein, einmal, einfach, Eigentum, Eindruck, Wein, Zeit, reisen, reiten, weinen, heißen, beide.

[ao]

Aufgabe, Aufgang, Aula, Auge, auch, aufkleben, aufregen, Bauart, Hausfrau, Kaufmann, Hauptsatz, Kaugummi.

[əø]

Deutsch, heute, feucht, geräumig, geräuchert, euch, euer, Europa, äußern, Äuglein, Eule, europäisch.

DEUTSCHE KONSONANTEN

(Німецькі приголосні)

I. Geräuschlaut (шумні приголосні)

1. **Verschlusslaut** (змичні приголосні)

[p]

Pelz, Platz, Post, Pause, Panzer, passen, prüfen, packen, tappen, rumpeln, typisch, Kompass, Wimpel, imponieren, Mappe.

[p] *im Auslaut:*

halb, Hub, gibt, lieb, Dieb, Stepp, Lump, gab.)

[b]

Busch, Bus, Bürger, Brief, Bruder, Bild, Brille, blau, bitten, beim, Stube, hüben, leben, toben, geben, glauben, dabei.

[t]

Tag, turnen, Tasche, Teil, Tafel, Thema, Tasse, total, Welt, Fest, Laut, weit, Mond, sind, Mutter, Butter, Rute, töten.

[d]

Diplom, Dichter, Dach, Dose, Dozent, Dreher, Dame, dich, dünn, dann, drei, derb, dein, danken, duften, baden, laden, Mode.

[k]

Kamm, kein, Katze, Kopf, backen, Acker, Ecke, Käse, Bank, Tank, Tag, Schlag, Sieg, Akkord, Cafe, Camping, Chor, Charakter, Quelle, Quark, Quantität, Brigg, Rock.

[g]

Gas, Gold, Geld, Gurke, grüßen, gründen, sagen, klagen, mögen, Auge, sorgen, logisch, Kegel, fliegen, Egge, Dogge.

Affrikaten (африкати)

[pf]

Pfad, Pfahl, Pfand, pflegen, Pfole, Apfel, Zöpfe, Opfer, knüpfen, Wipfel, Topf, Klampfe, Lupf, Schopf, Geschöpf, Knopf, Rumpf, Kampf.

[ts]

Zahn, Zitrone, Skizze, Platz, Cäsar, Revolution, rechts, Zahn, zart, zäh, Zelt, Zitat, Katze, Pflanze, Glatze, Minze, Weizen, einzeln, Tanz, Salz, Netz, Pelz, Erz, März, Reiz, Schweiz, Moritz.

[tʃ]

Tschad, Tschadsee, Tschako, Tschank, Tschibuk, Bratsche, klatschen, quatschen, rutschen, Peitschen, Deutscher, klatsch, Quatsch, Martsch, patsch, Ketsch, Couch.

Engelaute (щілинні приголосні)

[f]

Photo, offen, fahren, Vater, Fahne, Fisch, Fabel, faul, Fuß, Fall, Muffe, muffig, Telefon, Tiefe, Neffe, Haufen, Stoff, Mief, Tuff, Kauf, Kopf.

[v]

Wind, Vase, bequem, Wunde, Vulkan, Wolke, Wiese, wir, weiß, Wagen, Möwe, Juwel, Uwe, November, Zwerg, zwei.

[s]

Eis, das, was, Hans, Tasse, essen, weiß, Slawisch, Skat, Skala, Smaragd, Skelett, Sphinx, Skulptur, Wasser, Rasse, lassen, Muss, Kreis, Hals, Rose, Haus, Glas, Preis, groß, Gebiss, Strauß.

[z]

Sahne, sieben, sie, sehen, besuchen, sein, satt, Sonne, Saal, Salz, Süden, sind, Vase, lasen, Hasen, Wesen, Kreise, Faser, Rosse, schwarz, kurz, Salz.

[ʃ]

Schule, schön, Stuhl, still, spüren, Scham, schwer, Schnee, schon, Stück, Stadt, spät, Spree, Tasche, Flasche, Masche, löschen, tauschen, Rasch, falsch, Busch, Wunsch, Tusch, Tisch, Fisch.

[j]

Jacke, ja, yes, New York, Sevilla, Jahr, Januar, Japan, jeder, just, Jod, Projekt, Subjekt, Maja, Major, Troja, Billard, Taille, blutjung.

[x]

Macht, acht, machen, Sache, Rache, Sprache, Achtung, Nachbar, buchen, Frucht, Dach, Bach, nach, Besuch, Bruch, Loch, noch, Fach.

[ç]

Chemie, Chemiker, Chemisch, China, Chirurg, Echt, Recht, Mädchen, Stechen, Nicht, Reichen, Frech, sich, Milch, Deutlich, Gültig, König, Welch.

[h]

Hafen, Haut, Hase, hier, heute, heiraten, Heinz, Haupt, Hilde, haushoch, verhütten, behindern, Besonderheit, Kaufhaus, Kindheit, abheben.

Sonorlaute (сонорні приголосні)

[m]

Mal, Monat, Mode, Mut, Mehl, Maus, Mensch, möchte, mündlich, Mauer, Name, Flamme, Sommer, kommen, immer, Amt, Dampf, Hemd, kam, bequem, ihm, Baum.

[n]

Nacht, Name, Nase, nun, neben, nehmen, nie, Nudel, Neutrum, Null, Nummer, Netz, nördlich, Sohn, Sonne, kennen, wenig, Hand, Wand, bunt, Wind, Bahn, Zahn, Wein, nun, braun, München.

[ŋ]

Klang, Hang, Gang, lang, Ring, Sprung, eng, ging, Rang, Meinung, Übung, Angst, Zunge, Lunge, Hunger, Bengel, Engel, fangen.

[l]

Liebe, leben, Luft, legen, Lampe, Land, Liste, lustig, lernen, Lippe, Licht, wollen, sollen, Wald, stellen, Ball, toll, voll, Null, faul, Glas, Gold, Silber.

[r]

Rips, Reise, richten, Reflex, Reptil, Reaktion, Rad, Radio, rot, Sirene, lyrisch, bereit, Zürich, Terrarium, Bariton, Barock, Barometer, Lorelei, sparen, warum, Herr, dürr, Tor.

ГРАМАТИЧНИЙ БЛОК

ЛЕКТИОН 1

1. Рід іменників.
2. Артиклі.
3. Вказівні займенники.
4. Особові займенники.
5. Дієслово-зв'язка sein

1. Іменники в німецькій мові пишуться з великої літери й належать до різних родів: чоловічого, жіночого й середнього. **Рід іменників** в українській і німецькій мовах часто не співпадає, тому іменник треба заучувати разом з артиклем. Проте існує декілька правил, які допомагають визначити рід:

- Особи жіночої статі - жіночого роду (die Frau, die Mutter, die Oma)
- Особи чоловічої статі, назви місяців, пір року, днів тижня – чоловічого роду (der Mann, der Vater, der Onkel, der Montag, der April, der Sommer)
- Іменники із закінченням **-chen, -o** та які позначають дітей і молодих тварин - середнього роду (das Brötchen, das Mädchen, das Kalb, das Kind, das Auto, das Büro)

m (Maskulinum)	f (Femininum)	n (Neutrum)
Tisch	Lampe	Buch
Stuhl	Tasche	Bild
Schrank	Blume	Wort
Stift	Vase	Haus
Computer	Straße	Zimmer
Wagen	Übung	Kind
Mensch	Zeitung	Mädchen
Lehrer	Zeitschrift	Spielzeug

2. **Артиклі** вказують на рід, число й відмінок іменника й поділяються на дві групи – **неозначені й означені**. Неозначений артикль вказує на те, що предмет невідомий, є одним з класу собі подібних чи згадується вперше. Означений вказує на конкретний предмет чи на те, що предмет раніше згадувався в контексті.

Артикль	m	f	n	Plural (множина)
Неозначений	ein	eine	ein	-
Означений	der	die	das	die

z. B. Das ist **ein** Wagen.

Der Wagen ist neu.

Жоден з артиклів не перекладається українською мовою.

3. **Вказівні займенники dieser/ diese/ dieses/diese** *цей, ця, це, ці* мають в залежності від роду ті ж самі закінчення, що й означений артикль

m	f	n	Plural
dieser	diese	dieses	diese

z. B. Dieser Wagen ist neu. Dieses Buch ist gut.

4. **Особові займенники.**

	Singular	Plural
I Person	ich	wir
II Person	du	ihr
III Person	er, sie, es	sie, Sie

Форма другої особи множини **ihr** вживається при звертанні до двох чи декількох осіб на «ти», тобто до двох чи групи дітей, друзів, родичів і т.д. При ввічливому звертанні на «ви» до однієї людини чи декількох осіб вживається займенник Sie, який завжди пишеться з великої літери.

5. **Дієслово sein** - бути є дієсловом-зв'язкою, його форма змінюється в залежності від особи й числа особового займенника чи іменника. При перекладі українською мовою це дієслово може випускатись, але його вживання в німецькій мові є обов'язковим.

sein

ich bin

du bist

er, sie, es ist

wir sind

ihr seid

sie, Sie sind

z.B. Er ist alt.

Das Buch ist gut.

Übungen

1. *Поставте відповідний означений й неозначений артикли до наступних іменників.*

zum Beispiel : ein Bild, das Bild

Tisch, Stuhl, Buch, Blume, Wort, Vase, Kind, Computer, Lampe, Haus, Wagen, Zeitung, Spielzeug, Tasche, Stift, Straße, Mensch, Mädchen, Übung, Zimmer, Zeitschrift, Lehrer.

2. Заповніть пропуски іменниками, що підходять за змістом.

1) Der ..... ist schön. 2) Die ..... ist weiß. 3) Das ..... ist blau. 4) Die ..... ist neu. 5) Der ..... ist alt. 6) Die ..... ist gut. 7) Der ..... ist schlecht. 8) Das ..... ist interessant. 9) Die ..... ist braun. 10) Der ..... ist gelb. 11) Die ..... ist groß. 12) Das ..... ist klein. 13) Der ..... ist schwarz. 14) Die ..... ist grau. 15) Das ..... ist rot.

3. Заповніть пропуски вказівними займенниками, що відповідають роду іменника.

1) ..... Zimmer ist schön. 2) ..... Blume ist rot. 3) ..... Wagen ist neu. 4) ..... Computer ist alt. 5) ..... Straße ist groß. 6) ..... Mensch ist interessant. 7) ..... Buch ist klein. 8) ..... Tisch ist schwarz. 9) ..... Bild ist schlecht. 10) ... Schrank ist braun. 11) ..... Stift ist rot. 12) ..... Haus ist alt. 13) ..... Kind ist klein. 14) ..... Stuhl ist klein. 15) ..... Spielzeug ist braun.

4. Заповніть пропуски прикметниками, що підходять за змістом.

1) Die Zeitung ist ..... 2) Das Bild ist ..... 3) Der Wagen ist ..... 4) Die Blume ist ..... 5) Das Kind ist ..... 6) Der Lehrer ist ..... 7) Die Zeitschrift ist ..... 8) Die Lampe ist ..... 9) Der Schrank ist ..... 10) Das Mädchen ist ..... 11) Das Zimmer ist ..... 12) Das Wort ist ..... 13) Der Mensch ist ..... 14) Das Spielzeug ist ..... 15) Die Vase ist .....

5. Перекладіть німецькою мовою наступні пари речень, зверніть увагу на вживання вказівного займенника та артиклів.

zum Beispiel : Das ist ein Stift. Der Stift ist schwarz.

1) Це машина. Машина нова. 2) Це будинок. Будинок старий. 3) Це сумка. Сумка біла. 4) Це газета. Газета цікава. 5) Це комп'ютер . Комп'ютер маленький. 6) Це книжка. Книжка велика. 7) Це шафа. Шафа коричнева. 8) Це ваза. Ваза блакитна. 9) Це картина. Картина хороша. 10) Це журнал. Журнал поганий. 11) Це дівчина. Дівчина красива. 12) Це лампа. Лампа біла. 13) Це людина. Людина висока. 14) Це вправа. Вправа нова. 15) Це дитина. Дитина маленька. 16) Це вчитель. Вчитель хороший.

6. Перекладіть речення, вживаючи вказівні займенники *dieser/diese/dieses*.

1) Ця вулиця велика. 2) Ця машина сіра. 3) Цей будинок новий. 4) Ця іграшка цікава. 5) Ця дівчина красива. 6) Ця сумка чорна. 7) Це слово нове. 8) Ця дитина маленька. 9) Ця газета стара. 10) Цей стілець чорний. 11) Цей стіл білий. 12) Цей олівець червоний. 13) Цей комп'ютер новий. 14) Ця квітка маленька. 15) Цей вчитель хороший. 16) Цей журнал великий.

7. Заповніть пропуски відповідними особовими займенниками.

1. .... ist alt. 2. .... sind alt. 3. .... bin groß. 4. .... seid groß. 5. .... bist klein. 6. .... ist klein. 7. .... sind interessant. 8. .... seid gut. 9. .... ist gut. 10. .... sind neu. 11. .... ist schwarz. 12. .... ist neu. 13. .... sind rot. 14. .... seid rot.

8. Заповніть пропуски відповідними формами дієслова **sein**.

1. Du ..... schön. 2. Ich ..... groß. 3. Ihr ..... klein. 4. Sie ..... alt. 5. Er ..... interessant. 6. Sie ..... neu. 7. Ihr ..... gut. 8. Es ..... blau. 9. Er ..... rot. 10. Sie ..... weiß. 11. Du ..... klein. 12. Ihr ..... alt. 13. Sie ..... interessant.

9. Провідмінійте дієслово **sein** з наступними іменниками чоловічого роду, що позначають професію. Зверніть увагу, що форми однини й множини цих іменників співпадають. Вживаючи дієслово – зв'язку **sein** з іменниками, що позначають професію, артикль не вживається.

Lehrer

Techniker

Mechaniker

Arbeiter

Sportler

Grafiker

zum Beispiel : ich bin Techniker, du bist Techniker, er ist Techniker, wir sind Techniker, ihr seid Techniker, sie sind Techniker, Sie sind Techniker.

10. Перекладіть наступні речення німецькою мовою.

1. Ця людина – вчитель. 2. Ця дитина – спортсмен. 3. Ці робітники – хороші. 4. Ці техніки – погані. 5. Цей графік – старий. 6. Цей механік – високий. 7. Ці робітники – нові. 8. Ці спортсмени – красиві.

11. Поставте запитання до наступних речень.

z. B. Du bist Sportler. – Bist du Sportler?

Das Buch ist neu. – Ist das Buch neu?

1. Er ist Arbeiter. 2. Sie sind Techniker. 3. Du bist Grafiker. 4. Ihr seid Mechaniker. 5. Sie sind Lehrer. 6. Er ist alt. 7. Ihr seid Sportler. 8. Sie sind groß. 9. Du bist schön. 10. Ihr seid klein. 11. Es ist gut.

12. Перекладіть наступні запитання німецькою мовою.

1. Ти робітник? 2. Ти технік? 3. Ти графік? 4. Ти механік? 5. Він спортсмен? 6. Він вчитель? 7. Він високий? 8. Він новий? 9. Ви графіки? 10. Ви робітники? 11. Ви спортсмени? 12. Ви вчитель? 13. Ви технік? 14. Ви механік? 15. Вони графіки? 16. Вони спортсмени? 17. Вони робітники? 18. Вони старі? 19. Ця машина нова? 20. Ця газета цікава?

LEKTION 2

1. Множина іменників.
2. Утворення зменшено-лагідної форми іменників.
3. Назви професій жіночого роду.
4. Присвійні займенники.

1. Утворення множини іменників

Рід / Суфікс	-e	-er	-en	-s
Maskulinum	ein Tisch – Tische ein Stift – Stifte ein Stuhl – Stühle (Umlaut)	ein Mann – Männer ein Wald – Wälder (Umlaut)	ein Mensch – Menschen ein Junge – Jungen ein Student – Studenten	
Femininum	(однокладові іменники) + Umlaut eine Hand – Hände eine Nacht - Nächte		eine Lampe – Lampen eine Blume – Blumen eine Vase – Vasen	
Neutrum	ein Zeug - Zeuge	ein Kind – Kinder ein Buch – Bücher ein Haus – Häuser (Umlaut)		ein Kino – Kinos ein Hotel – Hotels ein Café – Cafes (ім.- ки іншомовного походження)

Форма однини і множини в чоловічому й середньому роді співпадає в іменників з суфіксами **-er, -el, -n**.

z. B. der Lehrer – **die** Lehrer; **der** Wagen – **die** Wagen
das Mädchen – **die** Mädchen; **das** Zimmer – **die** Zimmer

2. Утворення зменшено-лагідної форми іменників відбувається за допомогою приєднання до кореня суфікса -chen й (рідше) суфікса -lein, при цьому кореневі голосні набувають умлаут. Всі іменники з суфіксом -chen належать до середнього роду й не змінюються в множині.

der Tisch – das Tischchen   das Kind – das Kindchen

das Buch – das Buchlein

3. Утворення іменників, що позначають **назви професій і національностей жіночого роду** відбувається шляхом додавання суфікса -in до іменників чоловічого роду з тим самим значенням.

z. B. der Lehrer – die Lehrerin   der Architekt – die Architektin

В множині суфікс -n- подвоюється.

z. B. die Lehrerin – die Lehrerinnen   die Architektin – die Architektinnen

4. **Присвійні займенники** вказують на приналежність предмета певній особі й змінюються за родами, числами й стоять перед означуваним іменником.

Mein Lehrer, **deine** Lampe, **sein** Buch, **ihre** Blumen.

Person	m	f	N	Plural
ich	mein	meine	mein	meine
du	dein	deine	dein	deine
er	sein	seine	sein	seine
sie	ihr	ihre	ihr	ihre
es	sein	seine	sein	seine
wir	unser	unsere	unser	unsere
ihr	euer	eure	euer	eure
sie	ihr	ihre	ihr	ihre
Sie	Ihr	Ihre	Ihr	Ihre

Зверніть увагу на наявність в третій особі однини присвійних займенників чоловічого, жіночого й середнього роду. При ввічливому звертанні до однієї чи декількох осіб присвійний займенник завжди пишеться з великої літери. В присвійному займеннику другої особи множини euer голосна основи e перед закінченням -e (в жін.роді й множині) випускається.

z. B. **euer** Lehrer, **eure** Lehrerin, **eure** Lehrerinnen

Übungen

1. Заповніть пропуски означеними артиклями у відповідному роді й числі.

1. .... Tisch. 2. .... Tische. 3. .... Buch. 4. .... Bücher. 5. .... Zeitung. 6. .... Zeitungen. 7. .... Kind. 8. .... Kinder. 9. .... Student. 10. .... Studenten. 11. .... Bild. 12. .... Bilder. 13. .... Mann. 14. .... Männer. 15. .... Kino. 16. .... Kinos. 17. .... Straße. 18. .... Straßen. 19. .... Hotel. 20. .... Hotels. 21. .... Haus. 22. .... Häuser. 23. .... Wort. 24. .... Wörter. 25. .... Blume. 26. .... Blumen. 27. .... Hand. 28. .... Hände.

2. Поставте наступні іменники в множині.

Der Stift, der Computer, das Kind, das Buch, die Lampe, die Straße, die Nacht, das Wort, der Wagen, die Zeitung, das Mädchen, der Lehrer, das Kino, die Tasche, der Stuhl, das Spielzeug, das Hotel, das Bild, der Student, das Haus, der Mann, die Hand, die Zeitschrift, das Zimmer, der Mensch.

3. Знайдіть і выпишіть іменники, в яких форма однини й множини співпадає.

Der Mensch, der Student, der Lehrer, der Schrank, der Stuhl, der Wagen, der Stift, der Computer, das Bild, das Wort, das Haus, das Zimmer, das Kind, das Spielzeug, das Mädchen, der Mann, der Techniker, die Zeitschrift, der Sportler, der Tisch, der Arbeiter, die Zeitung, die Blume, der Grafiker, das Hotel, der Satz, die Nacht, der Stuhl, das Café, die Tasche.

4. Знайдіть і выпишіть іменники, які в множині приймають умлаут.

Die Lampe, die Vase, die Nacht, die Hand, das Bild, das Kind, das Buch, das Spielzeug, das Wort, das Haus, der Mensch, der Mann, der Stift, der Schrank, der Wald, der Stuhl, der Techniker.

5. Заповніть пропуски означеними й неозначеними артиклями. Зверніть увагу на вживання артиклів з іменниками в множині.

1. Das ist .... Zimmer. .... Zimmer ist groß. 2. Das ist .... Computer. ... Computer ist neu. 3. Das ist .... Vase. .... Vase ist blau. 4. Das sind .... Häuser. .... Häuser sind alt. 5. Das ist .... Wagen. .... Wagen ist schwarz. 6. Das sind .... Bilder. .... Bilder sind schön. 7. Das ist .... Lampe. .... Lampe ist weiß. 8. Das sind .... Menschen. .... Menschen sind alt. 9. Das ist .... Kind. .... Kind ist klein. 10. Das sind .... Wörter. .... Wörter sind neu.

6. Заповніть пропуски відповідними роду вказівними займенниками.

1. .... Bild ist neu. 2. .... Schrank ist alt. 3. .... Nacht ist schön. 4. .... Universität ist groß. 5. .... Bücher sind interessant. 6. .... Männer sind gut. 7. .... Computer sind neu. 8. .... Mädchen sind schön. 9. .... Lehrer ist alt. 10. .... Lehrer sind alt. 11. .... Wagen ist rot. 12. .... Wagen sind blau.

7. Перекладіть речення німецькою мовою.

1. Ці книжки цікаві. 2. Ці квіти красиві. 3. Ці машини нові. 4. Ці газети старі. 5. Ці діти маленькі. 6. Ці люди добрі. 7. Ці картини погані. 8. Ці будинки великі. 9. Ці вулиці зелені. 10. Ці олівці червоні. 11. Ці сумки білі. 12. Ці кімнати великі. 13. Ці вази жовті. 14. Ці готелі красиві. 15. Ці слова нові. 16. Ці комп'ютери старі. 17. Ці кімнати маленькі. 18. Ці шафи сірі. 19. Ці іграшки погані. 20. Ці журнали хороші. 21. Ці ночі білі. 22. Ці столи чорні. 23. Ці стільці нові. 24. Ці кінотеатри старі. 25. Ці робітники нові. 26. Ці спортсмени красиві.

8. Утворіть від поданих іменників зменшено- лагідну форму.

Das Kind, der Tisch, der Stift, das Bild, das Zimmer, die Vase, die Lampe, die Tasche, die Hand, der Schrank, der Stuhl, die Blume, das Haus.

9. *Утворіть іменники жіночого роду й поставте їх у форму множини.*

Der Grafiker, der Lehrer, der Sportler, der Techniker, der Student, der Arbeiter, der Journalist, der Demokrat.

10. *До наступних іменників поставте присвійні займенники. Зверніть увагу, що при вживанні присвійного займенника артикль випускається.*

z. B. ein Buch – **mein** Buch, **dein** Buch, **sein** Buch.

Ein Wagen, eine Blume, ein Bild, eine Universität, eine Hand, eine Straße, ein Zimmer, ein Computer, ein Bildchen, die Spielzeuge, die Studentinnen.

11. *Заповніть пропуски присвійними займенниками sein (seine), ihr (ihre), euer (eure), Ihr (Ihre) .*

1. Das ist ..... Buch. 2. Das ist ..... Bild. 3. Das ist ..... Wagen. 4. Das sind ..... Kinder. 5. Das sind ..... Stifte. 6. Das sind ..... Zeitungen. 7. Das sind ..... Blumen. 8. Das ist .... Mann. 9. Das ist ..... Zimmerchen. 10. Das ist ..... Computer. 11. Das sind ..... Studenten. 12. Das sind ..... Wagen. 13. Das ist ..... Kindchen. 14. Das sind ..... Lehrer.

12. *Перекладіть наступні речення німецькою мовою.*

1. Його машина стара. 2. Його кімната маленька. 3. Його газета нова. 4. Його картина цікава. 5. Її дитина маленька. 6. Її сумка біла. 7. Її вазочка блакитна. 8. Її столик коричневий. 9. Її шафа велика. 10. Її чоловік добрий. 11. Ваша вулиця красива. 12. Ваш журнал новий. 13. Ваш комп'ютер хороший. 14. Ваша іграшка цікава. 15. Ваші кімнати великі. 16. Їхні книжки цікаві. 17. Їхні квіточки красиві. 18. Їхня вчителька хороша. 19. Наші студентки високі.

13. *Перекладіть німецькою мовою.*

1. Ця людина – мій вчитель. 2. Ці люди – мої вчителі. 3. Ця дівчинка – її дитина. 4. Ці дівчатка – її діти. 5. Цей графік – його вчитель. 6. Ці студенти – його діти. 7. Ця дівчина – їхня журналістка. 8. Ці дівчата – наші спортсменки. 9. Вони працівники? 10. Ви графіки? 11. Ви спортсмени? 12. Ви студентки? 13. Ви журналістки? 14. Ви вчитель?

LEKTION 3

1. Відмінювання прикметників.
2. Слабкі дієслова.
3. Запитальні речення.

1. Прикметники в німецькій мові можуть вживатись у відмінюваній й невідмінюваній формах. Випадки вживання прикметників у невідмінюваній формі розглядалися нами в 1 і 2 лекціях:

z.B. Der Wagen ist **neu**. Das Buch ist **alt**.

У поєднанні з іменниками прикметники вживаються в якості означення у відмінюваній формі: змінюються за родами, відмінками й мають форму множини.

Nominativ (Називний відмінок)

1) З означеним артиклем чи вказівним займенником прикметники жіночого, чоловічого й середнього роду мають закінчення – **e** (**слабка відміна**):

m	f	n
der neue Wagen dieser alte Schrank	die neue Lampe diese alte Vase	das neue Buch dieses alte Bild

2) З неозначеним артиклем й присвійним займенником прикметники чоловічого жіночого й середнього роду однини мають закінчення означеного артикля, відповідно –**er, -e, -es** (**мішана відміна**).

m	f	n
ein neuer Wagen mein alter Schrank	eine neue Lampe meine alte Vase	ein neues Buch mein altes Bild

Такі ж закінчення прикметники мають й вживаючись без артикля:
neuer Wagen, **neue** Lampe, **neues** Buch (**сильна відміна**).

3) В множині при вживанні означеного артикля, вказівного чи присвійного займенника прикметники мають закінчення –**en**:
die **alten** Bilder, diese **alten** Bilder, meine **alten** Bilder.

При вживанні в множині з іменником без артикля прикметники мають закінчення –**e**:

alte Bilder, **neue** Vasen, **rote** Blumen, **kleine** Kinder

2. За типом дієвідмінювання дієслова поділяються на **слабкі й сильні**. Слабкі дієслова в теперішньому часі змінюються за допомогою особових закінчень, що приєднується до основи дієслова.

Lernen (вчити, вчитись)		Machen (робити)	
ich lerne	wir lernen	ich mache	wir machen
du lernst	ihr lernt	du machst	ihr macht
er	sie lernen	er	sie machen
sie lernt	Sie lernen	sie macht	Sie machen
es		es	

Дієслова, основа яких закінчується на **d, t, m, chn, fn, gn, mn** мають перед закінченнями **-st, -t** голосну **e**

z.B. du findest, du arbeitest, er findet, er arbeitet.

В розповідному реченні присудок, дієслово-присудок в особовій формі, завжди ставиться на друге місце. Заперечення **nicht** ставиться після дієслова:

z.B. Er lernt nicht. Sie lernen nicht.

3. **Запитальні речення** можуть утворюватись як за допомогою запитального займенника, так і без нього:

1) За відсутності запитального займенника присудок ставиться перед підметом:

z.B. Lernst du Deutsch? Lernt er Englisch?

2) За наявності запитального займенника присудок ставиться після нього.

Запам'ятайте деякі запитальні займенники: **was** що, **wer** хто, **wo** де, **wann** коли, **wie** як, **warum** чому.

z.B. Was lernst du? Was machst du? Warum lernen Sie Deutsch?

3) Питальні займенники **welcher (welche, welches, welche)** який (яка, яке, які) відносяться до іменника й змінюються відповідно його роду й числу.

z.B. Welche Übung machst du? Welches Wort lernst du?

4) Питальний займенник **was für (ein, eine, ein, Pl.-)** (що за) використовується для того, щоб задати питання про якість особи чи предмета:

z.B. Was für ein Mensch ist euer Lehrer? Was für Bücher schreibt er?

Übungen

1. Заповніть пропуски прикметниками у відповідній граматичній формі.

1. Der ..... Mensch (gut). 2. Das ..... Buch (interessant). 3. Die ..... Lampe (weiß). 4. Das ..... Kind (klein). 5. Die ..... Vase (neu). 6. Der ..... Wagen (schwarz). 7. Die ..... Blume (rot). 8. Das ..... Spielzeug (alt). 9. Der ..... Stift (braun). 10. Der ..... Schrank (groß). 11. Das ..... Hotel (neu). 12. Die ..... Lampe (grün). 13. Die ..... Straße (schön). 14. Das ..... Buch (alt).

2. Заповніть пропуски закінченнями прикметників відповідно до граматичного роду іменників, що вжиті з неозначеним артиклем.

1. Ein gut... Mensch. 2. Ein interessant... Buch. 3. Eine weiß... Lampe. 4. Ein klein... Kind. 5. Eine neu... Vase. 6. Ein schwarz... Wagen. 7. Ein rot... Stift. 8. Ein

alt... Spielzeug. 9. Ein groß... Schrank. 10. Ein schlecht... Hotel. 11. Eine schön... Straße. 12. Ein neu... Wort. 13. Eine grau... Tasche. 14. Ein braun... Tisch. 15. Ein grau... Haus. 16. Ein schlecht... Elektriker.

3. Заповніть пропуски прикметниками у множині без артикля.

1. .... Bücher (alt). 2. .... Kinder (klein). 3. .... Blumen (gelb). 4. .... Hände (groß). 5. .... Mädchen (schön). 6. .... Nächte (weiß). 7. .... Kinos (neu). 8. .... Hotels (schlecht). 9. .... Wagen (blau).

4. Заповніть пропуски закінченнями прикметників у поєднанні з іменниками з означеним артиклем.

1. Die alt... Bücher. 2. Die klein... Kinder. 3. Die gelb... Blumen. 4. Die groß... Hände. 5. Die schön... Mädchen. 6. Die weiß... Nächte. 7. Die neu... Kinos. 8. Die schlecht... Hotels. 9. Die blau... Wagen. 10. Die rot... Stifte. 11. Die interessant... Zeitschriften.

5. Перекладіть німецькою. Зверніть увагу на вживання присвійного займенника з прикметником і іменником.

1. Моя нова машина. 2. Моя стара книга. 3. Моя чорна сумка. 4. Моя маленька дитина. 5. Мій червоний олівець. 6. Твій новий комп'ютер. 7. Твоя блакитна ваза. 8. Твоя стара картина. 9. Твоя маленька кімната. 10. Твій цікавий журнал. 11. Його красива вулиця. 12. Її зелена лампа. 13. Його великий стіл. 14. Їхня біла сумка. 15. Їхня нова іграшка. 16. Їхня цікава газета. 17. Ваші старі вчителі. 18. Ваші маленькі діти. 19. Ваші жовті квіти. 20. Ваші чорні стільці. 21. Ваші красиві спортсмени.

6. Перекладіть пари речень. Зверніть увагу на місце й граматичну форму прикметника.

z.B. Der Tisch ist alt. Das ist ein alter Tisch.

1. Книжка стара. Це стара книжка. 2. Машина нова. Це нова машина. 3. Слово цікаве. Це цікаве слово. 4. Дитина маленька. Це маленька дитина. 5. Олівець синій. Це синій олівець. 6. Дівчина красива. Це красива дівчина. 7. Квітка біла. Це біла квітка. 8. Картина погана. Це погана картина. 9. Газета цікава. Це цікава газета. 10. Шафа велика. Це її велика шафа.

7. Провідмініайте письмово наступні дієслова.

Machen, suchen, finden, kaufen, schreiben, arbeiten, leben, lieben, bringen, lernen, studieren, übersetzen.

8. Заповніть пропуски дієсловами у відповідній граматичній формі.

1. Er .... Deutsch (lernen). 2. Wir .... in Moskau (leben). 3. Sie .... alte Bilder (kaufen). 4. Dieser Mensch .... nicht (arbeiten). 5. Er .... das neue Buch (schreiben). 6. Sie .... ihre kleinen Kinder (lieben). 7. Er .... schöne Blumen (bringen). 8. Sie .... neue Übungen (machen). 9. Er .... dieses neue Hotel gut (finden). 10. Sie .... diese

alten Bücher (übersetzen). 11. Er ..... ein schönes Mädchen (suchen). 12. Ihr ..... nicht (studieren).

9. Поставте всі можливі види запитань до наступних речень, використовуючи питальні займенники.

1. Er lebt in Minsk. 2. Sie leben in Köln. 3. Wir leben in Berlin. 4. Sie lernt Deutsch. 5. Sie lernen Englisch. 6. Er sucht neue Bücher. 7. Er kauft neue Zeitungen. 8. Sie bringen schöne Blumen. 9. Sie schreibt ein Buch. 10. Ihr findet dieses Bild schön. 11. Ihr kauft weiße Lampen. 12. Er macht eine neue Übung. 13. Sie macht ihr Zimmer. 14. Er übersetzt ein neues Buch. 15. Das Mädchen sucht ihre schwarze Tasche. 16. Das Kind sucht sein Spielzeug.

11. Перекладіть наступні запитання німецькою.

1. Що ви шукаєте? 2. Що він перекладає? 3. Що вона робить? 4. Що ви робите? 5. Чому ви це робите? 6. Де ви живете? 7. Де він живе? 8. Хто живе в Берліні? 9. Де ви працюєте? 10. Де він працює? 11. Що вона вчить? 12. Як ви вчите німецьку?

12. Перекладіть наступні речення.

I. Це людина. Це хороша людина. Він - технік. Він живе й працює в Москві. Він любить своїх маленьких дітей. Він вчить німецьку. Він робить вправи, шукає цікаві книги, купує й приносить нові газети й журнали.

II. Це дівчина. Це красива дівчина. Вона висока й цікава. Вона живе в Кельні. Вона любить свій новий будинок. Вона купує красиві квіти. Вона не працює, не навчається й вважає, що це добре.

LEKTION 4

1. Іменники в знахідному відмінку.
2. Дієслова з іменниками в знахідному відмінку.
3. Відмінювання дієслова **haben**.
4. Неозначений (заперечний) займенник **kein**.
5. Сурядні сполучники.

1. Знахідний відмінок (Akkusativ). Іменники в німецькій мові за невеликим винятком не мають відмінкових закінчень, тому показником відмінку є артикль. Іменники в знахідному відмінку відповідають на питання **wen?** кого? і **was?** що? і змінюються лише в чоловічому роді. В жіночому й середньому роді, а також у множині форми **Akkusativ** повністю співпадають з Nominativ (називним відмінком).

Ім. з неознач. артиклем	Ім. з означ. артиклем	Вказівні займенники	Прикметники
einen Wagen einen Mann	den Wagen den Mann	diesen Wagen diesen Mann	einen neuen Wagen einen guten Mann

Присвійні займенники чоловічого роду в Akkusativ також мають закінчення – **en- meinen/deinen/seinen/ihren/unsere/eure/ihr/Ihre**.

Що стосується безпосередньо іменників, то іменники чоловічого роду, що позначають живих істот, також мають в Akkusativ закінчення **-n (-en)**. Це односкладові іменники (**der Mensch, der Herr**), іменники з закінченням **-e (der Junge, der Kollege)** й іменники іншомовного походження з суфіксами **-aut, -ent, -at, -et, -ist, -krat**.

Ein Mensch- **einen Menschen**

ein Kollege- **einen Kollegen**

Ein Herr- **einen Herrn**

ein Student- **einen Studenten**

2. Вживання дієслів з іменниками в Akkusativ:

Всі перехідні дієслова (після яких до іменника можна поставити запитання **кого? що?**) вимагають вживання Akkusativ, напр.:

Lieben, schreiben, lernen, suchen, kaufen, bringen, machen, finden.

z.B. Er sucht **einen neuen** Wagen. Sie kaufen **einen guten** Computer. Er sucht ein **neues** Bild. Sie kaufen ein **gutes** Haus.

3. Відмінювання дієслова haben відходить від загальних правил й має наступні форми:

haben	
ich habe	wir haben
du hast	ihr habt
er, sie, es hat	sie haben , Sie haben

Дієслово **haben** є перехідним і вживається з Akkusativ:

z.B. Er **hat** einen neuen Wagen

Wir **haben** eine neue Zeitschrift.

Sie **hat** ein kleines Kind.

4. Неозначений (заперечний) займенник kein жоден, ніякий вживається при запереченні, що стосується іменника й змінюється за родами так само як і неозначений артикль

Nominativ				Akkusativ			
M	f	n	pl	m	f	n	pl
Kein	keine	kein	keine	keinen	keine	kein	keine

Вживаючи заперечення **kein** з іменником у поєднанні з дієсловом **haben**, воно перекладається українською мовою словом *немає*:

z.B. Er hat **keinen** Wagen.

Wir kaufen **keine** Bilder.

Sie hat **kein** Kind.

Порівняйте вживання неозначеного займенника **kein** й заперечної часточки **nicht**, що вживається для заперечення з дієсловом-присудком (після нього) й іншими членами речення, займаючи місце перед ними (перед означенням, що виражене невідмінюваним прикметником, й обставиною, вираженою прислівником):

z.B. Er arbeitet **nicht**. Dieses Zimmer ist **nicht** schön.

Sie übersetzt **nicht** schlecht. Mein Buch ist **nicht** hier.

5. Сурядні сполучники und (і), aber (але), oder (чи), sondern (але й) вживаються для поєднання однорідних членів речення, а також для протиставлення. Протиставлення при запереченні вводиться сполучником **sondern (а)**:

z.B. Sie leben **nicht** in Russland, **sondern** in Deutschland.

Übungen

1. Поставте наступні іменники чоловічого роду в знахідний відмінок.

z.B. ein Stift – einen Stift, mein Bruder – meinen Bruder.

Ein Wagen, ein Schrank, ein Stuhl, ein Computer, ein Tisch, ein Fernseher, ein Brief, ein Hund, ein Beruf, ein Herr, ein Mensch, ein Junge, mein Vater, dein Bruder, ihr Onkel, unser Großvater, euer Student, Ihr Kollege, ihr Sohn, sein Onkel, unser Großvater, ihr Hund.

2. Заповніть пропуски відповідними формами дієслова **haben** й перекладіть речення українською. Зверніть увагу на вживання знахідного відмінка.

1. Ich ..... einen großen Hund. 2. Er .....einen neuen Computer. 3. Ihr ..... ein schönes Klavier. 4. Sie ..... eine kleine Wohnung. 5. Du ..... wunderbare Blumen. 6. Sie ..... eine schwarze Katze. 7. Ich ..... einen Bruder und eine Schwester. 8. Ihr ..... einen modernen Fernseher. 9. Er ..... einen kleinen Sohn. 10. Sie ..... eine schöne Tochter. 11. Du .....einen guten Wagen. 12. Wir ..... ein wunderbares Landhaus. 13. Ich ..... keine Geschwister. 14. Er ..... keine Eltern. 15. Sie .....keinen Beruf. 16. Ihr ..... kein interessantes Buch. 17. Wir ..... kein modernes Spielzeug.

3. Заповніть пропуски присвійними займенниками, що відповідають роду іменника в знахідному відмінку.

1. Er besucht ..... Bruder. 2. Ich besuche gern ..... Onkel. 3. Wir besuchen ..... neuen Kollegen. 4. Sie lieben ..... Sohn. 5. Er sucht ..... Vater. 6. Ihr liebt ..... Großvater. 7. Ich liebe ..... Hund. 8. Er findet ..... Fernseher schön. 9. Sie suchen ..... Brief. 10. Ihr sucht ..... Wagen. 11. Ihr besucht nicht ..... Vater. 12. Sie liebt ..... Kind. 13. Er bringt ..... Bücher. 14. Ihr schreibt ..... Brief. 15. Er besucht ..... Landhaus nicht oft. 16. Sie liebt ..... Onkel nicht. 17. Sie machen gern ..... Übungen. 18. Er liebt ..... Mutter sehr.

4. Заповніть пропуски прикметниками в знахідному відмінку.

1. Wir haben einen ..... Fernseher (groß). 2. Er hat einen ..... Wagen (neu).3. Ihr habt einen ..... Hund (weiß). 4. Sie kaufen einen ..... Computer (modern). 5. Du suchst einen .....Stift (rot). 6. Sie schreiben einen ..... Brief (lustig). 7. Sie machen eine ..... Übung (interessant). 8. Wir besuchen einen ..... Kollegen (alt). 9. Sie hat einen .... Beruf (wunderbar). 10. Er hat einen ..... Sohn (klein). 11. Ihr habt einen ..... Bruder (nett). 12. Sie schreibt ein ..... Buch (schön). 13. Wir besuchen ein ..... Cafe (neu) . 14. Sie kaufen ein ..... Klavier (wunderbar). 15. Wir bringen die ..... Blumen (gelb). 16. Er sucht die ..... Briefe (alt). 17. Ihr lernt die ..... Wörter (neu). 18. Sie besucht ..... Kinos (modern).

5. Перекладіть наступні речення німецькою. Зверніть увагу на вживання знахідного відмінка.

1. Мій дядько має маленького сина. 2. Мої батьки мають нову машину. 3. В мене є великий красивий телевізор. 4. В тебе є красива біла собака? 5. Він має хорошу сучасну професію. 6. У вас є чудовий новий комп'ютер. 7. Її син часто відвідує свого дідуся. Він любить свого дідуся. 8. Твоя сестра шукає свій синій олівець. 9. Наша тітка купує нову велику шафу.

6. Поставте наступні іменники в множину.

Ein Brief, ein Hund, ein Beruf, ein Fernseher, ein Landhaus, ein Klavier, eine Wohnung, eine Katze, eine Frau, eine Tante, eine Familie, eine Schwester, eine Tochter, ein Bruder, ein Onkel, ein Sohn, ein Vater, eine Mutter, ein Mann, ein Mensch, ein Lehrer.

7. Заповніть пропуски наступними прислівниками за змістом.

Schon, noch, sehr, ganz, oft, leider, dort, gern

1. Ihr Sohn ist ..... klein . 2. Wir besuchen unsere Großeltern ..... 3. Seine Schwester spielt Klavier ..... 4. Unser Onkel lebt in Deutschland und er arbeitet ..... 5. Ihr Bruder spielt nicht ..... Tennis. 6. Ich habe ..... einen Computer. 7. Sie kauft ..... einen Wagen. 8. .... haben eure Eltern kein Landhaus. 9. Ihre Geschwister sind klein, aber sie lernen ..... Deutsch. 10. Unser Klavier ist ..... groß. 11. Mein Onkel ist ..... aber er arbeitet ..... 12. Eure Tochter spielt Tennis ..... gut.

8. Перекладіть німецькою, звертаючи увагу на вживання прислівників.

1. Ця собака дуже хороша. 2. Ця дівчина дуже красива. 3. Ця людина дуже стара. 4. Це піаніно зовсім нове. 5. Цей телевізор досить сучасний. 6. Ця дитина грає на піаніно досить добре. 7. Мої батьки мають замський будинок. Вони живуть там. 8. Її брат ще навчається. 9. Його дідусь ще працює. 10. Їхні дочки вивчають англійську мову. 11. Твій дядько ще перекладає цю книжку. 12. Ця стара жінка ще дуже красива. 13. Вони купують ще один комп'ютер. 14. Він пише ще одного листа. 15. Ми шукаємо ще один олівець. 16. Моя сестра вже працює. 17. Його син вже навчається. 18. Ваша дочка вже перекладає книжки? 19. На жаль, їхні діти не вчать німецьку. 20. На жаль, мій колега вже не працює там. 21. У цього пана , на жаль , немає машини. 22. Ці студенти залюбки вивчають нові слова. 23. Вони залюбки виконують вправи.

9. Заповніть пропуски відповідними формами дієслова **heißen**.

1. Er ..... Alexander. 2. Sie ..... Jana. 3. Wir ..... Peter und Paul. 4. Diese Mädchen ..... Marie und Katja. 5. Ihr ..... Dieter und Thomas. 6. Dieses Buch ..... „Faust“. 7. Diese Zeitschrift ..... „Stern“. 8. Diese Straße in Berlin ..... Kudamm. 9. Diese Straße in Moskau ..... Arbat. 10. Ich ..... . 11. Mein Vater ..... . 12. Meine Mutter ..... . 13. Wie ..... du? 14. Wie ..... Sie? 15. Wie ..... dieses Buch? 17. Wie ..... diese Zeitung?

10. Перекладіть наступні речення німецькою.

1. Мого брата звати Петро. 2. Його сина звати Павло. 3. Її сестру звати Рита. 4. Їхнього батька звати пан Вольф. 5. Як тебе звати? 6. Мене звати ..... . 7. Як вас звати? 8. Ця книга називається «Ми». 9. Цей кінотеатр називається «Кодак». 10. Як називається ця газета?

11. Заповніть пропуски заперечним займенником **kein** чи заперечною часточкою **nicht**.

1. Sie haben ..... Klavier. 2. Er hat ..... Wagen. 3. Sie arbeitet ..... . 4. Er spielt Tennis ..... schlecht. 5. Sie haben ..... Sohn. 6. Ihr lernt Englisch ..... . 7. Er besucht seine Großeltern ..... oft. 8. Dieses Zimmer ist ..... groß. 9. Ich finde diesen Computer ..... modern. 10. Er schreibt ..... Brief. 11. Er ist ..... Sportler. 12. Sie hat ..... Beruf. 13. Sie bringen ..... Zeitungen. 14. Seine Schwester übersetzt ..... Bücher. 15. Ihr Onkel und ihre Tante leben in Russland ..... . 16. Das ist ..... schön . 17.

Leider arbeitet ihr Sohn ..... gern. 18. Diese Zeitschrift ist leider ..... interessant. 19. Er hat ..... Geschwister. 20. Sie hat ..... Kinder.

12. Перекладіть наступні речення німецькою.

1. Ця людина не має сім'ї . 2. Ця дівчина не має батька. 3. Ця дитина не має брата. 4. Ця жінка не має чоловіка. 5. У цього колеги не має машини. 6. Цей студент не має комп'ютера. 7. Цей пан не має дітей. 8. Ця людина не працює.

*13. Заповніть пропуски сполучниками **und, aber, oder, sondern.***

1. Mein Bruder lernt Englisch ..... Deutsch. 2. Das Kind liebt seine Mutter ..... seinen Vater. 3. Dieses Bild ist klein, ... schön. 4. Dieser Wagen ist alt, ... gut. 5. Kauft ihr Zeitungen ..... Zeitschriften? 6. Spielt ihr Volleyball ..... Basketball? 7. Dieses Mädchen lernt nicht Deutsch, ... Englisch. 8. Diese Zeitschrift ist nicht neu, ... alt.

14. Дайте відповідь на наступні запитання.

1. Wie heißt du? 2. Hast du eine große Familie? 3. Wo lebt deine Familie? 4. Hast du Geschwister? 5. Wie heißt dein Vater? 6. Wie heißt deine Mutter? 7. Was ist dein Vater von Beruf? 8. Was ist deine Mutter von Beruf? 9. Hast du Großeltern? 10. Sind sie alt? 11. Wie heißen sie? 12. Wie oft besuchst du deine Großeltern? 13. Hast du einen Onkel und eine Tante? 14. Hast du einen Neffe oder eine Nichte? 15. Wo leben sie? 16. Was ist dein Onkel von Beruf? 17. Was ist deine Tante von Beruf? 18. Was machen ihre Kinder? 19. Spielst du Klavier? 20. Spielst du Tennis? 21. Hast du einen Hund? 22. Hast du eine Katze?

15. Перекладіть німецькою.

Цю дівчину звати Єва. Вона живе в Києві. В неї велика хороша сім'я. Її батько технік за професією, а мама – вчителька. Єва не має брата, але в неї є маленька сестра. Її звати Катя. Маленька Катя ще не вчиться. Вона весела дівчинка й вже гарно грає на піаніно. Єва любить свою маленьку сестру. Єва й Катя мають бабусю й дідуся. Вони живуть в Донецьку. Вони мають великий замський будинок. Бабуся й дідусь ще не старі. Вони мають велику білу собаку. Дівчатка люблять цю собаку. Вони часто відвідують бабусю й дідуся й граються там.

LEKTION 5

1. Сильні дієслова.
2. Особові займенники в знахідному відмінку.
3. Питання до іменника в знахідному відмінку.
4. Прийменники з **Akkusativ**.
5. Кількісні числівники.
6. Займенники **wie viel** й **wie viele**.

1. Дієслова сильної дієвідміни з кореневими голосними **a, au, e** в 2 і 3 особах однини теперішнього часу змінюють кореневу голосну наступним чином: **a – ä, au – äu, e – i (ie)**

	fahren	lesen	sprechen	sehen	nehmen	schlafen
ich	fahre	lese	spreche	sehe	nehme	schlafe
du	fährst	liest	sprichst	siehst	nimmst	schläfst
er	fährt	liest	spricht	sieht	nimmt	schläft
wir	fahren	lesen	sprechen	sehen	nehmen	schlafen
ihr	fahrt	lest	sprecht	seht	nehmt	schlaft
sie	fahren	lesen	sprechen	sehen	nehmen	schlafen
Sie	fahren	lesen	sprechen	sehen	nehmen	schlafen

z.B. Er **liest** eine Zeitung. **Sprichst** du Deutsch? **Fährst** du nach Berlin?

2. Відмінювання особових займенників в **Akkusativ** утворює наступні форми:

mich	<i>мене</i>	uns	<i>нас</i>
dich	<i>тебе</i>	euch	<i>вас</i>
ihn	<i>його</i>	sie	<i>їх</i>
sie, <i>її</i> es	<i>його</i>	Sie	<i>Вас</i>

z.B. Sie besucht uns. Ich sehe dich.

3. Питання до іменника у функції додатка в знахідному відмінку ставиться за допомогою питального займенника **was?** (що?) для неживих й **wen?** (кого?) для живих іменників:

z.B. Er kauft einen Wagen. – **Was** kauft er?

Sie besucht einen Onkel. – **Wen** besucht sie?

Питальний займенник **wohin?** куди? вживається для питань до обставини місця в **Akkusativ**.

z.B. **Wohin** fährst du?

4. **Akkusativ** завжди вживається з наступними прийменниками: **für** (для), **ohne** (без), **über** (про).

z.B. Er sucht Bücher für seinen Sohn.

Sie lebt ohne ihren Vater.
Wir sprechen über ihn oft.

5. Кількісні числівники мають наступні форми:

0	null						
1	eins	11	elf	21	einundzwanzig	40	vierzig
2	zwei	12	zwölf	22	zweiundzwanzig	50	fünfzig
3	drei	13	dreizehn	23	dreiundzwanzig	60	sechzig
4	vier	14	vierzehn	24	vierundzwanzig	70	siebzig
5	fünf	15	fünfzehn	25	fünfundzwanzig	80	achtzig
6	sechs	16	sechzehn	26	sechszwanzig	90	neunzig
7	sieben	17	siebzehn	27	siebenundzwanzig	100	einhundert
8	acht	18	achtzehn	28	achtundzwanzig	200	zweihundert
9	neun	19	neunzehn	29	neunundzwanzig	1000	eintausend
10	zehn	20	zwanzig	30	dreißig	2000	zweitausend

При вживанні кількісних числівників, починаючи з 2-х (множина) у поєднанні іменник-прикметник описового характеру, прикметники всіх родів мають закінчення –e

z.B. zwei **alte** Bilder   zehn **rote** Blumen
vier **neue** Bücher   zwanzig **gelbe** Zeitungen

6. Питальний займенник wie viel (для незлічуваних іменників) й **wie viele** (для злічуваних іменників) використовується для виявлення кількості.

z.B. Wie viel Arbeit hat er?
Wie viele Kinder hat sie?

Übungen

1. Заповніть пропуски відповідними формами дієслів сильної дієвідміни й перекладіть речення українською:

1. Meine Eltern ..... nach Berlin (fahren). 2. Sein Onkel ..... nach Kassel (fahren). 3. Wann ..... ihr nach Moskau? (fahren) 4. Warum ..... du nach Moskau nicht? (fahren). 5. Kinder spielen, sie ..... (schlafen). 6. Leider ..... unsere Großmutter nicht gut (schlafen). 7. .... du schon? (schlafen) 8. Wo ..... ihr heute? (schlafen) 9. Ich ..... die Zeitung (lesen). 10. Mein Bruder ..... ein neues Buch (lesen). 11. Was ..... du? (lesen) 12. Warum ..... ihr diese Zeitung? (lesen) 13. Ich ..... meinen roten Stift nicht (sehen). 14. Der Hund ..... das Spielzeug nicht (sehen). 15. .... du deine Schwester oft? (sehen) 16. Wo ..... ihr dieses Wort? (sehen) 17. .... Sie Deutsch? (sprechen) 18. Sein Vater ..... Englisch nicht schlecht (sprechen). 19. .... du Englisch? (sprechen) 20. Wie gut ..... ihr Russisch? (sprechen) 21. .... Sie ihre Tasche, bitte! (nehmen) 22. Er ..... meinen Wagen oft (nehmen). 23. .... du diese alten Bücher? (nehmen) 24. Ihr ..... meine Sachen! (nehmen)

2. *Поставте різні типи запитань до наступних речень.*

1. Sein Bruder spricht Deutsch nicht schlecht. 2. Ihr Kind schläft schon. 3. Morgen fährt Herr Wolf nach München. 4. Dieses Mädchen nimmt meine Bücher oft. 5. Dieser Mann sieht seinen Wagen nicht. 6. Diese Frau liest keine Zeitungen. 7. Ihr nehmt meinen Koffer. 8. Ihr lest ein schlechtes Buch. 9. Morgen fahrt ihr nicht nach Köln. 10. Ihr seht ein wunderbares Bild. 11. Ihr schlaft noch nicht. 12. Ihr sprecht Englisch nicht schlecht. 13. Ich nehme diesen Brief. 14. Ich lese diesen Artikel auf Deutsch. 15. Er übersetzt diesen Artikel ins Russische. 16. Ich sehe ein schönes Klavier.

3. *Перекладіть наступні речення німецькою.*

1. Його батьки залюбки читають газети. 2. Його тітка читає цікаву книгу. 3. Він часто бере мій комп'ютер. 4. Його собака бере мої олівці. 5. Ти ще береш мої нові книги? 6. Ви їдете до Кельну? – Ні, я їду в Дортмунд. 7. Мій дідусь часто їздить до Лондону. 8. Він непогано розмовляє англійською. 9. Ти розмовляєш німецькою? – На жаль, ще ні. 10. Я не бачу мою маленьку чорну сумочку. 11. Він бачить свою стареньку бабусю не часто. 12. Ти бачиш там мою машину? 13. Ти бачиш цю красиву дівчину? 14. Ти вже спиш? – Ні, я не сплю. 15. Чому твоя дитина ще не спить? Я вважаю, що це не добре. 16. Що ти там бачиш? 17. Що ти там читаєш? 18. Що ти там береш? 19. Яку сумку ви берете до Берліну? 20. Він іде не в Кельн, а в Мюнхен. 21. Ви їдете в Берлін чи Дортмунд? 22. Він читає газети чи журнали німецькою?

4. *Заповніть пропуски відповідними формами особових займенників в Akkusativ.*

ihn, sie, es.

1. Ich besuche meinen Onkel. Ich besuche .... 2. Ich besuche meine Tante. Ich besuche .... 3. Ich sehe meinen Bruder. Ich sehe .... 4. Ich sehe meine Schwester. Ich sehe .... 5. Ich liebe meinen Vater. Ich liebe .... 6. Ich liebe meine Mutter. Ich liebe .... 7. Sie sucht ihren Sohn. Sie sucht .... 8. Sie sucht ihr Mädchen. Sie sucht .... 9. Er kauft einen Wagen. Er kauft .... 10. Er kauft eine Wohnung. Er kauft .... 11. Er übersetzt einen Brief. Er übersetzt .... 12. Er übersetzt ein Buch ins Russische. Er übersetzt .... ins Russische.

5. *Заповніть пропуски відповідними формами особових займенників в знахідному відмінку.*

z.B.: Ich sehe .... (du) – Ich sehe dich.

1. Er sucht .... (ich). 2. Er besucht .... (ich). 3. Sie lieben .... (ich). 4. Wir besuchen .... (du). 5. Wir suchen .... (du). 6. Wir lieben .... (du). 7. Diese Kinder besuchen .... (wir). 8. Diese Kinder lieben .... (wir). 9. Diese Kinder suchen .... (wir). 10. Diese Arbeiter sehen .... (ihr). 11. Diese Arbeiter suchen .... (ihr). 12. Diese Arbeiter besuchen .... (ihr).

6. *Перекладіть німецькою.*

1. Я бачу тебе. 2. Я бачу його. 3. Я бачу її. 4. Я бачу вас. 5. Я бачу їх. 6. Він відвідує мене. 7. Він відвідує тебе. 8. Він відвідує його. 9. Він відвідує її. 10. Він відвідує нас. 11. Він відвідує вас. 12. Він відвідує їх. 13. Ця дівчина шукає мене. 14. Ця дівчина шукає тебе. 15. Ця дівчина шукає його. 16. Ця дівчина шукає їх. 17. Ця дівчина шукає вас. 18. Він купує цю газету. Він купує її. 19. Він купує цю машину. Він купує її. 20. Він купує цю книгу. Він купує її. 21. Вона приносить журнали. Вона приносить їх. 22. Він приносить квіти. Він приносить їх.

7. *Провідмініайте наступні дієслова слабкої відміни.*

brauchen, bekommen, verstehen, zahlen, warten.

8. *Заповніть пропуски дієсловами у відповідній граматичній формі.*

1. Er _____ einen neuen Wagen (brauchen). 2. Du _____ einen modernen Computer (brauchen). 3. Er _____ ein Visum (bekommen). 4. Ich _____ dich nicht (verstehen). 5. _____ du diese Briefe? (bekommen) 6. Sie _____ eine neue Wohnung (bekommen). 7. _____ du mich? (verstehen) 8. Er _____ dieses Buch nicht (verstehen). 9. Ich _____ für diesen Koffer (zahlen). 10. _____ du für diese Zeitung? (zahlen) 11. Er _____ für diese schöne Blumen (zahlen). 12. Ich _____ auf meinen Bruder (warten). 13. Er _____ auf mich (warten). 14. Wo _____ ihr auf den Lehrer? (warten)

9. *Заповніть пропуски відповідними за змістом прийменниками*

für, ohne, über

1. Sie übersetzt diese Zeitung .... mich. 2. Er bekommt Briefe .... seinen Bruder. 3. Das ist ein schönes Buch .... Kinder. 4. Er kauft einen neuen Computer .... seinen Sohn. 5. Wir suchen einen großen Schrank .... uns. 6. Er schreibt Artikel .... eine Zeitung. 7. Sie fährt nach Deutschland .... ihren Mann. 8. Das Mädchen spielt .... ihren Bruder. 9. Er lernt Deutsch .... Lehrer. 10. Warum arbeitest du .... uns? 11. Sie besucht ihre Eltern .... ihren Sohn. 12. Wir sprechen .... einen neuen Film. 13. Sie sprechen .... einen neuen Fernseher. 14. Er schreibt ein Buch .... diesen Beruf. 15. Wir übersetzen einen Artikel .... Computer ins Deutsche.

10. *Перекладіть наступні речення німецькою, звертаючи увагу на вживання знахідного відмінку після прийменників.*

1. Ми розмовляємо про її батька. 2. Вона купує собаку для свого батька. 3. Вона їде в Німеччину без свого батька. 4. Ця книга не для тебе. 5. Ця книга без картинок. 6. Ця книга про одну дуже розумну дівчину. 7. Вони грають у футбол без нас. 8. Вона грає на піаніно для мене. 9. Я отримую ці газети для нього. 10. Він робить іграшки для дітей. 11. Цей фільм – про маленьких брата й сестру. 12. Ця стаття – про чудового спортсмена. 13. Він пише статті про комп'ютери для цього журналу німецькою. 14. Вони часто розмовляють про свій заміський будинок.

11. Прочитайте й запишіть наступні числівники.

3, 8, 10, 12, 14, 17, 21, 26, 32, 49, 53, 65, 74, 81, 96, 101, 107, 111, 115, 119, 124, 138, 245, 387, 443, 9, 11, 13, 16, 19, 22, 33, 47, 58, 69, 74, 85, 96, 150, 275.

12. Перекладіть німецькою.

дві машини, три картини, вісім котів, тридцять три собаки, двадцять чотири олівці, п'ятнадцять статей, п'ять червоних квітів, дванадцять красивих дівчат, десять маленьких дітей, двадцять старих картин.

13. Дайте письмову відповідь на наступні запитання:

1. Wie viele blaue Stifte hast du? 2. Wie viele kleine Kinder hat sie? 3. Wie viele alte Bücher habt ihr? 4. Wie viele neue Wagen hat er? 5. Wie viele große Hotels hat diese Firma? 6. Wie viele rote Blumen nehmen Sie? 7. Wie viele schöne Bilder sehen Sie? 8. Wie viele schwarze Katzen hat die Frau? 9. Wie alt bist du? 10. Wie alt sind Sie? 11. Wie alt ist Ihr Vater? 12. Wie alt ist Ihre Mutter? 13. Wie alt sind Ihre Großeltern?

14. Перекладіть наступні іменники й утворіть форму множини.

друг, день, фільм, стаття, квиток, річ, час, телефон, зошит, фотографія, подарунок, робота, валіза.

15. Дайте відповідь на наступні запитання.

1. Haben Sie einen Freund (eine Freundin)? 2. Wie heißt er (sie)? 3. Wie alt ist er (sie)? 4. Was ist er (sie) von Beruf? 5. Wo lebt er (sie)? 6. Spricht er (sie) Englisch? 7. Haben Sie sein (ihre) Foto? 8. Bekommen Sie seine (ihre) Briefe? 9. Kaufen Sie Geschenke für Ihren Freund (Ihre Freundin)? 10. Hat er (sie) ein Mobiltelefon? 11. Spielt Ihren Freund (Ihre Freundin) Klavier? 12. Besuchen Sie ihn (sie) oft? 13. Sprechen Sie über Ihre Arbeit? 14. Was sind seine (ihre) Eltern von Beruf?

16. Перекладіть наступні речення.

1. Я чекаю мого друга. Ми ідемо сьогодні в Берлін. 2. Нам потрібно тільки дві маленьких валізи. 3. Зараз я читаю цікаву статтю про одну дуже розумну собаку. 4. Мій друг добре розуміє мене. Я теж розумію його. 5. Ти бачиш мій подарунок? Це сюрприз. Це прекрасний годинник. 6. На жаль, я не маю багато часу. Ми поговоримо про цю справу завтра. 7. Ти їдеш до Німеччини? Тобі потрібна віза й квиток. 8. Які статті про Німеччину він пише? 9. Чому ти ще не спиш? – Це моя справа. 10. Хто він за професією? Він журналіст? – Ні, він не журналіст, а графік.

LEKTION 6

1. Модальні дієслова.
2. Питання , що починаються питальним словом **wohin**.
3. Безособовий займенник **es**.
4. Питання типу **Wie spät ist es? Wie viel Uhr ist es?**

1. Модальні дієслова (**Modalverben**) виражають не саму дію, а ставлення певної особи до дії чи стану, що виражені інфінітивом основного дієслова. До модальних дієслів належать:

müssen - *мусити (гостра необхідність)*

sollen - *мусити (за чийось наказом чи розпорядженням)*

können - *могти (фізична чи розумова можливість)*

dürfen - *могти (за чийось дозволом)*

wollen - *хотіти, мати намір*

mögen - 1. (**mag**) - *любити*

2. (**möchte**) - *хотіти, бажати (в значенні кон'юнктиву)*

При відмінюванні в теперішньому часі у всіх модальних дієслів, крім **sollen**, в однині змінюється коренева голосна. В дієслові **mögen** відбувається чергування приголосних **g-ch**.

	müssen	sollen	können	dürfen	wollen	mögen	
ich	muss	soll	kann	darf	will	mag	möchte
du	musst	sollst	kannst	darfst	willst	magst	möchtest
er	muss	soll	kann	darf	will	mag	möchte
wir	müssen	sollen	können	dürfen	wollen	mögen	möchten
ihr	müsst	sollt	könnt	dürft	wollt	mögt	möchtet
sie	müssen	sollen	können	dürfen	wollen	mögen	möchten
Sie	müssen	sollen	können	dürfen	wollen	mögen	möchten

Зверніть увагу, що в першій і третій особах однини у модальних дієслів відсутні особові закінчення – **er muss, er soll, er darf, er will, er mag, er möchte**. В реченні модальне дієслово входить до складу складного дієслівного присудку, при цьому в реченні з прямим порядком слів модальне дієслово ставиться на друге місце, а інфінітив основного дієслова – на останнє. Заперечення **nicht** ставиться перед основним дієсловом.

z.B. Ich muss diesen Artikel übersetzen. *Я повинен перекласти цю статтю.*

Ich möchte diesen Artikel nicht übersetzen. *Мені б не хотілось перекладати цю статтю.*

2. Для позначення напрямку руху у відповіді на запитання **wohin? kуди? – dorthin туди?** вживається знахідний відмінок (Akkusativ). Прийменники **in** і **auf** в значенні напрямку зливаються з означеним артиклем середнього роду **das**:

in + das = ins

auf + das = aufs

z.B. Wohin fahrt ihr? – Wir fahren **ins** Büro, **ins** Kino, **ins** Theater.

Wohin geht (fährt) ihr? – Wir gehen (fahren) **aufs** Land. (за місто)

З артиклями жіночого й чоловічого роду зливання не відбувається:

Wir fahren **in die** Universität, **in die** Bibliothek, **in die** Schule.

Wir fahren **in den** Klub, **in den** Park, **in den** Sportsaal.

3. Безособовий займенник es (який не слід плутати з особовим займенником середнього роду) вживається в якості підмета в безособових реченнях, що пов'язані з явищами природи чи вказівкою часу. Присудок в таких реченнях виражений дієсловом у формі 3 особи однини. Безособовий займенник **es** українською мовою не перекладається.

z.B. Es ist kalt. *Холодно.*

Es ist Montag. *Понеділок.*

4. Для вказівки часових інтервалів при відповіді на питання **Wie spät ist es?** чи **Wie viel Uhr ist es?** вживаються кількісні числівники:

z.B. Wie spät ist es? - Es ist **drei Uhr**. *Три години.*

Wie viel Uhr ist es? - Es ist **zehn Uhr**. *Десять годин.*

Коли мова йде про півгодини вживається дробовий числівник **halb**:

z.B. Es ist **halb** drei. *Пів на третю.*

Es ist **halb** zehn. *Пів на десяту.*

Для позначення інших часових інтервалів вживаються наступні прийменники:

nach - після й **vor** –перед, до:

z.B. Es ist zehn Minuten **nach** drei. *Десять хвилин на четверту.*

Es ist **Viertel nach** drei. *Чверть на четверту.*

Es ist zehn Minuten **vor** drei. *Без десяти хвилин три.*

Es ist **Viertel vor** drei. *Без чверті три.*

Для позначення якогось проміжку часу вживаються прийменники **von ... bis** (від (з) ... до):

z.B. Er arbeitet **von** neun Uhr **bis** halb sieben. *Він працює з дев'яти до половини сьомого.*

Übungen

1. Заповніть пропуски відповідними формами модальних дієслів **müssen** і **sollen**.

1. Ich ..... heute arbeiten (müssen). 2. Morgen ..... er nach München fahren (müssen). 3. Sie ..... dort leben (müssen). 4. Wir ..... diese Bücher auf Deutsch lesen (müssen). 5. Ich ..... die Hausarbeit machen (müssen). 6. Ihr ..... jetzt schlafen (müssen). 7. Sie ..... ihre Eltern besuchen (sollen). 8. Ihr ..... für dieses Buch zahlen (sollen). 9. .... ich jetzt dorthin fahren? (sollen) 10. Ihr ..... jetzt nicht sprechen (sollen). 11. Sie ..... diesen Artikel ins Russische übersetzen (sollen).

2. *Перекладіть німецькою.*

1. Він повинен зараз перекласти цю статтю німецькою. 2. Ти повинен їхати туди? 3. Я повинен отримати візу. 4. Ми мусимо сьогодні ще працювати. 5. Ви мусите туди поїхати. 6. Дитина повинна зараз спати. 7. Я повинен його відвідати? 8. Ми повинні зараз грати у волейбол? 9. Я повинна взяти речі? 10. Ти мусиш прочитати цю статтю німецькою?

3. *Заповніть пропуски відповідними формами модальних дієслів **können** і **dürfen**.*

1. Er ..... auf uns nicht warten (können). 2. Das Kind ..... noch nicht sprechen (können). 3. Wir ..... heute arbeiten (können). 4. Diese alte Frau ..... für diese Sachen nicht zahlen (können). 5. .... du Tennis spielen? (können). 6. Er ..... gut übersetzen (können). 7. .... ich diesen Koffer nehmen? (dürfen). 8. .... er diesen Artikel lesen? (dürfen). 9. .... wir Sie besuchen? (dürfen). 10. Er ..... diese Fotos nicht nehmen (dürfen). 11. Ihr ..... hier nicht Fußball spielen (dürfen).

4. *Перекладіть наступні речення.*

1. Я можу сьогодні написати статтю для цієї газети. 2. Він не може мене зрозуміти. 3. Ми не можемо його чекати. 4. Ти можеш швидко написати листа? 5. Ви можете знайти для нас час? 6. Можна мені взяти ці газети? 7. Можна нам відвідати нашого дядька? 8. Можна йому вас почекати? 9. Можна нам прочитати цю статтю? 10. Тобі дозволили туди їхати?

5. *Заповніть пропуски відповідними формами модальних дієслів **wollen** і **mögen**.*

1. Er ..... die Hausarbeit nicht machen (wollen). 2. Sie ..... nur Geschenke bekommen (wollen). 3. .... ihr in Moskau leben? (wollen). 4. .... du einen neuen Volkswagen jetzt bekommen? (wollen). 5. Das Kind ..... schlafen (möchte). 6. Wir ..... einen neuen Fernseher kaufen (möchte). 7. Ich ..... diese schöne Blume nehmen (möchte).

6. *Перекладіть наступні речення.*

1. Він хоче жити в Німеччині. 2. Вона хоче мати мобільний телефон. 3. Вони хочуть бути дуже розумними. 4. Ти хочеш отримати тисячу двісті листів? 5. Ви не хочете нас зрозуміти. 6. Ми обов'язково хочемо вас побачити. 7. Я хочу купити новий журнал. 8. Він хоче тебе зрозуміти. 9. Вони обов'язково хочуть бути сучасними. 10. Ти хочеш взяти кішку? 11. Вони збираються нас відвідати.

7. *Заповніть пропуски відповідними формами модального дієслова **mögen** (**mag**).*

1. Sie ..... ihren Bruder. 2. Er ..... seine Freundin. 3. Er ..... keine Zeitungen. 4. Sie ..... Tennis spielen. 5. .... du Bücher lesen? 6. Sie ..... nicht arbeiten.

8. *Назвіть наступні телефонні номери.*

Meine Telefonnummer ist:

173-38-72, 202-82-94, 233-32-63, 275-31-49, 344-97-49, 446-21-47, 965-12-41, 766-40-44, 218-12-63, 471-24-80, 119-85-17, 923-78-36, 245-26-57, 137-71-82, 936-15-02, 366-17-38, 299-64-18, 713-49-81.

9. *Перекладіть наступні речення використовуючи безособовий займенник es.*

1. Цікаво. 2. Чудово. 3. Прекрасно. 4. Вівторок. 5. П'ятниця. 6. Неділя. 7. П'ять годин. 8. Дев'ять годин. 9. Одинадцять годин. 10. Дві години. 11. Пів на п'яту. 12. Пів на восьму. 13. Пів на одинадцять. 14. Пів на першу. 15. Пів на четверту. 16. П'ять хвилин на четверту. 17. П'ять хвилин на сьому. 18. П'ять хвилин на дванадцять. 19. Десять хвилин на п'яту. 20. Двадцять хвилин на шосту. 21. Чверть на сьому. 22. Без п'яти вісім. 23. Без п'яти хвилин чотири. 24. Без двадцяти п'яти хвилин дванадцять. 25. Без двадцяти п'яти хвилин шість. 26. Без чверті вісім. 27. Без чверті шість.

10. *Провідніняйте наступні дієслова слабкої дієвідміни. sagen, fragen, zeigen, hören, antworten, kommen, kosten.*

11. *Заповніть пропуски дієсловами у відповідній граматичній формі.*

1. Er ..... heute (kommen). 2. .... du auch? (kommen). 3. Ich ..... gern (kommen). 4. Was ..... du? (fragen). 5. Ich ..... dich nicht (fragen). 6. Ich ..... auf seine Fragen gern (antworten). 7. Sie ..... auf meine Frage nicht (antworten). 8. Warum ..... du nicht gern? (antworten). 9. Was ..... du? (sagen) 10. Ich ..... nichts (sagen). 11. Ich ..... dich nicht (hören). 12. .... du meine Wörter? (hören) 13. Dieses Buch ..... viel (kosten). 14. Wie viel ..... dieser Koffer? (kosten) 15. Wie viel ..... diese Sachen? (kosten)

12. *Провідніняйте дієслово gehen й заповніть пропуски прийменником in чи auf в потрібній формі для позначення напрямку руху.*

1. Wir gehen ____ Kino. 2. Er geht ____ Kaufhaus. 3. Gehst du ____ Theater? 4. Sie geht ____ die Bibliothek. 5. Wir gehen ____ Büro. 6. Geht ihr ____ die Uni? 7. Er geht ____ die Schule. 8. Geht ihr ____ den Klub? 9. Fährt er ____ Land? 10. Gehen Sie ____ den Konzertsaal?

13. *Перекладіть наступні речення.*

1. Ці студенти їдуть в університет. 2. Ця дівчина йде в бібліотеку. 3. Ми їдемо сьогодні до театру. 4. Моя подруга сьогодні йде в кіно. 5. Твої друзі йдуть завтра до клубу. 6. Ти їдеш за місто? 7. Мій друг приходиться часто. 8. Він хоче сьогодні прийти. 9. Що ти запитуєш? 10. Можна вас запитати? 11. Він відповідає на моє питання. 12. Він повинен відповісти на моє питання. 13. Я можу відповісти на ваше питання. 14. Я не можу цього сказати. 15. Що він каже? 16. Можна мені сказати? 17. Ти мене чуєш? 18. Він не чує моє запитання. 19. Скільки коштує ця ваза? 20. Скільки коштують ці вази? 21. Скільки коштує цей годинник? 22. Скільки коштують ці книги?

14. Поставте до поданих речень наступні запитання:

was? wen? wohin? wie alt? was für? wie spät? wie viel?

1. Meine Schwester braucht einen guten Freund. 2. Mein Freund braucht einen neuen Computer. 3. Er geht jetzt ins Geschäft. 4. Ich besuche dieses neue Kaufhaus gern. 5. Mein Bruder geht in die Uni. 6. Mein schöner Hund ist fünf Jahre alt. Ich liebe meinen Hund. 7. Es ist halb neun. Ich muss ins Büro gehen. 8. Sie versteht ihren Bruder überhaupt nicht. 9. Diese moderne Uhr ist sehr teuer. Sie kostet 600 Euro. 10. Ich muss noch einen Artikel ins Englische übersetzen.

15. Дайте відповідь на наступні запитання:

1. Gehen Sie oft ins Geschäft (Kaufhaus)? 2. Was kaufen Sie? 3. Was finden Sie teuer? 4. Was finden Sie billig? 5. Kaufen Sie Geschenke für Ihre Freunde gern? 6. Was fragen Sie, wenn Sie zahlen wollen? 7. Was antwortet der Verkäufer auf Ihre Frage? 8. Können Sie 300 Euro für Papagei zahlen? 9. Was fragen Sie, wenn Sie auf eine Sache zeigen?

16. Перекладіть наступні речення.

1. Пів на дев'яту. Ми мусимо їхати в університет. 2. Без чверті десять. Я повинен йти в бюро. 3. П'ять хвилин на першу. Вона хоче піти в магазин. 4. Без чверті шість. Вони хочуть піти в кіно. 5. Можна запитати? Котра година? – Я не можу відповісти на ваше запитання. В мене немає годинника. 6. Він не любить ходити до магазину. 7. Він любить грати в футбол. 8. Можна я прийду завтра в клуб? – Я чекаю вас з трьох до половини четвертого. 9. Цей папуга вмє розмовляти 5 мовами. Він мусить коштувати 300 євро. 10. Мій друг приїжджає завтра. Це сюрприз для мене.

LEKTION 7

1. Наказовий спосіб.
2. Неозначений займенник **man**.
3. Порядкові числівники.

1. Наказовий спосіб (Imperativ) виражає спонукання до дії (наказ, прохання, пораду). Існує три форми наказового способу, що відповідають особовим займенникам **du, ihr** й ввічливому звертанню **Sie**.

Форми *Imperativ* дієслів слабкої дієвідміни в основному співпадають з формами теперішнього часу, крім 2 особи однини, в якій особове закінчення **-st** втрачається. Дієслова з основами на **-d, -t, -n, -m** набувають закінчення **-e**. Дієслова сильної дієвідміни в 2 особі однини не приймають умлаут.

Verb	du	ihr	Sie
kommen	komm	kommt	kommen
machen	mach	macht	machen
warten	warte	wartet	warten
hören	hör	hört	hören
fahren	fahr	fahrt	fahren
gehen	geh	geht	gehen

В другій особі однини й множини особовий займенник не вживається. У формі ввічливого звертання особовий займенник ставиться після дієслова.

z.B. Komm heute! – *Приходь сьогодні!*

Wartet auf mich! – *Почекайте мене!*

Hören Sie diese Musik! – *Послухайте цю музику!*

Форми наказового способу неправильних дієслів **sein** й **haben** утворюються наступним чином:

sein: sei, seid, seien Sie

haben: hab, habt, haben Sie

z. B. Sei gut! – *Будь добрим!*   **Seien Sie gesund!** – *Будьте здорові!*

Для вираження спонукання до спільної дії для першої особи множини вживається наступна конструкція:

Gehen wir ins Kino! *Підемо в кіно!*

Fahren wir aufs Land! *Поїхали за місто!*

2. Неозначений займенник man вживається в якості підмета в безособових реченнях, коли дійова особа не вказується.

Займенник **man** завжди стоїть в однині й вживається з присудком в 3 особі однини. Але українською мовою такі речення перекладаються за допомогою дієслова в 3 особі множини:

z.B. Man fragt. *Питають.*

Man versteht nicht. *Не розуміють.*

Вживаючи займенник **man** з модальними дієсловами утворюються безособові звороти, що відповідають в українській мові прислівникам стану:

man muss (man soll) – *потрібно, необхідно*

man kann – *можна, можливо*

man darf – *можна, дозволяється*

man muss nicht (man soll nicht) – *не можна, не потрібно*

man kann nicht – *не можна, неможливо*

man darf nicht – *не можна, не дозволяється*

z.B. Man muss diesen Artikel gut übersetzen. *Цю статтю треба гарно перекласти.*

Man kann hier nicht arbeiten. *Тут не можна працювати.*

3. Порядкові числівники (Ordnungszahlwörter) утворюються шляхом додавання суфікса **-te** до кількісних числівників від 2 до 19 й суфікса **-ste** до кількісних числівників від 20 й далі. До особливих випадків належить утворення порядкових числівників 1-3:

erste	zehnte	zwanzigste
der zweite	der elfte	der einundzwanzigste
die dritte	die dreizehnte	die zweiundzwanzigste
das vierte	das vierzehnte	das dreißigste
fünfte	fünfzehnte	vierzigste

Порядкові числівники змінюються за родами, вживаються з означеним артиклем (чи присвійним займенником) й відмінюються як прикметники:

z.B. Ich lerne die **zweite** Sprache. Er liest den **dritten** Brief.

Das ist ihr **zweites** Kind. Er schreibt sein **erstes** Buch.

При позначенні порядкових числівників цифрами після цифри ставиться крапка:

z.B. 1. (der erste) 5. (der fünfte)

Übungen

1. Утворіть форму наказового способу 2 особи однини від наступних дієслів:

sagen, fragen, bringen, hören, nehmen, warten, arbeiten, antworten, zeigen, fahren, gehen, kommen, lesen, schreiben, schlafen, sehen, sein.

2. Утворіть форму наказового способу 2 особи множини від наступних дієслів:

machen, lernen, suchen, kaufen, übersetzen, haben, sprechen, spielen, besuchen, warten, nehmen, zeigen, antworten, lesen, gehen, kommen, fahren, sehen, sein.

3. Перекладіть наступні речення.

1. Почекай мене! 2. Їдь до клубу завтра! 3. Скажи це слово! 4. Прочитай цю вправу! 5. Прочитайте цю статтю! 6. Візьми цей олівець! 7. Зіграй на піаніно! 8. Приходь завтра! 9. Піди до магазину! 10. Йдіть в кіно! 11. Їдьте за місто! 12.

Пограй в теніс! 13. Переклади цю статтю німецькою! 14. Поїхали до клубу! 15. Спи! 16. Спіть! 17. Дай відповідь на це запитання! 18. Вчіть німецьку мову! 19. Дайте відповідь на це запитання німецькою! 20. Подивись! 21. Напиши це речення! 22. Працюйте швидко! 23. Послухайте цю музику! 24. Обов'язково купи цю книжку! 25. Відвідайте його! 26. Принесіть подарунки! 27. Не купи цей телевізор! 28. Не беріть цю річ! 29. Поїдемо до Берліну! 30. Не приходьте завтра! 31. Будьте здорові!

4. *Утворіть, використовуючи неозначений займенник, безособові речення з наступними дієсловами, речення перекладіть українською.*

z.B. fragen – Man fragt

sagen, schreiben, spielen, arbeiten, haben, schlafen, lesen, suchen, übersetzen, zeigen, sehen, fahren, gehen, kommen, warten.

5. *Заповніть пропуски відповідними за змістом модальними дієсловами й перекладіть речення українською.*

1. Man ... arbeiten. 2. Man ... lernen. 3. Man ... warten. 4. Man ... fragen. 5. Man ... antworten. 6. Man ... schlafen. 7. Man ... gehen. 8. Man ... spielen. 9. Man ... sagen. 10. Man ... sprechen. 11. Man ... sehen. 12. Man ... es nicht lesen. 13. Man ... es nicht hören. 14. Man ... es nicht zeigen. 15. ... man spielen? 16. ... man kommen? 17. ... man antworten? 18. ... man nehmen? 19. ... man dieses Buch lesen? 20. ... man auf diese Frage antworten? 21. Wie ... man diesen Brief bekommen? 22. Wie ... man diese Straße finden? 23. Wie ... man diesen Satz ins Russische übersetzen?

6. *Перекладіть наступні речення.*

1. Потрібно перекласти цю статтю. 2. Потрібно купити новий комп'ютер. 3. Потрібно відповісти на це питання. 4. Можна сьогодні піти в кіно. 5. Можна взяти маленьку валізу. 6. Можна відвідати мого друга. 7. Потрібно написати листа. 8. Потрібно поїхати за місто. 9. Потрібно заплатити за комп'ютер. 10. Можна послухати музику. 11. Можна почитати журнали. 12. Не потрібно купувати цю машину. 13. Не потрібно зараз грати на піаніно. 14. Сьогодні не можна їхати в клуб.

7. *Перекладіть наступні порядкові числівники німецькою.*

другий, третій, восьмий, десятий, чотирнадцятий, вісімнадцятий, двадцять перший, перший, п'ятий, сьомий, одинадцятий, дванадцятий, п'ятнадцятий, дев'ятнадцятий, двадцять дев'ятий, тридцять третій, сорок шостий, п'ятдесят восьмий, сімдесят третій, сто сорок четвертий.

8. *Перекладіть наступні сполучення іменників й порядкових числівників німецькою.*

перша книга, друга мова, третій понеділок, п'ята проблема, сьома річ, дванадцята ніч, вісімнадцята стаття, двадцять перший день, двадцять п'ята фотографія, тридцять третій папуга, тридцять сьомий подарунок, шістдесят шоста вулиця, мій перший друг, його другий магазин, її третя дитина, їхній

четвертий комп'ютер, ваша п'ята кімната, твоя шоста картина, його сьомий фільм, наша восьма собака, їхній дев'ятий словник, її десятий лист.

9. Перекладіть наступні речення.

1. Дай відповідь на моє перше запитання. 2. Принесіть вашу першу статтю. 3. Прочитай його другу книгу. 4. Поговоримо про нашу другу собаку. 5. Відвідаємо нашу третю подругу. 6. Отримай його третього листа. 7. Знайди мій четвертий подарунок. 8. Перекладіть їхню четверту статтю. 9. Заплатіть за ваш п'ятий квиток. 10. Візьми їхній шостий журнал. 11. Покажіть ваш шостий комп'ютер. 12. Потрібно перекласти її сьому статтю? 13. не потрібно брати восьму валізу. 14. Можна купити його дев'яту картину? 15. Можна побачити вашу дев'яту машину? 16. Не потрібно чекати вашого десятого друга. 17. Потрібно обов'язково принести їхній десятий стілець в цю кімнату.

*10. Провідмініайте наступні дієслова: **trinken, treiben, planen, essen.***

Запам'ятайте особові форми сильного дієслова:

ich esse, du isst, er isst, wir essen, ihr esst, sie essen.

Imperativ: iss, esst, essen Sie.

*11. Заповніть пропуски дієсловами **trinken, treiben, planen, essen** у відповідній граматичній формі.*

1. Er ... keine Äpfel. 2. Sie ... keine Limonade. 3. ... ihr Sport? 4. Sie ... ihre Arbeit. 5. ... du Zitronen? 6. Man muss unbedingt Sport ... . 7. Mein Freund hat ein Tagebuch, er ... seine Zeit richtig. 8. ... du Cola oder Pepsi? 9. Er ... nicht sehr viel. 10. Dieses Mädchen ... Gymnastik gern. 11. ... du Früchte gern? 12. Sie ... nur Früchte. 13. ... ihr eure Zeit? 14. Man soll viel Wasser ... .

12. Поставте наступні іменники в множині.

Flasche, Wasser, Frucht, Frisur, Apfel, Zitrone, Apfelsine, Duft, Parfum, Bett, Haut, Regel, Ei, Vitamin, Stunde, Haar, Stress, Jogurt, Training, Ordnung.

13. Перекладіть наступні речення.

1. Він вчить нові правила. 2. Він сьогодні нездоровий. Йому потрібні яблука або апельсини. 3. В нас є три пляшки води й 2 пляшки коли. 4. Вони купують два нових ліжка для своїх дітей. 5. Цей перукар робить красиві зачіски. 6. Його маленький брат їсть тільки йогурти й фрукти. 7. Він не їсть яйця. 8. Йди в ліжко. Потрібно спати 10 годин. 9. У вас є лимони, ківі й мед? 10. Їхня тітка завжди їсть одне яблуко в день. 11. Її волосся завжди в гарному стані. 12. Ми займаємось спортом дві години в день, з пів восьмого до пів десятого. 13. Твоя маска вже готова? 14. Ти любиш слухати гарну музику? 15. У неї завжди гарний настрій. 16. В мене для тебе сюрприз. Це нові парфуми!

14. Заповніть пропуски підходящими за змістом й відповідними за родом числом й відмінком прикметниками.

gesund, golden, wichtig, richtig, froh, müde, nervös, trocken, toll, teuer, billig.

1. Diese Regeln sind sehr ... . 2. Sie ist nicht ... und ... . 3. Das ist eine gute Creme für die ... Haut. 4. Mein Freund findet immer ... Wörter für seine kleine Schwester. 5. Seine Uhr ist sehr ... . 6. Ihr Sohn ist ein ... und ... Kind. 7. Man soll die ... Sachen nicht kaufen. 8. Sein Großvater ist nicht ganz ..... . Er braucht Früchte und Vitamine. 9. Ihre Mutter ist ... . Sie braucht Ruhe. 10. Diese Sache ist sehr ... . Nehmen Sie sie.

15. Поставте різні види запитань до наступних речень.

1. Sie isst einen Apfel. 2. Sie besucht ihren Onkel. 3. Er trinkt Wasser. 4. Er sucht seinen Bruder. 5. Es ist 8 Uhr. 6. Er fährt ins Büro. 7. Sie soll ins Bett gehen. 8. Dieser Jogurt kostet 1 Euro. 9. Er liebt seinen alten Hund. 10. Er ist 12 Jahre alt. 11. Das Kind geht in die Schule.

16. Дайте відповідь на наступні запитання.

1. Möchten Sie fit und gesund sein? 2. Trinken Sie viel Wasser? Wie viele Flaschen Wasser trinken sie pro Tag? 3. Essen Sie Zitronen, Apfelsinen und Äpfel? 4. Wie oft kaufen Sie ein neues Parfüm? Warum soll man ein neues Parfüm kaufen? 5. Wie viele Stunden soll man schlafen? 6. Treiben Sie Sport? Warum soll man unbedingt Sport treiben? 7. Haben Sie eine gute Creme für die Haut? Können sie selbst eine Maske machen? Wie machen Sie sie? 8. Wie oft besuchen Sie Ihren Friseur? 9. Haben Sie ein Tagebuch? Planen Sie Ihre Zeit richtig? 10. Sind Sie nervös? Haben Sie Stress? 11. Hören Sie schöne Musik? Warum soll man gute Musik hören?

17. Перекладіть наступні речення.

1. Зроби нову зачіску. Твоє волосся повинне бути в гарному стані. 2. З'їж твій другий йогурт. Потрібно гарно їсти. 3. Діти повинні рано лягати спати. 4. Ти можеш сам зробити маску для шкіри? Це дуже просто. 5. Ніколи не слухай погану музику й не купуй дешеві парфуми. 6. В тебе поганий настрій? Займайся спортом! 7. Вона має дуже гарне волосся й чудову шкіру. 8. Твоє здоров'я – дуже важлива річ. 9. В моєї подруги часто бувають стреси. Вона не займається спортом, не їсть фрукти й пізно лягає спати. 10. Ти дуже стомлений! Обов'язково послухай гарну музику. 11. Твої парфуми мають дуже гарний запах. Як вони звуться?

LEKTION 8

1. Давальний відмінок.
2. Відмінювання прикметників в давальному відмінку.
3. Особові займенники в Dativ.
4. Дієслова, що вимагають після себе Dativ.

1. Давальний відмінок (Dativ) в німецькій мові відповідає на питання **wem?** кому? й співвідноситься в українській мові в основному з давальним відмінком, а також часто з орудним відмінком.

Dativ

	Неозн. артикль	Означ. артикль	Вказівн. займ.	Присв. займ.
1. Чоловічий рід	einem Freund einem Herrn	dem Freund dem Herrn	diesem Freund diesem Herrn	meinem Freund deinem Herrn
2. Жіночий рід	einer Tante	der Tante	dieser Tante	meiner Tante
3. Середній рід	einem Kind	dem Kind	diesem Kind	meinem Kind
4. Множина	(без артикля) Freunden Tanten Kindern	den Freunden den Tanten den Kindern	diesen Freunden diesen Tanten diesen Kindern	meinen Freunden deinen Freunden seinen Kindern

1) **z.B.** Ich bringe **meinem** Freund Zitronen. *Я приношу моєму другу лимони.*

Ich gebe **diesem** Studenten Zeitschriften. *Я даю цьому студенту журнали.*

Зверніть увагу, що іменники чоловічого роду, що мають закінчення -n чи -en в Akkusativ, зберігають його і в Dativ. Такі іменники належать до слабкої відміни.

ein Student – einem Studenten

ein Herr – einem Herrn

ein Mensch – einem Menschen

ein Kollege – einem Kollegen

2) **z.B.** Er bringt **seiner** Tante Apfelsinen. *Він приносить своїй тітці апельсини.*

Ich gebe **meiner** Freundin Zeitschriften. *Я даю моїй подрузі журнали.*

3) **z.B.** Sie bringt **ihrem** Kind Äpfel. *Вона приносить своїй дитині яблука.*

Ich gebe **diesem** Mädchen Zeitschriften. *Я даю цій дівчині журнали.*

4) Всі іменники чоловічого, жіночого й середнього роду в множині набувають закінчення **-n** чи **-en** крім іменників середнього роду з закінченням **-s** в множині (Hotels, Kinos).

z.B. Wir bringen **unseren** Kindern Früchte. *Ми приносимо нашим дітям фрукти.*

Ich gebe **diesen** Freunden Zeitschriften. *Я даю цим друзям журнали.*

2. Відмінювання прикметників в Dativ.

Всі прикметники чоловічого, жіночого й середнього роду в однині й множині в Dativ мають закінчення **-n(-en)**:

m einem neuen Freund, dem neuen Freund, meinem neuen Freund

f einer alten Tante, der alten Tante, deiner alten Tante

n einem kleinen Kind, dem kleinen Kind, seinem kleinen Kind

Pl kleinen Kindern, den kleinen Kindern, ihren kleinen Kindern
z.B. Wir bringen den **kleinen** Kindern Früchte.

3. Особові займенники в Dativ мають наступні форми:

mir (мені, мене)	uns (нам, нас)
dir (тобі, тебе)	euch (вам, вас)
ihm (йому, його)	ihnen (їм, їм)
ihr (їй, їй)	Ihnen (Вам, Вас)
ihm (йому, його)	

z.B. Sie sagt **ihm** alles. *Вона каже йому все.*
Ich danke **dir**. *Я дякую тобі.*

4. Ряд дієслів вимагають після себе обов'язкове вживання іменників в Dativ (напр. **geben, danken, helfen**). Дієслова подвійного керування (**schreiben, sagen, zeigen**) вживаються як з Dativ, так і з Akkusativ.
z.B. Ich schreibe **dir einen Brief**.

Übungen

1. Поставте наступні іменники чоловічого роду в Dativ.

z.B. ein Stift – einem Stift, mein Bruder – meinem Bruder.
ein Wagen, ein Schrank, ein Computer, ein Tisch, ein Fernseher, ein Brief, ein Artikel, mein Freund, mein Hund, dein Onkel, sein Kollege, sein Student, ihr Mann, ihr Sohn, unser Vater, euer Lehrer, ihr Großvater, ihr Bruder.

2. Поставте наступні іменники жіночого роду в Dativ.

z.B. eine Karte – einer Karte, meine Tante – meiner Tante
eine Sache, eine Arbeit, eine Lampe, eine Zeitschrift, eine Vase, eine Übung, meine Freundin, meine Katze, deine Tante, deine Mutter, seine Frau, ihre Schwester, eure Großmutter, ihre Tochter.

3. Поставте наступні іменники середнього роду в Dativ.

z.B. ein Haus – einem Haus, sein Kind – seinem Kind
ein Buch, ein Bild, ein Zimmer, ein Klavier, ein Geschenk, ein Kino, ein Hotel, sein Geschäft, sein Problem, mein Bett, dein Wort, ihr Mädchen, unser Heft.

4. Провідмініайте наступні дієслова:

geben (gibt), helfen (hilft), danken, gratulieren, schenken, wünschen.

5. Заповніть пропуски дієсловами у відповідній граматичній формі:

1. Ich ... meiner Freundin zwei Karten (geben). 2. Sie ... keine Antwort (geben). 3. Was ... du deinem Bruder? (geben). 4. ... ihrem Sohn diesen Apfel! (geben). 5. Er ... seinem Freund (helfen). 6. Warum ... du diesem Mädchen? (helfen). 7. ... ihr euren Eltern? (helfen). 8. ... ihrer Tante! (helfen).

6. Заповніть пропуски артиклями чи присвійними займенниками відповідно до іменників в *Dativ*.

1. Ich helfe ... Mutter. 2. Er hilft .... Schwester. 3. Sie hilft ... Kind. 4. Er schreibt ... Freund einen Brief. 5. Die Eltern geben ... Mädchen einen Apfel. 6. Er gibt ... Sohn seinen Wagen. 7. Ihr gebt ... Lehrer eure Hefte. 8. Diese Frau gibt ... Bruder interessante Bücher. 9. Er schenkt ... Mutter schöne Blumen. 10. Was schenkst du ... Mutter? 11. Sie schenkt ... Mann tolle Hemde. 12. Er schenkt ... Frau gutes Parfüm. 13. Wir gratulieren ... Großmutter zum Geburtstag. 14. Er gratuliert ... Freund zum Weihnachten. 15. Sie gratulieren ... Kind zum Ostern. 16. Er wünscht ... Vater Glück. 17. Sie wünscht ... Mutter alles Gute. 18. Wir wünschen ... Freund viel Spaß. 19. Meine Freundin sagt ... Brüder alles.

7. Перекладіть наступні речення.

1. Він завжди допомагає своєму батьку. 2. Вона часто допомагає своїй сестрі. 3. Допоможи, будь-ласка, моєму другу. 4. Тітка дає моїй подрузі фрукти. 5. Вони приносять своєму вчителю квіти. 6. Він нічого не каже своєму брату. 7. Вони дають її сину йогурти. 8. Я дарую моїй подрузі книги. 9. Моя подруга дарує її брату годинник. 10. Ці люди дарують моїй подрузі одяг. 11. Він не дає його брату свої іграшки. 12. Вона не дає своїй дитині яйця. 13. Він часто дякує своєму батьку. 14. Ця дитина завжди сама дякує своєму вчителю. 15. Моя сестра завжди дякує своїй подрузі. 16. Сьогодні я поздоровляю свого друга з днем народження. 17. Вона завжди поздоровляє свою подругу з Різдвом. 18. Вона бажає своїй подрузі багато щастя. 19. Він завжди бажає своєму вчителю всього хорошого. 20. Що ти бажаєш своєму другу? 21. Дай, будь-ласка, моїй подрузі цей журнал. 22. Допоможи, будь-ласка, моєму брату. 23. Покажи мій подарунок твоєму брату. Він вже готовий.

8. Перекладіть наступні речення.

1. Він дає своїм дітям нові книги. 2. Вона дарує своїм батькам нову валізу. 3. Він приносить своїм друзям газети й журнали. 4. Вона допомагає його братам і сестрам. 5. Він дарує твоїм братам зошити. 6. Вона бажає своїй бабусі й дідусю хорошого здоров'я. 7. Вони завжди поздоровляють його дочок з днем народження. 8. Він дає своїм собакам вітаміни. 9. Вона приносить своїм кішкам йогурти. 10. Він пише своїм сестрам листа. 11. Вони не кажуть своїм батькам нічого. 12. Ви все кажете своїм батькам?

9. Дайте відповідь на наступні запитання.

1. Wem helfen Sie oft? 2. Wem helfen Sie nicht? 3. Wem schreiben Sie Briefe? 4. Wem gratulieren Sie oft? 5. Wem wünschen Sie gute Gesundheit? 8. Wem schenken Sie Blumen? 9. Wem schenken Sie Spielzeuge? 10. Wem schenken Sie Parfums? 11. Wem danken Sie? 12. Wem bringen Sie Früchte? 13. Wem bringen Sie Zeitungen? 14. Wem zeigen Sie Ihre Fotos? 15. Wen besuchen Sie oft und gern? 16. Wen lieben Sie? 17. Wen brauchen Sie?

10. Заповніть пропуски відповідними формами особових займенників в Dativ.

z.B. Ich gratuliere ... (du) – Ich gratuliere **dir**.

1. Er hilft ... (ich). 2. Ich schreibe ... (du). 3. Ich danke ... (er). 4. Er schenkt ... (sie) Blumen. 5. Sie geben ... (wir) Zeitungen. 6. Ich wünsche ... (sie) viel Glück. 7. Er sagt ... (ich) diese Wörter nicht. 8. Sie gibt ... (er) keine Äpfel. 9. Ich danke ... (er) für die Karten. 10. Was schenkst du ... (sie)? 11. Ihr helft ... (sie) nicht. 12. Er schreibt ... (ich) oft. 13. Soll ich ... (Sie) Früchte bringen? 14. Ich möchte ... (Sie) zum Geburtstag gratulieren. 15. Darf ich ... (Sie) helfen? 16. Er soll ... (ihr) schreiben. 17. Können sie ... (ihr) diese Koffer geben? 18. Gib ... (ich) diesen Stift, bitte.

11. Перекладіть наступні речення.

1. Мій друг допомагає мені. 2. Мій друг дає мені книги. 3. Мій друг поздоровляє мене з днем народження. 4. Мій друг пише мені листи. 5. Поздоровляю тебе з Різдвом! 6. Бажаю тобі багато щастя! 7. Я дарую тобі ці квіти. 8. В мене є старий дядько. Моя сестра приносить йому їжу й газети. Моя мама дає йому гроші. Моя подруга також часто допомагає йому. 9. В моєї сестри є друг. Її друг дарує їй парфуми. Її друг поздоровляє її з Паскою. Її друг дякує їй за тренування. Її друг бажає їй хорошого здоров'я. 10. Я поздоровляю вас з днем народження. 11. Я бажаю вам всього хорошого. 12. Я дарую Вам ці красиві речі.

12. Перекладіть наступні речення, використовуючи вираз **es gibt**. Зверніть увагу на вживання Akkusativ.

1. В Москві є великий старий університет. 2. В Росії є робота для студентів. 3. В Берліні є дуже хороший зоомагазин. 4. В Касселі є велика концертна зала. 5. В Києві є новий красивий клуб. 6. Тут є великий парк. 7. В Тулі є стара спортивна зала. 8. Тут є нове кафе. 9. Там є їжа й напої. 10. В Києві є красиві дівчата. 11. В Берліні є велика красива вулиця. Вона називається Курфюрстендамм. 12. В Києві є новий сучасний кінотеатр. Він називається «Київська Русь».

13. Провідмініайте наступні дієслова:

feiern, kochen, backen, tanzen, singen, lachen.

14. Перекладіть наступні речення, використовуючи модальні дієслова.

1. Він любить святкувати свій день народження. 2. Вона хоче приготувати овочі й зробити салат. Риба вже готова. 3. Чи потрібно мені спекти пиріг? 4. Ми можемо тут танцювати. 5. Він хоче заспівати для нас. 6. Ти не повинна з нього сміятися. 7. Тут не можна співати. 8. Там можна готувати їжу. 9. Ми можемо разом відсвяткувати це свято в Берліні. 10. Мій друг взагалі не вміє танцювати. 11. Кому я можу допомогти? 12. Кому він хоче написати листа? 13. Кого ми повинні поздоровити з днем народження? 14. Кому в решті решт ви хочете

подарувати цю книгу? 15. Кому ми повинні подякувати за цей прекрасний пиріг? 16. Кого ми чекаємо? 17. Кому він може показати свою статтю?

15. Дайте відповідь на наступні запитання.

1. Feiern Sie Ihren Geburtstag oft? 2. Kochen Sie Speisen? Machen Sie Salate? 3. Backen Sie Kuchen? 4. Mögen Sie Geschenke bekommen? 5. Was schenken Ihnen Ihre Freunde zum Geburtstag? 6. Was schenken Sie Ihren Freunden zum Geburtstag? 7. Was wünschen Sie ihnen? 8. Was wünschen Ihnen Ihre Freunde? 9. Feiern Sie Weihnachten, Neujahr und Ostern?

16. Перекладіть наступні речення.

1. Ви часто святкуєте свята? 2. Ви часто допомагаєте вашим друзям? 3. Мій брат любить розважатись. Він часто ходить в кафе й танцює там. 4. Моя сестра чекає своїх друзів. Вона пече вже третій пиріг. 5. Котра година? – Не маю уявлення. В мене немає годинника. 6. Не смійтесь з нього! Він пише вже третю статтю для цієї газети. 7. В Москві є новий чудовий клуб. Він називається «Москва-Берлін». 8. Ми ідемо сьогодні за місто. Мій друг хоче святкувати там свій день народження. 9. Тут достатньо місця. Ти можеш танцювати. 10. Твоя мама має рацію. Не потрібно лягати пізно спати. 11. Я працюю сьогодні до половини восьмої й не можу піти в театр. – Нічого страшного. Ми можемо піти завтра. 12. Її друг не має ніякої професії. Він не працює, а лише розважається. 13. Різдво – чудове свято. Мені подобається його святкувати. Ми купуємо дорогі напої й слухаємо хорошу музику. Моя мама готує, робить салати й пече пиріг. 14. Вона дарує своєму другу вже сьому сорочку. 15. Ти мусиш перекласти цю статтю українською? Я подарую тобі новий словник.

LEKTION 9

1. Злиття прийменника з означеним артиклем в **Dativ**.
2. Вживання артиклів для вказівки напряму руху.
3. Прийменники, що вживаються з іменниками в **Dativ**.
4. Прийменники, що вживаються з іменниками в **Dativ** й **Akkusativ**.

1. Злиття прийменника з означеним артиклем в **Dativ**. Деякі прийменники (in-в, an-на, в, zu-до, von-від, з, bei-в, біля) набувають наступної форми, зливаючись з означеними артиклями в **Dativ**:

чоловічий й середній р

in + dem = im

zu + dem = zum

bei + dem = beim

an + dem = am

von + dem = vom

жіночий рід

zu + der = zur

2. Вживання артиклів для вказівки напряму руху.

Wohin? (куди?)	Wo? (де?)	Woher? (звідки?)
nach in (Akkus.) zu (Dativ)	in (Dativ) bei (Dativ)	aus (Dativ) von (Dativ)
nach Berlin nach Moskau nach Hause in die Uni ins Büro zum Lehrer zu meinem (meiner) Freund (Freundin) zu mir	in Berlin in Moskau zu Hause in der Uni im Büro beim Lehrer bei meinem Freund (meiner Freundin) bei mir	aus Berlin aus Moskau von zu Hause von der Uni aus dem Büro vom Lehrer von meinem Freund (meiner Freundin) von mir

z.B. Er fährt **in die** Uni. Він їде в університет.

Er studiert **in der** Uni. Він навчається в університеті.

Wir gehen **aus dem** Büro. Ми їдемо з офісу.

Er kommt **von zu** Hause. Він приходить з дому.

3. З іменниками в **Dativ** вживаються також наступні прийменники: **nach** після, **gegenüber** навпроти, **й mit** з. Прийменник **mit** вживається також для вказівки способу пересування (**mit dem** Wagen fahren).

z.B. Sie spielt Klavier **nach dem** Essen.

Unser Haus ist **gegenüber dem** Hotel.

Er arbeitet zusammen **mit seinem** Bruder.

Wir fahren **mit dem Wagen** nach Berlin.

4. Деякі прийменники в залежності від вживання їх в значенні вказівки напряму руху (**wohin?**) чи місця (**wo?**) можуть вживатись з іменниками як в **Akkusativ**, так і в **Dativ**:

Präposition		Wohin куди? – Akkus.	Wo де? – Dativ
in	в	in den Schrank in die Wohnung ins Bett	im Schrank in der Wohnung im Bett
auf	на	auf den Tisch	auf dem Tisch
unter	під	unter den Tisch	unter dem Tisch
über	над	über den Tisch	über dem Tisch
vor	перед	vor den Tisch	vor dem Tisch
hinter	позаду	hinter den Tisch	hinter dem Tisch
neben	біля	neben den Tisch	neben dem Tisch
zwischen	між	zwischen den Tisch und den Schrank	zwischen dem Tisch und dem Schrank
an	в, на	an den Tisch an die Wand	am Tisch an der Wand на стіні

z.B. Ich lege die Sachen **in den** Schrank. Я кладу речі в шафу.

Die Sachen sind **im** Schrank. Речі в шафі.

Ich hänge die Lampe **über den** Tisch. Я вішаю лампу над столом.

Die Lampe hängt an der Wand **über dem** Tisch. Лампа висить на стіні над столом.

Übungen

1. Заповніть пропуски прийменниками, що використовуються в значенні напряму руху у відповіді на питання **wohin?** (куди?).

1. Wir fahren ... Berlin. 2. Er fährt ... Köln. 3. Sie geht ... die Uni. 4. Geht ihr ... die Bibliothek? 5. Ich gehe ... die Küche. 6. Wir fahren ... Hause. 7. Er fährt ... Büro. 8. Sie geht ... Kino. 9. Geht ihr ... Geschäft? 10. Fahren wir ... Land? 11. Ich gehe ... Arzt. 12. Sie geht ... Friseur. 13. Das Kind geht ... Lehrer. 14. Die Kinder gehen ... Lehrerin. 15. Die Kollegen fahren ... Arbeit. 16. Er fährt ... seinem Bruder. 17. Sie fährt ... ihrer Schwester. 18. Wir gehen ... unseren Freunden. 19. Komm ... mir! 20. Ich gehe ... dir. 21. Ich fahre ... ihm. 22. Er fährt ... ihr. 23. Sie gehen ... uns. 24. Wir gehen ... ihnen.

2. Заповніть пропуски прийменниками, що використовуються у відповіді на питання **wo?** (де?).

1. Wir leben ... Moskau. 2. Er lebt ... Deutschland. 3. Wir bleiben heute ... Hause. 4. Sie arbeitet immer ... Hause. 5. Das Kind spielt Klavier ... Hause. 6. Ihr Freund ist jetzt ... der Uni. 7. Sie ist ... der Bibliothek. 8. Meine Mutter ist ... der Küche. 9. Er arbeitet ... Büro. 10. Sie arbeitet ... Geschäft. 11. Wir sind jetzt ... Klub. 12. Ihr seid

... Theater. 13. Sie sind ... Zimmer. 14. Er ist ... Kaufhaus. 15. Wir sind ... dem Land.

3. Заповніть пропуски прийменниками, що використовуються в значенні напрямку руху у відповіді на питання **woher?** (звідки?).

1. Er fährt ... Deutschland nach Russland. 2. Wir fahren ... England nach Moskau. 3. Er schreibt mir sehr oft Briefe ... Italien. 4. Sie kommen immer ... zu Hause hier. 5. Sie gehen jetzt ... zu Hause ins Kino. 6. Wir fahren zusammen ... der Uni nach Hause. 7. Sie kommt immer spät ... der Bibliothek. 8. Ich gehe ... Arzt nach Hause. 9. Sie fährt ... Friseur in den Klub. 10. Sie kommt nie spät ... dem Büro. 11. Er geht ... dem alten Theater ins Cafe. 12. Sie fahren jetzt ... dem Kino nach Hause.

4. Перекладіть наступні речення.

1. Ми їдемо завтра до Кельну. 2. Він їде зараз додому. 3. Ці студенти йдуть до бібліотеки. 4. Ця дівчина їде в університет. 5. Ця дитина вже ходить до школи. 6. Ти йдеш сьогодні в театр? 7. Хто їде в клуб? 8. Коли ти хочеш піти в магазин? 9. Твій брат хворий. Він повинен піти до лікаря. 10. Вона їде до свого дідуся за місто. 11. Ми їдемо до наших нових колег. 12. Вони живуть зараз у своїх друзів. 13. Ми зараз їдемо від лікаря додому. 14. Звідки ви їдете до мене? 15. Ці старі люди отримують гроші від своїх дітей.

5. Заповніть пропуски відповідними артиклями в *Dativ* після прийменників **nach** і **gegenüber**.

1. Wir gehen in die Bibliothek nach ... Essen. 2. Er fährt in den Klub nach ... Arbeit. 3. Sie bleibt zu Hause nach ... Frühstück. 4. Fahrt ihr in die Uni nach ... Training? 5. Wir sprechen über diesen Artikel nach ... Fest. 6. Sein Büro ist gegenüber ... Theater. 7. Sie warten auf uns gegenüber ... Geschäft. 8. Sie arbeiten gegenüber ... Universität. 9. Wir kaufen Blumen entweder im Geschäft gegenüber ... Bibliothek oder in einem anderen Blumengeschäft gegenüber ... Kino.

6. Заповніть пропуски відповідними присвійними займенниками в *Dativ* після прийменника **mit**.

1. Sie spielt Tennis zusammen mit ... Bruder. 2. Wir feiern Weihnachten mit ... Freunden. 3. Er geht mit ... Schwester ins Theater. 4. Treibt ihr Sport mit ... Kollegen? 5. Sprichst du Deutsch mit ... Freund? 6. Sie lernt Regeln mit ... Vater. 7. Er übersetzt Artikel ins Russische zusammen mit ... Freund. 8. Sie gehen aufs Land mit ... Kindern. 9. Singst du gern mit ... Bruder? 10. Tanzt ihr oft mit ... Kollegen?

7. Заповніть пропуски відповідними артиклями в *Dativ* після прийменника **mit** з іменниками, що позначають види транспорту.

m	f	n
der Zug	die Straßenbahn	das Auto
der Bus	die U-bahn	das Taxi
		das Schiff

1. Wir fahren zur Arbeit mit ... Bus. 2. Er fährt nach Bonn mit ... Zug. 3. Sie fährt nach Hause mit ... U-Bahn. 4. Fahrt ihr in den Klub mit ... Straßenbahn? 5. Fährst du nach Paris mit ... Zug? 6. Ich fahre nach Petersburg mit ... Schiff. 7. Er fährt ins Büro mit ... Taxi. 8. Wir fahren ins Theater mit ... Auto. 9. Er fährt in die Uni mit ... neuen Wagen. 10. Man kann ins Büro mit ... U-Bahn fahren. 11. Wollen Sie nach Amsterdam mit ... Schiff fahren?

8. *Перекладіть наступні речення.*

1. Я їду додому на машині. 2. Він може поїхати туди потягом. 3. Можна поїхати в Дортмунд автобусом. 4. Ми поїдемо з Франкфурта в Москву потягом. 5. Вона їздить в Університет трамваєм. 6. Вони завжди їздять на роботу на метро. 7. Вона чекає його навпроти клубу. 8. Не займайся спортом після їжі! 9. Ми завжди танцюємо в клубі після тренувань. 10. Моя подруга пече пиріжки разом зі своєю сестрою. 11. Він танцює з нею. 12. Вона грає в теніс з ними. 13. Вони розмовляють з нами. 14. З ким вона співає?

9. *Провідмініайте дієслово **gefallen (gefällt)** й поставте до наступних речень питання з питальними займенниками **wem i was**.*

1. Dieses Bild gefällt mir gut. 2. Mir gefällt diese Straße nicht. 3. Deine Fotos gefallen ihm ganz gut. 4. Diese Sachen gefallen ihr nicht. 5. Uns gefällt dieses Hotel gut. 6. Unsere Wohnung gefällt ihnen nicht. 7. Ihm gefällt dein Geschenk nicht. 8. Mir gefällt dieses Haus gut. 9. Mir gefallen diese Bücher sehr gut. 10. Ihr gefällt dieses Schiff nicht.

10. *Перекладіть наступні речення.*

1. Мені подобається ця музика. 2. Мені подобаються твої статті. 3. Йому подобаються мої парфуми. 4. Йому не подобається моє запитання. 5. Їй дуже подобаються наші квіти. 6. Нам подобається це свято. 7. Нам не подобається його робота. 8. Їм не подобається цей готель. 9. Вам подобається це кафе? 10. Вам подобаються ці журнали? 11. Тобі подобається ця квартира? 12. Тобі подобається ця кімната?

11. *Провідмініайте вказані дієслова й заповніть пропуски у відповідній граматичній формі.*

liegen, legen, stellen, stehen, sitzen, hängen.

1. Das Kind ... im Bett. 2. Ich ... meine Tasche dorthin. 3. Warum ... du die Vase dorthin? 4. Die Vase ... in der Küche. 5. Die Palme ... im Zimmer. 6. Wo ... deine Bilder? 7. Er ... seine Fotos zu Hause. 8. ... dein Glas dorthin! 9. ... deine Sachen dorthin.

12. *Заповніть пропуски іменниками в Dativ у значенні місця знаходження предмету (**wo?**). Зверніть увагу на злиття артиклів з прийменниками.*

1. Meine Kleidung ist in ... (der Schrank). 2. Das Essen ist in ... (der Kühlschrank). 3. Die Früchte sind in ... (die Küche). 4. Das Kind ist schon in ... (das Bett). 5. Es gibt schöne Bilder in ... (das Internet). 6. Meine Uhr liegt auf ... (der Tisch). 7. Die Katze sitzt auf ... (der Sessel). 8. Die Kinder spielen auf ... (die Straße). 9. Ihre Eltern sind auf ... (die Arbeit). 10. Dein Stift liegt unter ... (der Stuhl). 11. Der Hund schläft unter ... (das Bett). 12. Der Fernseher steht unter ... (das Bild).

13. Перекладіть наступні речення.

1. Мої друзі зараз в кафе. 2. Мої речі лежать в шафі. 3. Мій зошит – в сумці. 4. Квіти стоять у великій вазі. 5. Холодильник – на кухні. 6. Дитина сама сидить на стільці. 7. Його машина стоїть на вулиці перед будинком. 8. Мій друг перекладає статті на роботі. 9. Твій зошит – під столом. Візьми його. 10. Її валіза під ліжком. Принеси мені її. 11. Лампа висить на стіні над столом. 12. Її велика фотографія висить на стіні над ліжком. 13. Дитина сидить перед телевізором. 14. Машина стоїть перед будинком. 15. Шафа стоїть за кріслами. 16. Вони грають в футбол за новим готелем. 17. Собака сидить в кріслі біля мене. 18. Вони сидять за столом.

14. Заповніть пропуски іменниками в Akkusativ у значенні вказівки напрямку (wohin?).

1. Ich lege meine Sachen in ... (der Schrank). 2. Sie legt ihr Heft in ... (die Tasche). 3. Sie hängt das Telefon in ... (der Flur). 4. Er stellt Getränke in ... (der Kühlschrank). 5. Ich lege meine Uhr auf ... (der Tisch). 6. Ich hänge die Lampe über ... (das Bett). 7. Sie hängt ihr Foto über ... (der Sessel). 8. Er legt seinen Koffer unter ... (der Tisch). 9. Sie stellt die Blumen vor ... (das Zimmer). 10. Er legt Zeitungen hinter ... (der Schrank). 11. Er stellt den Stuhl vor ... (der Fernseher). 12. Er legt die Artikel neben ... (der Computer). 13. Sie hängt Fotos neben ... (das Bett). 14. Leg deine Sachen auf ... (der Stuhl) zwischen ... (der Schrank) und ... (der Tisch). 15. Sie hängt die Lampe an ... (die Wand). 16. Stell die Palme neben ... (der Sessel).

15. Перекладіть наступні речення.

1. Я кладу мій одяг в шафу. Тепер він в шафі. 2. Поклади книги на стіл. Тепер вони лежать на столі. 3. Повішай фотографію над ліжком. Тепер вона висить над ліжком. 4. Поклади олівець в сумку. Тепер він лежить в сумці. 5. Йдіть на вулицю! Тепер діти на вулиці. 6. Поклади квіти у вазу. Тепер квіти в вазі. 7. Поклади словники біля комп'ютера. Тепер словники лежать біля комп'ютера. 8. Постав пиріг на стіл. Тепер пиріг стоїть на столі. 9. Поклади кішку на крісло. Тепер кішка сидить на кріслі. 10. Постав крісло біля вікна. Тепер крісло стоїть біля вікна.

16. Заповніть пропуски прикметниками в Dativ чи Akkusativ.

1. Ich lege meine Sachen in die ..... Tasche (weiß). 2. Sie legt ihr Kind ins ..... Bett (klein). 3. Er legt seine Kleidung in den ..... Schrank (alt). 4. Sie stellt die Vase mit den Blumen auf das ..... Klavier (groß). 5. Häng das Bild über den ..... Tisch (schwarz). 6. Stell den Sessel vor den ..... Fernseher (klein). 7. Er sitzt auf dem .....

Sessel (grün). 8. Die Kinder spielen auf der ..... Straße (schön). 9. Das Bild hängt an der ..... Wand (weiß). 10. Das Glas steht neben dem ..... Computer (alt). 11. Er nimmt seine Sachen aus dem ..... Schrank (neu). 12. Sie bleibt in der ..... Schule (alt). 13. Sie sitzen an dem ..... Tisch (groß) und übersetzen einen ..... Artikel (interessant) ins Russische. 14. Sie spielen hinter dem ..... Haus (grau). 15. Das Auto steht neben dem ..... Geschäft (modern). 16. Sie feiern Feste immer in der ..... Küche (schön). 17. Das Kind sitzt auf dem ..... Stuhl (klein). 18. Es gibt schöne Bilder im ..... Buch (neu). 19. Er sucht ..... (interessant) Neuigkeiten im Internet. 20. Heute geht sie zum ..... Friseur (gut).

17. Заповніть пропуски особовими займенниками в Dativ чи Akkusativ.

1. Wie geht's ... (du)? 2. Wie geht's ... (Sie)? 3. Wie geht's ... (er)? 4. Wie geht's ... (sie)? 5. Ich besuche ... (er). 6. Sie lacht über ... (wir). 7. Sie sprechen oft mit ... (sie). 8. Ich helfe ... (er). 9. Sie spielen heute ohne ... (er). 10. Der Arzt untersucht ... (ich). 11. Er wünscht ... alles Gute (ich). 12. Sie schreibt ... Briefe (er). 13. Sie wartet auf ... (er). 14. Er bringt ... Blumen (sie). 15. Er kauft Geschenke für ... (sie). 16. Er tanzt mit ... (sie). 17. Die Eltern lieben ... (ihr). 18. Was schenken ... eure Eltern (ihr)? 19. Dieses Buch gefällt ... gut (er). 20. Diese Tabletten gefallen ... nicht (sie). 21. Gefällt ... dieses Bild (du)? 22. Komm zu (ich)! 23. Zeig ... dein Foto! (ich)

18. Дайте відповідь на наступні запитання.

1. Sind Sie oft krank? 2. Haben Sie oft Fieber, Kopfweg und Schnupfen? 3. Haben Sie oft Erkältungen? 4. Bleiben Sie allein zu Hause? 5. Bleibt entweder Ihr Hund oder Ihre Katze bei Ihnen? 6. Messen Sie die Temperatur? 7. Trinken Sie heißen Tee? 8. Sollen Sie Tabletten einnehmen? 9. Steht Ihr Essen im Kühlschrank in der Küche? 10. Gehen Sie schließlich zum Arzt? 11. Untersucht er Sie? 12. Gefällt Ihnen Ihr Arzt?

19. Перекладіть наступні речення.

1. Як у тебе справи? Ти захворів? Ти вдома? Я прийду до тебе завтра. 2. Тобі не подобається мій подарунок? Як прикро! Але не біда, я подарую тобі ще один подарунок. 3. В тебе болить голова? Потрібно випити таблетку. 4. В тебе жар. Потрібно поміряти температуру. 5. Ти сидиш на моєму стільці. Йди на кухню. 6. Моя подруга любить їздити на роботу на трамваї, а мені подобається метро. 7. Твій сніданок на столі. Вже 9 годин. Я їду на роботу. 8. Повішай цю фотографію на стіну. Вона дійсно дуже красива. 9. Вони мабуть поїдуть до клубу з дому? – Не маю уявлення. Вони приходять додому дуже пізно. 10. Візьми їжу з холодильника й постав пиріг на стіл. 11. Мені знов не щастить. Я хочу розважатись разом з вами, але в мене немає часу. 12. Чому діти знов грають на вулиці? Там багато машин. – Ви маєте рацію. Вони повинні грати за будинком. 13. Навпроти нашого будинку є зручне кафе. Підемо туди, вип'ємо коли й поговоримо з тобою про цю історію. 14. Поклади, будь-ласка, цю вазу з квітами на стіл. Ці квіти мені дуже подобаються.

LEKTION 10

1. Дієслова з відокремлюваними префіксами.
2. Складні дієслова.
3. Порядкові числівники в Dativ.
4. Вживання прийменників *in, an, um, seit*.

1. Дієслова з відокремлюваними префіксами складаються з двох частин. В другій частині стоїть дієслово, а в першій – прийменник чи прислівник у функції префікса. Наголос в таких дієсловах падає на префікс.

auf/stehen- *прокидатись*

auf/hören- *припиняти*

an/sehen- *(по)дивитись*

zu/hören- *слухати*

aus/sehen- *виглядати*

mit/fahren- *(по)їхати разом*

an/rufen- *дзвонити*

mit/gehen- *іти разом*

ein/laden- *запрошувати*

mit/kommen- *прийти разом*

an/fangen- *починати(сь)*

mit/nehmen- *взяти з собою*

mit/bringen- *принести з собою*

weg/gehen- *іти*

aus/gehen- *вийти*

ein/kommen- *зайти*

При відмінюванні такі префікси відокремлюються й ставляться після дієслівної частини:

auf/stehen		mit/gehen	
ich stehe auf	wir stehen auf	ich gehe mit	wir gehen mit
du stehst auf	ihr steht auf	du gehst mit	ihr geht mit
er steht auf	sie stehen auf	er geht mit	sie gehen mit

В простому реченні відокремлюваний префікс ставиться на останнє місце:

z.B. Sie **steht** um 8 Uhr **auf**. **Steh auf!** Meine Freundin **geht** ins Kino **mit** mir. **Komm mit** uns!

Вживаючись з модальними дієсловами префікс не відділяється.

z.B. Ich **muss** früh **aufstehen**.

Sie will **weggehen**.

2. Складні дієслова, які за новими правилами пропису в основному пишуться окремо, складаються з двох частин. В першій частині може бути дієслово, іменник, прикметник, прислівник:

spazieren gehen- *гуляти*

fern/sehen- *дивитись телевизор*

stehen bleiben- *зупинитись*

zurück/fahren- *їхати назад*

kennen lernen- *знайомитись*

zurück/kommen- *повертатись*

Відмінюваною частиною таких дієслів є друга частина. Тому в простому реченні в функції присудка друга частина складних дієслів ставиться на друге місце, а перша частина – на останнє:

z.B. Wir **gehen** in den Park **spazieren**. Sie **sehen** abends **fern**.

Вживаючись з модальними дієсловами порядок не змінюється.

(einkommen). 9. Wann ..... du ... ? (weggehen) 10. Sie ..... immer ihrem Bruder ... (zuhören). 11. .... mir ... !(zuhören) 12. ....du mich wieder ins Cafe ... (einladen)? 13. Warum ..... du mich nicht ... ? (anrufen) 14. Er ..... mit seinem Hund sehr oft ... (ausgehen). 15. Er ..... oft schöne Blumen ... (mitbringen). 16. .... ihr euren kleinen Bruder ins Kino ... ? (mitnehmen) 17. Wann ..... dieser Film heute ... ? (anfangen) 18. Ich möchte dich nicht sehen. .... schnell ...! (ausgehen).

3. Перекладіть наступні речення.

1. Він не має часу. Він повинен зараз піти. 2. Зайдіть, будь-ласка! Лікар огляне вас. 3. Вона часто дзвонить своєму другу. Вони розмовляють про музику. 4. Він припиняє свої тренування. Він повинен піти до лікаря. 5. Слухай свою маму. Вона все правильно розуміє. 6. Моя подруга чудово виглядає. Мені подобається її одяг. 7. Мій дядько запрошує нас до нього. Але я не хочу до нього їхати. 8. Наше тренування починається пізно. В нас ще є час. 9. Її син завжди прокидається пізно й дзвонить їй з дому на роботу. 10. В тебе є гроші? Візьми їх зі столу. 11. Підемо разом до моїх друзів. В них є прекрасний комп'ютер і Інтернет. 12. Я повинен піти. Мої друзі чекають мене в клубі. 13. Я не можу зараз піти. Мені повинен подзвонити мій друг. 14. Чому ти не запрошуєш свою колегу в кіно.

4. Провідмініайте наступні складні дієслова.

spazieren gehen, stehen bleiben, kennen lernen, fernsehen, zurückfahren, zurückgehen, zurückkommen.

*5. Заповніть пропуски складними дієсловами у відповідній граматичній формі. Зверніть увагу на вживання дієслова **kennen lernen** з **Akkusativ**.*

1. Er ..... oft mit seinem Hund ..... (spazieren gehen). 2. Diese Uhr ..... wirklich ..... (stehen bleiben). 3. Er ..... den neuen Kollegen ..... (kennen lernen). 4. Das Kind sitzt bequem auf dem Sessel und ..... wieder ..... (fernsehen). 5. Wir ..... morgen nach Hause ..... (zurückfahren). 6. .... du heute ..... (spazieren gehen). 7. Warum ..... du wieder ..... ? (fernsehen) 8. Er möchte dieses Mädchen ..... (kennen lernen). 9. Wann ..... du von deinem Freund ..... ? (zurückkommen) 10. .... auf diesem Platz .....! (stehen bleiben).

6. Перекладіть наступні речення.

1. Вона пізно приходиться додому з університету й дивиться одна на кухні телевізор. 2. Зупиніться! Ми не йдемо в кіно, ми йдемо в кафе. – Чому? – Не маю уяви. 3. Діти йдуть гуляти на вулицю. Ти не йдеш разом з ними? 4. Моя сестра хоче познайомитись з цим графіком. – Вона має рацію. Він дуже хороший графік й може їй допомогти. 5. Коли твій друг приїде назад з Німеччини від своїх батьків? Він повинен привезти для мене журнали.

7. Заповніть пропуски прийменниками.

1. Wartet .... mich nicht! Ich bleibe .... Büro. 2. Wir fahren .... Arbeit .... der U-Bahn. 3. Es gibt ein interessantes Museum .... unserem Haus. 4. Ich möchte ....

Berlin .... dich nicht fahren. Fahr doch mit! 5. Was machst du .... dem Training? Gehen wir .... Friseur. 6. Warum lacht ihr .... diesen Kollegen? 7. Wer spielt jetzt .... der Straße? 8. Meine alte Tante ist jetzt .... Arzt. Sie hat Kopfweh, und sie kann .... Tabletten nicht leben. 9. Warum sitzt du wieder .... dem Fernseher? 10. Woher rufst du mich an? – Ich rufe dich .... Hause an. 11. Leg diese Sachen .... den Schrank. Warum liegen sie .... dem Sessel? 12. Mein Bruder sitzt .... Zug .... Fenster seiner Freundin. 13. Das Kind ist schon .... Bett. Er geht früh .... Schule. 14. Die Palme steht .... dem Fernseher und dem Sessel. 15. Wer sitzt .... meinem Stuhl? Wer trinkt .... meinem Glas? 16. Morgen fahren wir .... Land. 17. Soll er diesen Text .... dem Deutschen .... Russische übersetzen.

8. *Запишіть дати за зразком.*

- *Welches Datum haben wir heute?*

- *Heute ist der 20 – ste November.*

1. Яке сьогодні число? Сьогодні 15 грудня. 2. Яке сьогодні число? Сьогодні 7 січня. 3. Яке сьогодні число? Сьогодні 10 лютого. 4. Яке сьогодні число? Сьогодні 8 березня. 5. Яке сьогодні число? Сьогодні 1 травня. 6. Яке сьогодні число? Сьогодні 24 липня. 7. Яке сьогодні число? Сьогодні 31 серпня. 8. Яке сьогодні число? Сьогодні 25 жовтня.

9. *Перекладіть наступні дати.*

25-го червня 1999 року, 3-го серпня 1987 року, 20-го лютого 1987 року, 22-го червня 1945 року, 7-го листопада 1917 року, 6-го липня 1922 року, 1-го січня 2001 року.

10. *Запишіть дати народження з дієсловом **geboren sein** (народитись).*

z.B. Ich war am 24. April 1985 geboren.

1. Ich war .... geboren. 2. Meine Mutter war .... geboren. 3. Mein Vater war .... geboren. 4. Meine Großmutter war .... geboren. 5. Mein Großvater war .... geboren. 6. Mein Bruder war .... geboren. 7. Meine Schwester war .... geboren. 8. Mein Freund war .... geboren.

11. *Перекладіть, звертаючи увагу на вживання*

Влітку, взимку, у вівторок, в суботу, в неділю, вранці, ввечері, вночі, до півдня, після півдня, на вихідних, восени, в п'ятницю, в середу, в четвер.

12. *Перекладіть, звертаючи увагу на вживання прислівників в залежності від багаторазовості чи одноразовості дії.*

1. Вранці вона піде до школи. 2. Вони подзвонять нам ввечері. 3. Після півдня він поїде в клуб. 4. Вночі вони поїдуть в це кафе. 5. Вечорами він слухає музику чи дивиться телевізор. 6. Ночами її дитина не спить. 7. Ранками її чоловік читає газети й журнали. 8. В другій половині дня після обіду вона грає на піаніно й співає зі своєю маленькою дитиною, а потім іде з нею гуляти. 9. Вечорами вона завжди йде. 10. Ввечері він поїде до свого друга.

13. Перекладіть, звертаючи увагу на позначення часу у відповіді на питання.

1. О котрій годині він сьогодні приїде? – Він приїде о 6. 2. О котрій годині ви можете нам подзвонити? – Я можу вам подзвонити об 11. 3. О котрій годині починається цей фільм? – Цей фільм починається в пів на сьому. 4. О котрій годині ти прокидаєшся? – Я прокидаюсь без чверті вісім. 5. О котрій годині він приходить в бюро? – Він приходить в бюро за п'ять хвилин до дев'яти. 6. О котрій годині вона лягає спати? – Вона лягає спати о пів на одинадцять.

14. Заповніть пропуски обставинами часу. Зверніть увагу на вживання прийменника *seit* з *Dativ*.

der Montag, der Juni, der Januar, der Mittwoch, der 11. Mai, der 20. Oktober, der 1. September, der 3. April, der Sonntag, der Dezember, Anfang November, der 1. Januar.

1. Seit ... .. treibt er Sport. 2. Seit ... .. arbeitet er in diesem Büro. 3. Seit ... .. geht sie in diese Schule. 4. Seit ... .. steht er sehr früh auf. 5. Seit ... .. fährt sie ins Büro mit dem Wagen. 6. Seit ... .. wartet sie auf seinen Brief. 7. Seit ... .. lernt er Deutsch. 8. Seit ... .. hat er gute Laune. 9. Seit ... .. ist er krank. 10. Seit ... .. liest sie diese Bücher. 11. Seit ... .. übersetzt er ein neues Buch aus dem Deutschen. 12. Seit ... .. geht sie mit Freunden in den Sportsaal.

15. Провідмініайте наступні дієслова.

reisen, erzählen, schicken, beenden.

16. Заповніть пропуски дієсловами у відповідній граматичній формі.

Зверніть увагу на вживання дієслів *erzählen* і *schicken* з *Dativ* і *Akkusativ*.

1. Er ... immer allein (reisen). 2. ... ihr mit dem Auto oder mit dem Zug? (reisen) 3. Er ... mir über seine Reise (erzählen). 4. Was ... du ihnen über unsere Arbeit? (erzählen). 5. ... uns über den neuen Kollegen! (erzählen) 6. Sie ... ihrem Freund schöne Briefe aus Italien (schicken). 7. Was ... dir zu Ostern dein Onkel aus Deutschland (schicken) ? 8. Im Juni ... er sein Studium in der Universität (beenden). 9. Wann ... Sie ihre Arbeit? (beenden)?

17. Перекладіть наступні речення.

1. Вона розповідає йому про своїх дітей. 2. Розкажи мені цю розповідь! 3. Вони розповідають нам зараз про свою поїздку до Америки. 4. Ти можеш мені розказати цю новину? 5. Він відсилає їй книги й газети з Німеччини. 6. Ти можеш прислати мені твою статтю? 7. Ця дівчина посилає свої фотографії й журнали. 8. Ти любиш подорожувати машиною? 9. Він завжди подорожує влітку. 10. Коли вона закінчує університет? 11. Він закінчує свою нову книгу в квітні.

18. Перекладіть подані іменники, заповніть пропуски артиклями й утворіть множину.

... Urlaub, ... Unterricht, ... Prüfung, ... Sorge, ... Stadt, ... Kirche, ... Ausstellung, ... Einladung, ... Studium, ... Museum, ... Gebäude, ... Gespräch.

19. Дайте відповідь на наступні запитання.

1. Wann nehmen Sie den Urlaub? 2. Wohin fahren Sie in den Urlaub? 3. Mögen Sie mit dem Auto, mit dem Zug oder mit dem Bus reisen? 4. Rufen Sie Ihren guten Freunde aus dem Urlaub an? 5. Gehen Sie in den schönen Städten zu Fuß spazieren? 6. Besuchen Sie Kirchen, Museen und Galerien gern? 7. Schicken Sie Ihren Freunden Ansichtskarten? 8. Mögen Sie Kunst? 9. Besuchen Sie Ausstellungen? 10. Wer lädt Sie ein? 11. Sehen Sie im Hotel fern? 12. Wie fängt Ihre Reise an? 13. Bringen Sie Geschenke für Ihre Freunde mit? 14. Erzählen Sie Ihren Freunden interessante Geschichten nach der Reise?

20. Перекладіть наступні речення.

1. Коли в тебе відпустка? 2. Ти плануєш свою відпустку? 3. Ти запрошуєш своїх друзів? 4. Ти ходиш гуляти пішки на початку травня? 5. Він бажає своїй подрузі щасливої подорожі. 6. Я завжди відвідую декілька музеїв у новому місті, але спочатку я йду до церкви. 7. Погода хороша. Пішли разом гуляти. 8. Мені не подобається наша розмова. Я телефоную тобі з Німеччини, а ти не розповідаєш мені нічого.

LEKTION 11

1. Минулий розповідний час (Präteritum).

а) слабкі дієслова в Präteritum

б) сильні дієслова в Präteritum

в) дієслова *sein* і *haben* в Präteritum

г) дієслова з відокремлюваними префіксами в Präteritum

д) модальні дієслова в Präteritum

1. Минулий розповідний час (**Präteritum**) вживається, коли річ йде про події, що відбулися в минулому.

а) претеріт **слабких дієслів** утворюється шляхом додавання до основи дієслова суфікса – **te** чи **-ete** (якщо основа дієслова закінчується на -d, -t, -m, -n). При відмінюванні зберігаються закінчення теперішнього часу, крім 1-ї й 3-ї особи однини, в яких закінчення відсутні.

<i>spielen</i>		<i>warten</i>	
<i>ich spielte</i>	<i>wir spielten</i>	<i>ich wartete</i>	<i>wir warteten</i>
<i>du spieltest</i>	<i>ihr spieltet</i>	<i>du wartetest</i>	<i>ihr wartetet</i>
<i>er spielte</i>	<i>sie spielten</i>	<i>er wartete</i>	<i>sie warteten</i>

з.В. Wir spielten gestern Tennis. *Вчора ми грали в теніс.*
Er wartete auf mich dort. *Він чекав мене там.*

б) претеріт **сильних дієслів** утворюється шляхом зміни кореневої голосної чи приголосної. При відмінюванні мають такі ж особові закінчення, як і слабкі дієслова.

<i>kommen</i>		<i>bleiben</i>	
<i>ich kam</i>	<i>wir kamen</i>	<i>ich blieb</i>	<i>wir blieben</i>
<i>du kamst</i>	<i>ihr kamt</i>	<i>du bliebst</i>	<i>ihr bliebt</i>
<i>er kam</i>	<i>sie kamen</i>	<i>er blieb</i>	<i>sie blieben</i>

з.В. Wir kamen spät nach Hause. *Ми прийшли додому пізно.*
Meine Freundin blieb bei uns. *Моя подруга залишилась в нас.*

Запам'ятайте форму претеріту наступних сильних й неправильних дієслів:

geben – gab	trinken – trank	schreiben – schrieb
nehmen – nahm	essen – aß	treiben – trieb
sehen – sah	sitzen – saß	heißen – hieß
lesen – las	liegen – lag	schlafen – schlief
helfen – half	singen – sang	rufen – rief
stehen – stand	fahren – fuhr	fangen – fing
sprechen – sprach	laden – lud	gefallen – gefiel
finden – fand	gehen – ging	bringen – brachte

Форми претеріту сильних й слабких дієслів завжди вказані в довідкових таблицях.

в) Дієслова **sein** і **haben** мають в **Präteritum** особливі форми:

sein		haben	
ich war	wir waren	ich hatte	wir hatten
du warst	ihr wart	du hattest	ihr hattet
er war	sie waren	er hatte	sie hatten
z.B. Wir <u>waren</u> in Berlin.		<i>Ми були в Берліні.</i>	
Ich <u>hatte</u> einen großen Hund.		<i>В мене була велика собака.</i>	

г) Дієслова з відокремлюваними префіксами в **Präteritum** відмінюються за загальними правилами, префікс як і в теперішньому часі ставиться після дієслова.

anrufen	
ich rief an	wir riefen an
du riefst an	ihr riefet an
er rief an	sie riefen an
z.B. Mein Freund <u>rief</u> mich gestern <u>an</u> .	
<i>Мій друг подзвонив мені вчора.</i>	
Er <u>lud</u> mich ins Kino <u>ein</u> .	
<i>Він запросив мене в кіно.</i>	

д) **Модальні дієслова** в **Präteritum** приймають закінчення **-te** й втрачають умлаут.

	müssen	sollen	dürfen	können	wollen	mögen
ich	musste	sollte	durfte	konnte	wollte	mochte
du	musstest	solltest	durftest	konntest	wolltest	mochtest
er	musste	sollte	durfte	konnte	wollte	mochte
wir	mussten	sollten	durften	konnten	wollten	mochten
ihr	musstet	solltet	durftet	konntet	wolltet	mochtet
sie	mussten	sollten	durften	konnten	wollten	mochten

z.B. Er sollte zu Hause bleiben. *Він повинен був залишитись вдома.*
Wir wollten ins Kino gehen. *Ми хотіли піти в кіно.*

Übungen

1. Поставте в **Präteritum** і провідмініайте наступні слабкі дієслова.

leben, arbeiten, studieren, lernen, suchen, kaufen, machen, übersetzen, besuchen, spielen, brauchen, zahlen, warten, zeigen, fragen, antworten, kosten, sagen, hören, planen, feiern, kochen, gratulieren, tanzen, lachen, legen, stellen, reisen, schicken, erzählen, beenden.

2. Поставте запитання до речень. Зверніть увагу на використання наступних обставин часу, що вказують на минулий час.

gestern- вчора

vorgestern- позавчора

vor kurzem- нещодавно

vor zwei, drei, ... Minuten (Wochen, Stunden, Tagen, Jahren, Monaten)- дві, три ... хвилини (тижні, години, дня, роки, місяці) тому.

1. Gestern spielten wir Fußball hinter dem Haus. 2. Sie gratulierte gestern ihrem Freund zum Geburtstag. Er dankte ihr. 3. Sie sagte es mir vor zwei Wochen. 4. Vor drei Jahren arbeitete sie in Deutschland. 5. Der Arzt untersuchte mich vorgestern. 6. Vor drei Tagen übersetzte er diesen Artikel. 7. Vor fünf Jahren besuchten sie dieses Museum. 8. Vor kurzem kaufte er ein neues Auto. 9. Vor zwei Tagen tanzten wir im Cafe. 10. Vorgestern übersetzte er zwei interessante Artikel aus dem Deutschen ins Russische.

*3. Перекладіть наступні речення, використовуючи **Präteritum**.*

1. Моя подруга показала мені вчора красиву стару церкву. Вона розповіла мені цікаву розповідь про цю церкву. 2. Позавчора ми планували нашу поїздку до Венеції. Мій друг відповідав на мої питання. 3. П'ять тижнів тому моя сестра послала листа своєму другу в Німеччину. Вона чекала відповіді, але він не відіслав їй листа. 4. Три роки тому ми святкували мій день народження в кафе. Ми танцювали, грали, сміялись. 5. Ти поклала речі до шафи? 6. Ти готувала вчора обід? 7. Ти чекала мене в неділю? 8. Чому ти не розповів мені про свою поїздку до Німеччини?

4. Поставте в претерит й провідніть наступні сильні й неправильні дієслова. Зверніть увагу, що дієслово в значенні «вішати» відмінюється за слабкою відміною(1), а в значенні «висіти» - за сильною(2).

1. hängen- hängte
2. hängen- hing

nehmen, geben, helfen, kommen, sprechen, lesen, sehen, finden, trinken, essen, sitzen, liegen, stehen, verstehen, bringen, gehen, bleiben, treiben, rufen, heißen, schreiben, schlafen, hängen, gefallen, fahren, laden.

5. Заповніть пропуски формами дієслів в Präteritum.

1. Ich ..... meinem Freund gern (helfen). 2. Gestern ..... wir spät nach Hause (kommen). 3. Vorgestern ..... sie mir eine Einladung ins Kino (geben). 4. Wer ..... meinen Stift? (nehmen) 5. Sie ..... gestern über Kunst (sprechen). 6. Vor kurzem ..... er diesen Artikel auf Deutsch (lesen). 7. Er ..... Wasser aus der Flasche in der Küche (trinken). 8. Gestern ..... sie überhaupt nicht (essen). 9. Er ..... eine Ansichtskarte auf der Straße (finden). 10. Sie ..... am Mittag am Fenster und ..... einen Brief auf Englisch (sitzen, schreiben). 11. Die Sachen ..... auf dem Tisch (liegen). 12. Der Tisch ..... in der Ecke (stehen). 13. Ihr ..... euren Kollegen nicht (verstehen). 14. Vor 5 Minuten ..... er ins Geschäft (gehen). 15. Vor zwei Stunden ..... eure Freunde in die Uni (gehen). 16. Gestern ..... wir zu Hause (bleiben). 17.

Das Kind ..... heute nicht (schlafen). 18. Das Bild ..... an der Wand im Zimmer (hängen). 19. Dieses Bild ..... mir gut (gefallen). 20. Vor zwei Jahren ..... wir nach Berlin (fahren). 21. Vor kurzem ..... mich mein Freund ... (anrufen). 22. Vorgestern ..... mich meine Freundin ... (einladen). 23. Sie ..... sehr gut ... (aussehen). 24. Er ..... sein Mobiltelefon nicht ... (mitnehmen).

6. Поставте запитання до наступних речень.

1. Gestern las er ein schönes Buch auf Deutsch. 2. Wir fanden ein interessantes Wort im Wörterbuch. 3. Vorgestern gaben sie uns zehn Eier. 4. Er half seinem alten Onkel. 5. Gestern fuhr sie mit dem Wagen zu ihren Freunden. 6. Unsere Großmutter aß kein Fleisch und keine Eier. 7. Wir tranken heißen Tee und sprachen Deutsch mit unseren Freunden. 8. Vor zwei Jahren schrieben diese Journalisten Artikel für eine große Zeitung.

7. Перекладіть наступні речення.

1. Коли ти їздив до своїх батьків? – Я їздив до них три тижні тому. – Ти допомагав їм? – Так, звичайно. 2. В неділю ми сиділи вдома. Ми пили чай, їли пироги й дивились телевізор. 3. Вчора мені дзвонив мій друг. Ми говорили про його іспит з математики. 4. Я не бачила твого запрошення. Де воно? – Воно лежало на столі. 5. На жаль, я не зрозуміла це правило. Допоможи мені, будь-ласка. 6. О котрій ви приїхали додому з роботи? – О 6 вечора. 7. Мій колега приніс мені вчора квіти. Я взяла їх і подякувала йому. 8. Мені сподобалась ця стаття.

8. Заповніть пропуски відповідними формами дієслів sein i haben в Präteritum.

Sein: 1. Vor drei Tagen .... ich krank. 2. .... ihr gestern müde? 3. Wer .... im Sommer in Berlin? 4. .... du gestern beim Friseur? 5. Seit gestern .... er im Urlaub. 6. Vorgestern .... das Wetter sehr schön. 7. Sie .... wirklich in Italien. 8. Am Sonntag .... wir auf dem Land.

Haben: 1. Er .... einen guten Freund. 2. Wir .... eine Einladung ins Kino. 3. .... du gestern Geburtstag? 4. Er .... wieder Pech. 5. Sie .... einen Onkel in Amerika. 6. Am Samstag .... wir ein schönes Fest. 7. Er .... einen Bruder und zwei Schwestern.

9. Поставте запитання до наступних речень.

1. Im Herbst war er in Venedig. 2. Gestern war sie nicht ganz gesund. 3. Am Donnerstag waren wir in diesem Museum. 4. Vorgestern warst du allein zu Hause. 5. Gestern hatte ich Glück. 6. Wir hatten einen großen Kühlschrank in der Küche. 7. Sie hatte schöne teure Kleider. 8. Wir hatten gestern keine Zeit.

10. Перекладіть наступні речення.

1. Я була вчора у моєї подруги. Ми разом дивились телевізор. 2. Наш колега мав красиві речі. Він завжди гарно виглядав. 3. Ця робота була дуже важливою для мене. 4. Погода була вчора дуже хороша. Ми пішли в парк. 5. Його бабуся й дідусь були дуже старі. 6. Ти була в Америці? 7. В тебе був вчора екзамен з

математики? 8. Ти був у цій церкві? 9. Вона була у відпустці три місяці тому. 10. Ми були вчора дуже стомлені. 11. Два тижні тому вони були на виставці. Виставка їм дуже сподобалась. Ми також хочемо піти на виставку.

11. Заповніть пропуски відповідними формами модальних дієслів в Präteritum.

1. Im Juni ..... er sein Studium beenden (müssen). 2. Ich ..... gestern nicht kommen (können). 3. Sie ..... mir ihre Bilder zeigen, aber ich hatte keine Zeit (wollen). 4. Ich ..... meinen Freund zu mir einladen, aber er ..... nach Deutschland fahren (mögen, sollen). 5. Wir ..... ins Zimmer nicht einkommen (dürfen). 6. .... wir auf ihn warten? (sollen) 7. Leider ..... man diese Prüfung nicht machen (können). 8. .... du auf diese Frage antworten? (dürfen). 9. Wen ..... ihr ins Kino einladen? (wollen) 10. Ihr ..... über diesen Herrn nicht lachen (sollen).

12. Перекладіть наступні речення.

1. Ми хотіли вчора поїхати до наших друзів, але не могли. 2. Він повинен був принести моє запрошення. 3. Вона не могла мені вчора зателефонувати. 4. Вона хотіла завжди гарно виглядати. 5. Я повинен був все їй розповісти, але не зміг. 6. Потрібно було їхати до Берліну літаком, а ми поїхали автобусом. 7. Я міг запросити вас на виставку, але не запросив. 8. Я хотів піти в кафе зі своїми друзями, але в мене не було часу. 9. Хто повинен був купити книжки й зошити для дітей? 10. Який музей він хотів відвідати?

13. Заповніть пропуски артиклями.

1. Ein Mann hatte ____ grünen Garten. Seine Kinder spielten in ____ Garten. ____ Garten gefiel ihnen gut. 2. In diesem Garten war ____ großer Baum. 3. Neben Baum stand ____ kleines Bett. Die Kinder schliefen in diesem Bett und morgens sahen sie auf ____ Baum. 4. Auf ____ Baum lebte ____ Vogel. Die Kinder sangen zusammen mit ____ Vogel und konnten ____ Vogel verstehen. 5. Der Vogel sang über ____ Himmel. Die Kinder waren im ____ siebten Himmel. Sie tanzten und spielten unter ____ Himmel. 6. Im Garten lebten auch ____ Tiere. Die Kinder redeten mit ____ Tieren. Sie wollten ohne Tieren nicht leben.

*14. Поставте запитання до наступних речень. Зверніть увагу на вживання дієслова **gehören** з Dativ.*

1. Dieses Messer gehört meinem Bruder. 2. Dieses Kleid gehört meiner Schwester. 3. Der Garten gehört unseren Eltern. 4. Diese Bäume gehören uns. 5. Die Tiere gehören unseren Freunden. 6. Dieses Geschäft gehörte meinem Onkel. 7. Diese Cafes an der See gehörten diesem Herrn.

15. Перекладіть наступні речення.

1. Ця машина належить моєму другу. 2. Це піаніно належить моїй тітці. 3. Ці іграшки належать її дітям. 4. Ця ваза належить моїй мамі. 5. Цей годинник належав моєму дідусеві. 6. Ці сукні належали її бабусі. 7. Ця квартира належить

моєму брату й сестрі. 8. Ці картини належали йому. 9. Кому належить цей музей?

16. Заповніть пропуски підходящими за змістом прикметниками.

ruhig, klein, böse, dumm, leer, sauber, lecker, langsam, stürmisch, herrlich, gewöhnlich, dunkel.

1. Er trank aus der ..... Flasche. 2. Er war ein ..... Mensch. 3. Sie hatte ein ..... Zimmer. 4. Er brachte das ..... Essen mit. 5. Sie wollte eine ..... Arbeit haben. 6. Das war ein ..... Tier. 7. Sie liebten in einer ..... Wohnung. 8. Er kam zu uns mit einem ..... Mädchen. 9. Das war ein sehr ..... Computer. 10. Sie kaufte ein ..... Kleid. 11. Er nahm ein ..... Messer. 12. Endlich blieben wir an der ..... See.

LEKTION 12

1. Підрядні речення. (Nebensätze).

- а) підрядні додаткові речення;
  - б) підрядні речення причини;
  - в) підрядні речення обставини часу;
  - г) підрядні речення мети.
- ### 2. Неозначені займенники.

1. Підрядні речення (Nebensätze) мають стійкий порядок слів: дієслово-присудок завжди ставиться на останнє місце. Підрядні речення можуть йти за головним реченням чи передувати йому (в другому випадку головне речення починається дієсловом-присудком безпосередньо після коми). Підрядні речення вводяться сполучниками чи сполучними словами (займенниками, прислівниками), потім ставиться підмет, що виражений іменником чи займенником. Таким чином в підрядному реченні утворюється рамка з підмета й присудка.

Розрізняють різні види підрядних речень:

а) підрядні додаткові речення виконують роль додатку в складнопідрядному реченні, відповідають на питання прямого додатку, питання непрямих відмінків, а також виражають непряме питання. Такі підрядні речення можуть вводитись сполучником **ob** чи (якщо питання не має питального слова) чи питальними словами у функції сполучників:

dass	Er sagte, dass er gestern einen Artikel schrieb.
<i>що</i>	<i>Він сказав, що писав вчора статтю.</i>
ob	Sie fragt, ob ich einen Hund habe.
<i>чи</i>	<i>Вона питає, чи є в мене собака.</i>
wie	Du verstehst es nicht, wie man im Theater spielt.
<i>як</i>	<i>Ти не розумієш, як грають в театрі.</i>
was	Ich erzählte ihm, was ich kaufen will.
<i>що</i>	<i>Я розказала йому, що збираюсь купити.</i>
wer	Sag mir, wer in diesem Haus wohnt.
<i>хто</i>	<i>Скажи мені, хто живе в цьому будинку.</i>
wen	Sie möchte nicht sagen, wen sie oft besucht.
<i>кого</i>	<i>Вона не хоче казати, кого вона часто відвідує.</i>
wem	Er schrieb mir im Brief, wem er in der Schule hilft.
<i>кому</i>	<i>Він написав мені в листі кому він допомагає в школі.</i>
wo	Kannst du mir sagen, wo sie Fußball spielen.
<i>де</i>	<i>Ти можеш мені сказати де вони грають в футбол?</i>
warum	Er erzählte mir, warum er nicht Sport treiben.
<i>чому</i>	<i>Він розказав мені, чому він займається спортом.</i>

б) підрядні речення причини вказують на причину дії й відповідають на питання чому?

weil	Wir kamen nicht zu euch, weil wir lange arbeiteten.
<i>тому що</i>	<i>Ми не прийшли до вас, тому що ми довго працювали.</i>
da	Da es im Winter kalt ist, sollst du warme Sachen kaufen.
<i>так як</i>	<i>Так як зимою холодно, ти повинен купити теплі речі.</i>

в) підрядні речення обставини часу відповідають на питання *коли?* й приєднуються за допомогою сполучників **wenn** (для вираження багаторазової дії) й **als** (якщо дія відбувається один раз):

wenn	Wenn er abends spät kommt, ist er ganz müde.
<i>коли</i>	<i>Коли він приходить вечорами пізно, він зовсім стомлений.</i>
als	Als wir in Berlin waren, besuchten wir viele Museen.
<i>коли</i>	<i>Коли ми були в Берліні, ми відвідали багато музеїв.</i>

г) підрядні речення мети відповідають на питання *для чого? з якою метою?* й приєднуються до головного речення за допомогою сполучника **damit**. Зверніть увагу, що в головному й підрядному реченнях позначаються різні суб'єкти дії.

damit Er rief uns an, **damit** wir auf ihn nicht warten.

щоб Він зателефонував нам, *щоб* ми його не чекали.

Модальні дієслова в складі присудка йдуть в підрядному реченні за основними дієсловами: **z.B.** Er sagt, dass er uns **helfen will**. Sie fragt, ob wir **kommen können**.

Відокремлювані частини дієслів в підрядному реченні не відокремлюються.

z.B. Als er mich anrief, war ich schon zu Hause.

2. Неозначені займенники jemand/niemand *хтось/ніхто* й **etwas/nichts** *щось/ніщо* вказує на невідомих осіб, предмети, чи на їх відсутність. Займенники **etwas** й **nichts** не відмінюються. Займенники **jemand**, **niemand** можуть відмінюватись як означений артикль чоловічого роду: ich sehe jemanden, er hilft niemandem. Неозначені займенники вживаються в реченнях в функції підмета чи додатку.

z.B. Niemand hilft ihr. Ніхто їй не допомагає.

Sie hört **nichts**. Вона нічого не чує.

Зверніть увагу, що в німецьких реченнях вживається лише одне заперечення.

Übungen

1. Розкрийте дужки й заповніть пропуски підрядними додатковими реченнями.

1. Er sagte, dass _____ (Er lernt Deutsch).
2. Sie schreibt, dass _____ (Sie braucht unsere Hilfe).
3. Sie erzählten uns, dass _____ (Sie fingen einen großen Fisch am Samstag).
4. Sie antwortete, dass _____ (Sie hatte gestern keine Zeit).
5. Sag mal, wem _____ (Er schenkte heute schöne Blumen).
6. Ich fragte, ob _____ (Ich sollte meinen Kollegen anrufen).
7. Er fragte, was _____ (Sie lernen in der Schule).

8. Er antwortete mir nicht, wie _____ (Er fand eine neue Arbeit).

2. Перекладіть наступні речення.

1. Вона сказала, що її чоловік поїхав в Берлін на машині. 2. Ми зрозуміли, що вони чекали нашого листа. 3. Ти сказав, що можеш показати мені своїх птахів. 4. Він спитав, чи подобаються мені його птахи. 5. Вони питають, чи приїдемо ми до них в неділю. 6. Я спитала, чи повинна я була подзвонити в понеділок. 7. Вони спитали, чи поїдемо ми за місто в суботу. 8. Покажи мені, будь-ласка, що ти перекладаєш німецькою. 9. Я розумів кого вона шукає в цій шафі. 10. Він спитав кому належить цей красивий будинок на морі.

3. Розкрийте дужки й заповніть пропуски підрядними реченнями обставини місця.

1. Er fragte uns, wo _____ (Wir treiben Sport nach dem Unterricht).
2. Sie erzählte, wo _____ (Sie kaufte vor kurzem ein schönes Kleid).
3. Er sagt nicht, wo _____ (Er fand einen alten Brief von unseren Freunden).
4. Ich verstehe nicht, wohin _____ (Sie fuhren heute Nachmittag).
5. Er erzählte mir, wohin _____ (Er fährt in den Urlaub mit seiner Schwester).

4. Перекладіть наступні речення.

1. Він не сказав нам, де він зараз живе. 2. Вона спитала, де лежали мої зошити. 3. Я бачила, де вчора стояли мої валізи. 4. Він розповів нам, куди їздив три дні тому. 5. Вона не розуміла, куди вона повинна була піти. 6. Я не чула, куди вона поїхала після занять. 7. Він спитав їх, звідки вони отримали цей журнал. 8. Скажіть, будь-ласка, звідки ви приїхали на цю виставку.

*5. Утворіть з наступних пар речень складнопідрядні з підрядними часу. Зверніть увагу, що сполучник **als** вживається для вираження одноразової дії, **wenn** - для вираження повторюваної дії.*

1. Meine Freunde schenken mir schöne Blumen. Ich war sehr glücklich. 2. Wir führen an die See. Wir hatten viel Spaß. 3. Er lud mich ins Kino ein. Ich ging gern mit. 4. Meine Freundin arbeitete in Deutschland. Sie rief mich oft an. 5. Er kam vom Urlaub. Er brachte immer schöne Geschenke. 6. Sie arbeitete zu viel. Sie konnte nachts nicht schlafen. 7. Ich helfe meinen Freunden. Sie sind immer dankbar. 8. Er übersetzt ein Buch. Er braucht Ruhe. 9. Wir feierten Ostern zusammen. Wir tanzten viel.

6. Перекладіть наступні речення.

1. Коли він мав багато часу, він грав в теніс після роботи. 2. Коли ми прийшли до моєї подруги, вона сиділа за столом й перекладала статтю. 3. Коли їм потрібна була наша допомога, вони зразу нам телефонували. 4. Коли ми розмовляли німецькою, вона розуміла не все. 5. Коли вони послали нам листа, ми вже були в Німеччині. 6. Коли ми знайшли цю собаку, вона була дійсно

дуже хвора. 7. Коли він їй телефонує, вони розмовляють по дві години. 8. Коли в неї іспити, вона весь час займається.

7. Розкрийте дужки і заповніть пропуски підрядними реченнями причини. Зверніть увагу на вживання підрядних з сполучним словом **da** переважно перед головним реченням.

1. Ich konnte nicht verstehen, warum _____ (Gestern kamen sie zu uns nicht).
2. Sie fragte mich, warum _____ (dieses Bild hing bei mir zu Hause).
3. Er sagte uns nicht, warum _____ (seine Freundin brauchte unsere Hilfe).
4. Ihr antwortet nicht, warum _____ (Ihr standet heute so spät auf).
5. Er blieb am Wochenende zu Hause, weil _____ (Er war sehr müde).
6. _____ (Es gibt keine gute Bibliothek in ihrer kleinen Stadt), besuchen sie die Bibliothek in unserer Stadt.
7. _____ (Im Sommer ist es sehr schön auf dem Land), fährt er oft zu seiner Tante.

8. Утворіть з наступних пар речень складнопідрядні з підрядними мети (**damit**). Зверніть увагу, що в таких реченнях підмети головного й підрядного речень різні.

1. Sie lud mich ein. Ich half ihr. 2. Sie ging nicht zur Arbeit. Ihr Kind blieb nicht allein zu Hause. 3. Sie antwortete auf meine Frage nicht. Ich verstand nichts. 4. Er fuhr ins Krankenhaus. Der Arzt untersuchte ihn. 5. Er schenkte seiner Tochter ein schönes Kleid. Sie sah gut aus. 6. Die Mutter gab dem Sohn Geld. Er beendete sein Studium. 7. Er zeigte mir sein Haus. Ich konnte ihn besuchen. 8. Er stand früh auf. Seine Kollegen warteten nicht auf ihn.

9. Заповніть пропуски неозначеними займенниками **etwas/jemand/nichts/niemand**. Зверніть увагу на відмінкові зміни займенників **jemand** і **niemand**, а також на те, що в німецьких реченнях вживається лише одне заперечення.

1. Darf ich fragen, ob Sie ... .. trinken möchten? 2. Er will ..... für seinen kleinen Sohn kaufen. 3. Er antwortete ..... auf unsere Frage, aber wir verstanden ..... 4. Sie isst ..... weil sie gut aussehen möchte. 5. In diesem Haus wohnt ..... 6. .... erzählte mir, dass die Stadt Kairo nicht sehr schön ist. 7. Ich sah gestern, dass er ..... anrief. 8. Gestern Abend wartete sie auf ..... im Büro. 9. Er schrieb heute ..... einen Brief. 10. Sie hilft ..... beim Studium.

10. Перекладіть й провідмінійте письмово в *Präsens* й *Präteritum* наступні дієслова слабкої відміни.

grüßen, bestellen, bemerken, lächeln, hoffen, glauben, entschuldigen, erklären, gucken.

11. Перекладіть наступні речення.

1. Вибач, що ми беремо твої книги. 2. Я не вірю, що він правий. 3. Можна я вам поясню, чому мій брат не вчиться в університеті. 4. Ми прийшли в кафе й

замовили чай і фрукти, щоб наші друзі розповіли нам про поїздку. 5. Врешті-решт вона нам все пояснила. 6. Вона так красиво посміхається, що всі це помічають. 7. Я сподіваюсь, що ти мене розумієш. 8. Ми не замовили таксі, ми пішли додому пішки. 9. Поясни мені, чому ти так пізно зателефонував своїм батькам.

12.Провідмініайте письмово в Präsens й Präteritum наступні дієслова сильної й неправильної відміни.

schweigen, vergessen, denken, tragen, nennen.

13.Перекладіть наступні речення.

1. Чому ти мовчиш? 2. Коли в мене є проблеми, я не можу мовчати. 3. Він мовчав, тому що дуже втомився. 4. Він завжди все забуває. 5. Не забудь свій мобільний телефон. 6. Я думаю, що мій друг мені не вірить. 7. Ми думали, що він може нам допомогти. 8. Він назвав всі казки цієї книги. 9. Моїй сестрі не подобалась ця сукня. й вона не носила її. 10. Я помітила, що твій новий колега носить красиві дорогі сорочки.

*14.Провідмініайте письмово в Präsens й Präteritum наступні дієслова **kennen, wissen**. Зверніть увагу на відміну в лексичному значенні цих дієслів:*

kennen- знати когось/щось з власного досвіду

wissen- знати щось фактично, оглядово

Поставте питання до наступних речень.

1. Sie kennt diesen Jungen ganz gut. 2. Er kennt die Stadt sehr gut, weil er viel mit seinem Auto fährt. 3. Meine Mutter kannte diesen alten Arzt, und wir kannten seine Kinder. 4. Ich kannte einen Verkäufer in diesem Geschäft. 5. Ich kenne diese Blumen nicht. 6. Sie weiß keine Antwort auf diese Frage. 7. Ich weiß schon alles. 8. Ich wusste nicht, dass Sie Deutsch lernen.

*15. Заповніть пропуски назвами відомих вам страв і напоїв. Зверніть увагу на вживання дієслова **schmecken**.*

1. Diese ... .. schmeckt. 2. Dieses ... .. schmeckt nicht. 3. Der ... .. schmeckt gut. 4. Das ... .. schmeckte lecker. 5. Die ... .. schmeckten schlecht. 6. Das ... .. schmeckt mir. 7. Die ... .. schmeckten ihm. 8. Der ... .. schmeckte euch gut. 9. Dieses ... .. schmeckt uns.

16. Заповніть пропуски артиклями у відповідному роді, числі й відмінку, де необхідно.

1. Ich weiß, dass dieser Junge in ..... Betrieb arbeitet. 2. Du kennst dieses Mädchen, weil sie immer ..... kurzen Rock trägt. 3. Ich möchte jetzt ..... Saft bestellen. 4. Meine Kollegen wollen ..... Fachmann für Elektronik ins Büro einladen. 6. Wir fahren jetzt mit ..... Auto in ..... Richtung Köln. 7. Das Mädchen hat ..... schönes Gesicht: ..... blaue Augen, ...zärtliche Lippen und ..... kleine weiße Zähne. 8. Dieser Mensch ist Psychologe von Beruf, er weiß alles in ..... Fach. 9. Er schickte mir ..... Gruß aus Deutschland.

LEKTION 13

1. Складний минулий час.

а) утворення Partizip II .

б) вживання допоміжних дієслів **sein** і **haben** в Perfekt.

2. Різниця між вживанням Perfekt й Präteritum.

1. Складний минулий час (**Perfekt**) вживається в основному в розмовному мовленні й утворюється за допомогою допоміжних дієслів **sein** і **haben** й дієприкметника минулого часу (**Partizip II**) основного дієслова.

а) Утворення Partizip II:

- Partizip II слабких дієслів утворюється за допомогою приєднання префікса **ge-** й суфікса **-t** чи **-et**:

lernen – gelernt   machen – gemacht   arbeiten – gearbeitet

- Partizip II сильних дієслів утворюється за допомогою приєднання префікса **ge-** й суфікса **-en**. В багатьох сильних дієсловах змінюється коренева голосна:

geben - **gegeben**

kommen - **gekommen**

gehen - **gegangen**

essen - **gegessen**

nehmen - **genommen**

fahren - **gefahren**

sehen - **gesehen**

helfen - **geholfen**

schlafen - **geschlafen**

sitzen - **gesessen**

sprechen - **gesprochen**

tragen - **getragen**

sein - **gewesen**

- Partizip II неправильних дієслів утворюється за допомогою приєднання префікса **ge-** й суфікса **-(e)t**. В дієсловах змінюється коренева голосна або приголосна:

kennen - **gekannt**

bringen - **gebracht**

haben - **gehabt**

wissen - **gewusst**

denken - **gedacht**

- Дієслова з відокремлюваними префіксами набувають префікс **ge-** між префіксом й коренем: **angerufen, aufgestanden, mitgebracht**

z.B. Sie **hat** mich gestern nicht **angerufen**.

- Модальні дієслова в Partizip II приймають префікс **ge-** й суфікс **-t** й втрачають умлаут: **müssen – gemusst; dürfen – gedurft; können – gekonnt; mögen – gemocht**.
- Префікс є відсутнім, якщо дієслово має невідокремлюваний префікс чи суфікс **-ier**:

studieren – **studiert**   reparieren – **repariert**

erzählen – **erzählt**   beginnen – **begonnen**   besuchen – **besucht**

б) Вживання допоміжних дієслів:

1) З допоміжним дієсловом **sein** перфект утворюють дієслова, що означають рух чи переміщення в просторі: **kommen, gehen, fahren, bleiben, fallen, aufstehen, sein, werden, reisen**.

Відмінюваною частиною в Perfekt є допоміжне дієслово в теперішньому часі:

kommen

ich bin gekommen
du bist gekommen
er ist gekommen

wir sind gekommen
ihr seid gekommen
sie sind gekommen

В простому розповідному реченні відмінювана частина дієслова-присудка завжди знаходиться на другому місці, а невідмінювана – на останньому:

z.B. Er ist gerade nach Hause gekommen.

В підрядних реченнях відмінювана частина дієслова-присудка ставиться на останнє місце:

z.B. Sie sagte, dass er gerade gekommen ist.

Заперечення **nicht** ставиться перед невідмінюваною частиною присудка:

z.B. Er ist nach Hause nicht gekommen

Sie sagte, dass er nicht gekommen ist.

2) З допоміжним дієсловом **haben** перфект утворюють більшість дієслів (перехідні дієслова, модальні дієслова, частина неперехідних дієслів й дієслово **haben**).

lesen

ich habe gelesen
du hast gelesen
er hat gelesen

wir haben gelesen
ihr habt gelesen
sie haben gelesen

z.B. Er hat diesen Artikel nicht gelesen.

2. **Різниця між вживанням Perfekt й Präteritum** в сучасній німецькій мові носить скоріш за все стилістичний ніж граматичний характер. Однак деякі особливості очевидні.

Präteritum	Perfekt
1. Розповідь про події в минулому. 2. Абстрагування від того, що відбувалось в минулому. 3. Вживання дієслів sein, haben й модальних дієслів.	1. Коротке повідомлення, звертання на Sie, du, ihr . 2. Співчуття тому, що відбувалось в минулому. 3. Вживання прислівників, що вказують на довершеність дії.

Übungen

1. Утворіть PartizipII від наступних дієслів й провідмініайте їх письмово в Perfekt з допоміжним дієсловом **sein**:

gehen, fahren, kommen, bleiben, aufstehen, fallen, sein, werden, reisen.

2. *Поставте питання до наступних речень.*

1. Ihr Bruder ist heute um 7 Uhr aus dem Büro nach Hause gekommen. 2. Sein Freund ist gestern aufs Land gefahren. 3. Heute Morgen ist das Kind selbst in die Schule gegangen. 4. Der Stift ist vom Tisch gefallen. 5. Er ist heute sehr früh aufgestanden. 6. Der Junge ist in Amerika beim Onkel geblieben. 7. Er ist im Sommer an der Ostsee gewesen. 8. Sein Bruder ist wahrscheinlich Journalist geworden. 9. Ich bin nur heute vom Urlaub gekommen. 10. Ich bin zum Arzt mit dem Auto gefahren. 11. Ich bin heute sehr spät aufgestanden. 12. Ich bin den ganzen Tag zu Hause geblieben. 13. Die Studenten sind vor 20 Minuten in die Uni gefahren. 14. Meine Freunde sind jetzt aus der Stadt gekommen.

3. *Заповніть пропуски відповідними за змістом формами наступних дієслів в Perfekt.*

gehen, fahren, kommen, bleiben, fallen, aufstehen, sein, werden, reisen.

1. Er ____ spät nach Hause _____. 2. Sie ____ heute in den Urlaub _____. 3. Ich ____ heute früh _____. 4. ____ ihr in die Schule nicht _____.? 5. Das Glas ____ vom Tisch gerade _____. 6. Sie ____ Sekretärin _____. 7. ____ du in der Prüfung _____.? 8. Woher ____ ihr _____.? 9. Wie lange ____ du im Urlaub _____.? 10. Warum ____ ihr bei euren Freunden nicht _____.? 11. Sie ____ zu ihren Kindern gerade _____. 12. Warum ____ du vom Stuhl nicht _____, als der Lehrer kam? 13. Wohin ____ er _____.? 14. Ich ____ vor zwei Stunden nach Hause _____. 15. Sie ____ zum Friseur nicht _____. 16. ____ Sie an der Ostsee _____?

4. *Перекладіть наступні речення.*

1. Мій колега сьогодні рано прийшов на роботу. 2. Її друг поїхав в Німеччину потягом. 3. Ти залишився сьогодні вдома? 4. Ти прокинувся о 5 ранку? 5. Моя подруга поїхала в магазин машиною. 6. Вони пішли на роботу пішки. 7. Вони приїхали разом. 8. Дитина впала з стільця. 8. Як довго ви там залишалися? 9. Її син нарешті став спеціалістом. Він працює тепер інженером. 10. Цей юнак раптом став великим спортсменом.

5. *Утворіть PartizipII від наступних дієслів й провідмініайте їх письмово в Perfekt з допоміжним дієсловом **haben**:*

machen, lernen, sagen, fragen, hören, zeigen, spielen, kaufen, suchen, brauchen, schicken, planen, leben, wohnen, lieben, kochen, schenken, feiern, lachen, lächeln, antworten, arbeiten, warten.

6. *Заповніть пропуски відповідними за змістом формами наступних дієслів в Perfekt.*

1. Ich ... heute Tennis ..... (spielen). 2. Was ... du ..... (sagen)? 3. Er ... nichts ..... (hören). 4. Wir ... ihnen unsere Bäume ..... (zeigen). 5. Was ... ihr heute ..... (machen)? 6. Ich ... viele leckere Speisen ..... (kochen). 7. ... du deine Freunde

..... (grüßen)? 8. Wer ... dir dieses Kleid ..... (schenken)? 9. Wo ... er so gut Deutsch ..... (lernen)? 10. Warum ... du mir keinen Brief ..... (schicken)? 11. Die Sache ... gut ..... (klappen). 12. Dieser Salat ... mir nicht ..... (schmecken). 13. Was ... du heute ..... (kaufen)? 14. ... ihr in der Disko Spaß ..... (machen)?

7. *Провідмініайте в Perfekt наступні дієслова. Зверніть увагу, що форма PartizipII цих дієслів утворюється без префікса ge- :*

z.B. studieren – studiert
studieren, gratulieren, erzählen, erklären, besuchen, untersuchen, bemerken, bestellen, bezahlen, entschuldigen.

8. *Заповніть пропуски відповідними за змістом формами наступних дієслів в Perfekt.*

1. Wo ... Sie ..... (studieren)? 2. Ich ... heute meinem Freund zum Geburtstag ..... (gratulieren). 3. Was ... er dir ..... (erzählen)? 4. Sie ... mir leider überhaupt nichts ..... (erklären). 5. Wen ... du heute ..... (besuchen)? 6. Wann ... der Arzt diesen Jungen ..... (untersuchen)? 7. Was ... er plötzlich ..... (bemerken)? 8. Er ... einen neuen Wagen aus Deutschland ..... (bestellen). 9. Wer ... diese Karten ..... (bezahlen)? 10. Warum ... er das Kind nicht ..... (entschuldigen)?

9. *Дайте відповідь на наступні запитання.*

1. Was haben Sie heute gemacht? 2. Was haben Sie heute gehört? 3. Wen haben Sie begrüßt? 4. Auf wen haben Sie gewartet? 5. Was haben Sie gekauft? 6. Haben Sie etwas bestellt? 7. Haben Sie etwas geplant? 8. Hat etwas bei Ihnen nicht geklappt? 9. Hat Ihnen das Mittagessen geschmeckt? 10. Hat jemand Sie heute besucht? 11. Hat Ihnen jemand etwas erzählt?

10. *Перекладіть наступні речення.*

1. Я вивчив це правило. 2. Я купив пляшку води. 3. Я відіслав цей лист. 4. Я все сьогодні зробив. 5. Я не чула цієї музики. 6. Я подарувала дитині іграшку. 7. Я нічого не помітила. 8. Я все йому пояснила. 9. Ти грала сьогодні на піаніно? 10. Ти чула цю новину? 11. Ти відповіла на друге питання? 12. Ти сказав мені правду? 13. Він показав мені свої фотографії. 14. Вона з ним не привіталась. 15. Вона відвідала дідуся. 16. Ви показали йому свою роботу? 17. Ви замовили для нас квіти? 18. Ви поїхали в театр на таксі?

11. *Утворіть від наступних дієслів PartizipII й провідмініайте їх в Perfekt.*
geben, sehen, lesen, essen, vergessen, liegen, rufen, schlafen, tragen, laden, verstehen, nehmen, helfen, sprechen, finden, trinken, schreiben, schweigen, treiben, wissen, kennen, bringen, denken, haben, hängen, gefallen.

12. *Заповніть пропуски PartizipII дієслів.*

1. Sie hat mir ein schönes Foto ..... (geben). 2. Ich habe heute niemanden ..... (sehen). 3. Wir haben heute ein altes Märchen ..... (lesen). 4. Sie haben am Vormittag überhaupt nichts ..... (essen). 5. Er hat schon alles ..... (vergessen). 6.

Hast du mir deine Uhr ..... (geben)? 7. Hast du heute gut ..... (schlafen)? 8. Sie hat eine sehr große Tasche ..... (tragen). 9. Der film hat meinem Freund nicht ..... (gefallen). 10. Wenn hast du schon ..... (einladen)? – Ich habe noch niemanden ..... (einladen). 11. Hast du meinen Löffel ..... (nehmen)? 12. Er hat uns sehr viel ..... (helfen).

13. *Доповніть наступні речення.*

1. Ich habe _____ genommen. 2. Er hat _____ mitgebracht. 3. Hast _____ gelesen. 4. Habt _____ angerufen? 5. Haben _____ vergessen? 6. Hat _____ geschrieben? 7. Ich habe _____ eingeladen. 8. Hast _____ gegessen? 9. Er hat _____ gegeben. 10. Wir _____ verstanden. 11. Habt _____ gefunden? 12. Ich habe _____ getragen.

14. *Дайте відповідь на запитання за зразком:*

-Hast du dieses Buch gelesen? – Nein, ich habe es nicht gelesen, aber ich will es lesen.

1. Hast du den Kuchen gegessen? 2. Hast du den Koffer genommen? 3. Hast du den Brief geschrieben? 4. Hast du den Eltern geholfen? 5. Hast du den Freund angerufen? 6. Hast du Blumen mitgebracht? 7. Hat sie einen Minirock getragen? 8. Habt ihr den Kollegen eingeladen? 9. Hast du die Einladung gefunden? 10. Hast du den Artikel verstanden? 11. Hast du den Film angesehen?

15. *Провідмініайте наступні дієслова в Präsens, Präteritum, Perfekt:*

heiraten, vermissen, stecken, dauern, verhaften.

16. *Провідмініайте наступні дієслова в Präsens, Präteritum, Perfekt:*

versprechen, verlieren, fallen, bitten.

17. *Поставте питання до наступних речень.*

1. Er hat mir versprochen, dass er bald kommt. 2. Das Mädchen hat den Weg verloren. 3. Er hat seine Stimme plötzlich verloren. 4. Das Buch fiel von seinen Tisch. 5. Die Schlüssel sind vom Regal gefallen. 6. Mein Freund bat mich um Hilfe.

18. *Підберіть антоніми до наступних прикметників.*

fröhlich, richtig, dumm, enttäuscht, schnell, laut, kurz, neu, jung, klein, gewöhnlich, gesund, teuer, böse.

LEKTION 14

1. Родовий відмінок.
2. Прийменники з родовим відмінком.
3. Майбутній час (Futurum I)

1. Родовий відмінок (**Genitiv**) відповідає на питання **wessen?** чий? чия? чие? чії? й вказує на приналежність предмета комусь чи чомусь.

а) В чоловічому й середньому роді артиклі, вказівні й присвійні займенники, а також іменники отримують закінчення **-s** чи **-es**:

Genitiv (чоловічий і середній рід)

	неознач. артикль	означ. артикль	вказівн. займ.	присв. займ.
m	eines Bruders eines Briefes	des Bruders des Briefes	dieses Bruders dieses Briefes	meines Bruders meines Briefes
n	eines Kindes eines Hotels	des Kindes des Hotels	dieses Kindes dieses Hotels	meines Kindes meines Hotels

z.B. Er nahm den Wagen **des Bruders**. Він взяв машину брата.

Die ersten Wörter **seines Briefes** waren sehr nett. Перші слова його листа були дуже люб'язні.

Виняток складають іменники чоловічого роду слабкої відміни, які в **Genitiv** (як і в **Dativ**, і в **Akkusativ**, приймають закінчення **-n(-en)**:

des Studenten, des Kollegen, des Herrn.

z.B. Sie sitzt am Tisch **ihres Kollegen**. Вона сидить за столом свого колеги.

б) В жіночому роді й у множині артиклі, вказівні й присвійні займенники мають закінчення **-r**, іменники при цьому не змінюються:

Genitiv (жіночий рід і множина)

	неознач. артикль	означ. артикль	вказівн. займ.	присв. займ.
f	einer Tante einer Stadt	der Tante der Stadt	dieser Tante dieser Stadt	meiner Tante meiner Stadt
Pl	- -	der Eltern der Städte	dieser Eltern dieser Städte	meiner Eltern meiner Städte

z.B. Ich mag die Straßen **meiner Stadt**.

Er besuchte das Landhaus **seiner Eltern**.

в) Прикметники в **Genitiv** в усіх родах, а також в множині мають закінчення **-n(en)**: **des kleinen** Bruders, **des langen** Briefes, **des neuen** Hotels, **der großen** Stadt, **der netten** Eltern.

Вживаючись в множині без артикля прикметники мають закінчення **-r**: **großer** Städte, **kleiner** Kinder.

г) Власні назви, що позначають осіб, мають в **Genitiv** закінчення **-s**:

Peter- **Peters**; Peter Krufft – Peter **Kruffts**

д) Назви країн і міст (вони частіше всього сер.роду) мають в **Genitiv** закінчення. Якщо назви країн чоловічого чи жіночого роду, на **Genitiv** вказують артиклі:

m	f	n
die Städte des Irak	die Städte der Schweiz	die Städte Russlands

2. З **Genitiv** вживаються наступні прийменники:

wegen-через, **(an)statt**-замість, **während**-протягом, **trotz**-не дивлячись на

Wegen der Krankheit   Trotz der Krankheit

(An)statt des Studiums   Während der Reise

z.B. Wegen der Krankheit ist er zu Hause geblieben. *Через хворобу він залишився вдома.*

3. Майбутній час (**Futurum I**) вживається для позначення дії в майбутньому.

- Якщо значення майбутнього часу в реченні виражене прислівником (**morgen** завтра, **übermorgen** післязавтра, **in zwei...Stunden, Tagen, Wochen** через дві ... години, дні, тижні), чи витікає з контексту, майбутній час може виражатись в **Präsens**:

z.B. Er kommt zu uns in drei Tagen.

- **Futurum I** як граматична форма майбутнього часу утворюється з допоміжного дієслова **werden** й **Infinitiv** основного дієслова:

gratulieren

ich werde gratulieren

wir werden gratulieren

du wirst gratulieren

ihr werdet gratulieren

er wird gratulieren

sie werden gratulieren

В реченні відмінювана частина дієслова-присудка стоїть на другому місці, а невідмінювана – на останньому:

z.B. Ich werde meinem Freund zum Geburtstag **gratulieren**.

Übungen

1. Поставте в **Genitiv** наступні іменники чоловічого роду з відповідними артиклями чи займенниками. Зверніть увагу на закінчення іменників в **Genitiv**.

z.B. ein Bruder – eines Bruders; der Arzt – des Arztes; mein Junge – meines Jungen.

ein Lehrer, ein Ober, ein Onkel, ein Mann, ein Sohn, ein Hund, ein Tag, ein Brief, ein Betrieb, der Direktor, der Professor, der Offizier, der Kollege, der Freund, dieser Herr, dieser Polizist, dieser Mensch, mein Großvater, dein Student, ihr Friseur, unser Psychologe, sein Ingenieur.

2. Заповніть пропуски іменниками чоловічого роду в **Genitiv** з відповідними артиклями чи займенниками.

1. Das ist die Idee ... (mein Arzt). 2. Das ist die Schuld ... (ein Ingenieur). 3. Das war das traurige Leben ... (ein Offizier). 4. Ich habe den Zettel ... (ein Mann) gefunden. 5. Wir haben den Teller ... (ein Hund) verloren. 6. Hast du die Adresse ... (der Direktor) vergessen? 7. Ich habe die Stimme ... (dieser Professor) nicht gekannt. 8. Ich habe den Artikel ... (mein Kollege) mitgebracht. 9. Haben Sie auf den Brief ... (Ihr Bruder) gewartet? 10. Er hat ein Hemd ... (sein Vater) getragen.

3. Поставте в **Genitiv** наступні іменники середнього роду з відповідними артиклями чи займенниками. Зверніть увагу на закінчення іменників в **Genitiv**.

z.B. ein Leben – eines Lebens; das Kind – des Kindes

ein Mädchen, ein Märchen, ein Museum, ein Kino, ein Hotel, ein Jahr, das Tier, das Gespräch, das Land, das Fach, dieses Kleid, dieses Heft, dieses Fest, mein Zimmer, dein Problem, sein Glas, ihr Foto, euer Buch, unser Cafe.

4. Заповніть пропуски іменниками середнього роду в **Genitiv** з відповідними артиклями чи займенниками.

1. Wir haben die Idee ... (ein Märchen) nicht verstanden. 2. Der Arzt hat die Zähne ... (ein Tier) angesehen. 3. Die Tür ... (das Museum) war zu. 4. Die Fenster ... (das Cafe) gingen nach dem Garten. 5. Er hat die gute Laune ... (das Fest) nach Hause mitgebracht. 6. Der Junge hat alle Hefte ... (dieses Jahr) verloren. 7. Das Haar ... (dieses Mädchen) ist lang und schön. 8. Die Wände ... (dieses Zimmer) waren blau. 9. Er hat viele Städte ... (dieses Land) schon besucht. 10. Sie hat uns eine zärtliche Geschichte ... (ihr Leben) erzählt.

5. Поставте в **Genitiv** наступні іменники жіночого роду з відповідними артиклями чи займенниками. Зверніть увагу на закінчення іменників в **Genitiv**.

z.B. eine Tante – einer Tante; die Sprache – der Sprache

eine Familie, eine Schwester, eine Tochter, eine Frau, die Katze, die Adresse, die Polizei, die Stadt, diese Frage, diese Sprache, diese Geschichte, diese Reise, meine Idee, deine Arbeit, seine Wohnung, ihre Straße, unsere Zeit, eure Prüfung, ihre Universität.

6. Заповніть пропуски іменниками жіночого роду в **Genitiv** з відповідними артиклями чи займенниками.

1. Er hat die Tasche ... .. (eine Frau) auf der Straße gefunden. 2. Meine Großmutter hat mir die Uhr ... .. (eine Tante) geschenkt. 3. Sie haben uns die Fotos ... .. (eine Katze) gezeigt. 4. Er hat die Adresse ... .. (die Polizei) verloren. 5. Die Fenster ... .. (die Küche) gehen nach der Straße. 6. Ich habe mit einem alten Professor ... .. (die Universität) gesprochen. 7. Die Geschichte ... .. (diese Familie) ist sehr interessant. 8. Er hat die Bilder ... .. (diese Ausstellung) nie gesehen. 9. Ich habe ihm über die Kunst ... .. (unsere Zeit) erzählt. 10. Sie kennt alle Straßen ... .. (ihre Stadt).

7. *Поставте в **Genitiv** наступні іменники в множині з відповідними артиклями чи займенниками.*

z.B. die Männer – der Männer; eure Bilder – eurer Bilder

die Eltern, die Geschwister, die Freunde, die Töchter, die Söhne, diese Leute, diese Länder, diese Städte, diese Straßen, diese Bahnhöfe, meine Brüder, deine Schwestern, ihre Kirchen, unsere Gebäude, eure Zimmer.

8. *Заповніть пропуски іменниками множини в **Genitiv** з відповідними артиклями чи займенниками.*

1. Mein Bruder hat uns gerade den Brief ... .. (die Freunde) gelesen. 2. Sie ist für immer in der Wohnung ... .. (die Eltern) geblieben. 3. Er hat uns die Bilder ... .. (die Geschwister) in der Schule gezeigt. 4. Die Gebäude ... .. (die Bahnhöfe) sind gewöhnlich groß. 5. Leider haben wir die Kinder ... .. (diese Leute) nicht gekannt. 6. Die großen Städte ... .. (diese Länder) sind sehr interessant. 7. Die Galerien ... .. (diese Städte) sind neu und modern. 8. Die Gesundheit ... .. (seine Großeltern) ist leider schlecht geworden. 9. Ich habe diese Wörter ... .. (deine Brüder) nicht vergessen. 10. Das neue Büro ... .. (unsere Kollegen) hat uns gut gefallen.

9. *Перекладіть наступні речення.*

1. Діти цього професора працювали за кордоном. 2. Ми взяли машину мого брата. 3. Брат нашого сусіда працює в цьому бюро. 4. Жінка мого дядька носить довгі спідниці. 5. Подорож нашого друга тривала три тижні. 6. Життя цього чоловіка було спокійним і радісним. 7. Здоров'я цієї дитини було дуже слабким. 8. Очі цієї дівчини були блакитні й сумні. 9. Казки цієї країни красиві й ніжні. 10. Ми поздоровили дітей цих людей з різдвом.

10. *Заповніть пропуски сполученнями іменників й прикметників в **Genitiv**.*

1. Meine Freundin hat zwei Bücher ..... (ein alter Arzt) verloren. 2. Die Eltern haben für das Studium ..... (ihr kleiner Sohn) gezahlt. 3. Er hat auf die Frage ..... (der böse Polizist) nicht geantwortet. 4. Die Polizisten haben heute die Frau ..... (dieser schwarze Mann) endlich verhaftet. 5. Er hat die Telefonnummer ..... (die neue Freundin) vergessen. 6. Gestern haben wir nur den Anfang ..... (seine lange Geschichte) gehört. 7. Der Direktor ..... (das neue Museum) erzählte uns, dass die Wände ..... (das herrliche Gebäude) aus rotem Stein sind. 8. Die

Leute ..... (diese ruhige Stadt) kennen und mögen ihre alte Kirche. 9. Meine Freunde haben den Wörtern ..... (der junge Psychologe) nicht geglaubt. 10. Die Fenster ..... (graue Gebäude) sahen traurig aus.

11. Дайте відповідь на наступні запитання. Використайте у відповідях сполучення іменників й прикметників в Genitiv.

z.B. Wessen Tasche ist das? – Das ist die Tasche meiner alten Freunden.

1. Wessen Auto steht vor dem Haus? 2. Wessen Kinder spielen auf der Straße? 3. Wessen Stimme hörst du? 4. Wessen Zimmer ist das? 5. Wessen Geschichte hat er erzählt? 6. Wessen Fenster gehen nach dem Garten? 7. Wessen Landhaus hat sie am Wochenende besucht? 8. Wessen Adresse hat er verloren? 9. Wessen Stift ist gerade vom Tisch gefallen? 10. Wessen Kleid hat dieses Mädchen heute getragen?

12. Поставте наступні власні назви в Genitiv.

z.B. das Auto von Dieter – Dieters Auto

Das Zimmer von Ursula, die Wohnung von Helmut, der Schlüssel von Heinrich, das Geschäft von Rita, die Kleidung von Eva, der Sessel von Ralf, das Bett von Paul, der Bruder von Klaus Wolff, die Frau von Mark Krugel, der Mann von Sahra Spiess, die Kinder von Dorothy Totzek, die Eltern von Renate Heuer, die Geschwister von Stefan Reicher.

13. Поставте в Genitiv назви наступних країн, міст й материків. Зверніть увагу, що як правило всі вони належать до середнього роду.

z.B. die Städte Italiens; die Straßen Tokios

Deutschland, Russland, England, Holland, Griechenland, Finnland, Belgien, Spanien, Indien, Argentinien, Brasilien, Australien, Japan, China, Norwegen, Dänemark, Schweden, Frankreich, Portugal; Europa, Amerika, Afrika, Asien; Berlin, Bonn, Düsseldorf, München, Moskau, London, Athen, Amsterdam, Paris, Rom, Venedig, Madrid, Peking.

14. Поставте в Genitiv назви наступних країн й материків чоловічого й жіночого родів. Зверніть увагу на зміну артиклів.

z.B. die Städte des Irak; die Museen der Türkei

der Iran, der Sudan, die Schweiz, die Niederlande, die Ukraine, die Tschechoslowakei, die Bundesrepublik Deutschland (BRD), die Antarktika, die Antarktis, die Krim.

15. Перекладіть наступні речення.

1. Університети Німеччини старі й цікаві. 2. Готелі Англії чисті й дорогі. 3. Небо Греції блакитне й спокійне. 4. Кораблі Голландії великі й красиві. 5. Міста Америки дуже різні. 6. Країни Європи шукають нові шляхи. 7. Музеї Берліна дуже цікаві. 8. Озера Швейцарії холодні й чисті. 9. Замки Чехії старі й чудові. 10. Діти Судану потребують допомоги.

*16. Провідмініайте дієслово **werden** в Präsens й заповніть пропуски відповідними граматичними формами.*

1. Ich ..... früh aufstehen. 2. Du ..... deine Sachen nicht verlieren. 3. Er ..... dich bald um Hilfe bitten. 4. Wir ..... das Neujahr zusammen feiern. 5. Ihr ..... alles wissen. 6. Das Training ..... lange dauern. 7. Der Kuchen ..... gut schmecken. 8. .... du heute schlafen? 9. .... ihr auf meine Frage antworten? 10. Ich ..... in der Uni studieren. 11. .... du noch lange schweigen? 12. Er ..... im Büro nicht arbeiten. 13. .... ihr uns helfen? 14. Er ..... bald alles vergessen.

*17. Провідмініайте наступні дієслова в Präsens, Präteritum, Perfekt й Futurum. Зверніть увагу на утворення Partizip II без префікса **ge-** дієслів *bestätigen, benutzen*.*

mieten, ändern, klingeln, öffnen, auf/räumen, bestätigen, benutzen.

18. Заповніть пропуски відповідними формами дієслів.

1. Der alte Professor hat ein kleines Haus an der See ..... (mieten). 2. Er hat plötzlich seine Pläne ..... (ändern). 3. Das Mädchen hat nicht gehört, dass jemand an der Tür ..... (klingeln). 4. Der Dieb hat den Schrank ohne Mühe ..... (öffnen). 5. Meine Schwester hat ihr Zimmer ganz schnell ..... (aufräumen). 6. Diese Frau ..... (aufräumen) die Wohnung des Direktors jeden Tag. 7. Der Junge hat seine Wörter dem Polizisten endlich ..... (bestätigen). 8. Sein Bruder hat das Internet für diese Arbeit ..... (benutzen).

ЛЕКСИЧНИЙ БЛОК

Das Zimmer

Das ist ein Zimmer. Das Zimmer ist groß. Das ist ein Tisch. Der Tisch ist klein. Das ist eine Vase. Die Vase ist blau. Das ist ein Stuhl. Der Stuhl ist schwarz. Das ist eine Lampe. Die Lampe ist weiß. Das ist ein Bild. Das Bild ist schön. Das ist ein Buch. Das Buch ist interessant. Das ist ein Computer. Der Computer ist neu. Das ist ein Schrank. Der Schrank ist alt. Das ist eine Blume. Die Blume ist grün.

Die Universität

Wir sind Studenten. Unsere Universität ist groß. Unsere Lehrer sind gut und interessant. Die Zimmer sind schön. Die Tische und Stühle sind neu. Die Lampen sind weiß. Die Schränke sind schwarz. Die Computer sind gut. Unsere Bibliothek ist groß. Die Bücher sind neu. Die Bilder sind alt. Die Zeitungen und Zeitschriften sind interessant.

In Uman

Ich lebe in Uman. Ich liebe meine Straße, und ich finde mein Haus schön. Ich arbeite nicht. Ich studiere. Meine Universität ist alt. Ich lerne Englisch und Deutsch. Ich mache meine Übungen, ich suche neue Bücher, und ich kaufe sie. Unser Lehrer ist ein guter Mensch. Er schreibt ein Buch. Er bringt neue Zeitungen und Zeitschriften. Wir übersetzen sie ins Ukrainische. Wir machen alles gut.

Meine Familie

Ich habe eine gute Familie. Meine Familie ist nicht groß. Meine Eltern sind nicht alt. Mein Vater ist Arzt von Beruf, und meine Mutter ist Lehrerin. Ich habe Geschwister: einen Bruder und eine Schwester. Mein Bruder studiert schon, und meine Schwester ist noch klein, aber sie spielt nicht schlecht Klavier. Sie ist sehr lustig.

Ich habe einen Onkel und eine Tante. Sie leben und arbeiten in Deutschland. Mein Onkel ist ein guter Mensch, er ist Techniker von Beruf. Meine Tante ist eine schöne Frau. Sie haben einen Sohn und eine Tochter. Ihr Sohn heißt Peter und ihre Tochter heißt Rita. Sie sind sehr nett. Mein Onkel hat einen schönen Wagen, einen wunderbaren Fernseher und einen modernen Computer. Ich übersetze seine Briefe ins Ukrainische.

Meine Großeltern (meine Großmutter und mein Großvater) leben in der Ukraine, aber nicht in Uman, sondern in Poltava. Sie sind sehr nett. Sie haben eine kleine Wohnung und ich finde ihre Wohnung ganz schön. Meine Großeltern haben einen Hund und eine Katze. Ihr Hund ist schwarz und er heißt Nero, und ihre Katze ist weiß und sie heißt Sofi. Leider haben meine Großeltern keinen Wagen, aber sie haben ein großes Landhaus. Wir besuchen unsere Großeltern oft. Dort spielen wir gern Fußball, Volleyball, Basketball oder Tennis.

Schweigen ist Gold

Ein Mann geht einmal ins Zogeschäft. Er möchte unbedingt einen Papagei kaufen. Er kommt rein, sieht große und kleine, grüne und blaue Papageie, sieht die Preise und versteht nichts.

Dann zeigt er auf einen Papagei und sagt:

„Ich habe ein Problem. Ich verstehe nicht, wie viel dieser papagei kostet“.

Der Verkäufer antwortet:

„Dieser Papagei kostet 30 Euro“.

„Warum so teuer?“ will derMan verstehen.

„Er kann sprechen“, antwortet der Verkäufer auf seine Frage. Wieder zeigt Mann auf einen anderen großen grünen Papagei und sagt:

„Darf ich noch fragen? Wie viel kostet dieser?“

„Dieser kostet 60 Euro. Er spricht Englisch“.

„Und dieser dort?“ fragt der Mann wieder.

„300 Euro“, kommt die Antwort.

„Na ja“, sagt der Mann, „300 Euro ist sehr viel Geld für einen Papagei. Er ist zu teuer. Für dieses Geld soll er entweder fünf oder sechs Sprachen sprechen“.

„O, nein“, antwortet der Verkäufer, „er spricht überhaupt nicht. Er kann nicht sprechen, aber er kann gut zuhören“.

„Na ja“, sagt der Mann. „Reden ist Silber, Schweigen ist Gold“.

Mein Arbeitstag

Mein Arbeitstag beginnt früh. Punkt um 7 Uhr klingelt der Wecker. Ich erwache und stehe sofort auf. Nach der Morgengymnastik gehe ich ins Badezimmer und mache schnell meine Morgentoilette: wasche mich, putze die Zähne, kämme das Haar.

Ich bereite das Frühstück zu. Zum Frühstück esse ich gewöhnlich Brötchen mit Wurst und Käse und trinke eine Tasse Kaffee oder Tee. Dann ziehe ich mich an und eile an der Universität.

Der Unterricht beginnt um halb neun. Ein Viertel nach acht bin ich schon an Ort und Stelle. Täglich haben wir 3 (drei) bis 5 (fünf) Stunden.

Gegen vierzehn Uhr ist der Unterricht zu Ende. Wenn ich nach Hause zurückkehre, esse ich zu Mittag und ruhe mich ein wenig aus. Ich lese ein Buch oder eine Zeitung oder höre Musik. Ich gehe ins Lebensmittelgeschäft, um Brot, Butter, Zucker und Milch zu kaufen. Ich fege den Fußboden, wische Staub, wasche und bügele Wäsche. Von 15 (fünfzehn) bis 17 (siebzehn) Uhr mache ich meine Hausaufgaben.

Am Abend sehe ich fern oder gehe spazieren. Meine Freunde kommen auch oft zu mir zu Besuch.

Um 23 (dreiundzwanzig) Uhr gehe ich zu Bett. Ich schlafe sofort ein, denn ich bin müde. Morgen habe ich wieder alle Hände voll zu tun.

Notiz:

eilen (te, t) – поспішати

an Ort und Stelle sein – бути на місці

das Lebensmittelgeschäft – продовольчий магазин

alle Hände voll zu tun haben – мати багато справ

Fit und Gesund

Möchten Sie fit und gesund sein ? Natürlich ja ! Dann sollen Sie diese zehn goldene Regeln lernen. Diese Regeln sind sehr einfach:

Die erste Regel. Trinken sie viel Wasser. Man soll ein oder zwei Flaschen Wasser pro Tag trinken.

Die zweite Regel. Treiben Sie Sport. Man soll morgens immer Sport treiben. Gutes Training ist sehr wichtig für Ihre Gesundheit.

Die dritte Regel. Essen Sie Zitronen, Apfelsinen und Kiwis. Diese Früchte haben sehr viele Vitamine. Essen Sie auch Äpfel.

Die vierte Regel. Kaufen Sie ein neues Parfum. Ein schöner Duft bringt gute Laune.

Die fünfte Regel. Gehen Sie nicht spät ins Bett und stehen Sie früh auf. Man soll immer acht bis zehn Stunden schlafen.

Die sechste Regel. Finden Sie eine gute Creme Für Ihre Haut. Für die trockene Haut können Sie selbst eine Maske machen. Nehmen Sie Erdbeeren, Joghurt, ein Ei und ein bisschen Honig. In fünf Minuten ist die Maske fertig.

Die siebte Regel. Besuchen Sie einen Friseur und machen Sie eine neue Frisur. Ihr Haar soll auch immer in Ordnung sein.

Die achte Regel. Kaufen Sie ein Tagebuch. Planen Sie Ihre Zeit richtig und seien Sie nie müde!

Die neunte Regel. Haben Sie keinen Stress! Man soll immer froh und nicht nervös sein.

Die zehnte Regel. Hören Sie unbedingt schöne Musik. Gute Musik bringt Ruhe.

ДОПОМІЖНІ ТАБЛИЦІ

Порядок слів у простому поширеному розповідному реченні

(Wortfolge im einfachen erweiterten Aussagesatz)

a) прями́й порядок слів (*Direkte Wortfolge*)

Таблиця 1

П (підмет)	С1 (відмінювана частина присудка)	В (другорядні члени речення)	С2 (невідмінювана частина присудка)
Mein Freund	studiert	an der pädagogischen Hochschule.	
Es	gibt	hier drei Formen des Studiums.	
Die Schulbildung	ist	in der Ukraine	obligatorisch.
Viele junge Leute	nehmen	jährlich ein Studium an Universitäten und Hochschulen	auf.
Die studierende Jugend	muss	um hohe Leistungen bei der Aneignung des Fachwissens	ringen.
Die Kinder	werden	in der Schule	gelehrt und erzogen.

б) зворотній порядок слів (*Invertierte Wortfolge*)

Таблиця №2

В (другорядні члени речення)	С1 (відмінюван а частина присудка)	П (підмет)	В (другоряд ні члени речення)	С2 (невідмінюван а частина присудка)
An der Hochschule	sind	gute Bedingungen für ein erfolgreiches Studium.		
Alljährlich	betreten	rund 2000 junge Leute	erstmal	ihre Hörsäle.
Schon im ersten Studienjahr	führen	die Lehrerstudenten	Veranstaltungen	durch.
In dieser Zeit	können	die Fernstudenten	die Vorlesungen	hören.
Im Werkunterricht	werden	die Oberschüler	mit der Produktion	vertraut.
In unserer Gesellschaft	ist	der Beruf des Lehrers	mit vielseitigen hohen Anforderungen	verbunden.

Таблиця №3

Grundformen der Verben
(3 основні форми дієслова)

Три основні форми Типи дієслів		Infinitiv V1	Imperfekt V2	Partizip II V3
Слабкі Дієслова	Вихідна модель		осн. +te	ge+осн. +t
	Безпрефіксові	lern – en bild – en führ – en	lern – te bild – e – te führ – te	ge – lern – t ge – bild – e – t ge – führ – t
	3 не відокремлюваними префіксами	er – lehr – en be – tätig – en ge – stalt – en	er – lehr – te be – tätig – te ge – stalt – e – te	er – lehr – t be – tätig – t ge – stalt – e – t
	3 відокремлюваними префіксами	aus – bild – en an – eign – en durch – führ – en	bild – e – te aus eign – e – te aus führ – te durch	aus- ge-bild-e-t an-ge-eign-e-t durch-ge-führ-t
Сильні дієслова	Вихідна модель		зм. осн.	ge+ змін.осн +en
	Безпрефіксові	trag – en nehm – en schließ – en	trug nahm schloß	ge – trag – en ge – nomm – en ge – schloss – en
	3 не відокремлюваними префіксами	er – zieh – en be – komm – en ge – fall – en	er – zog be – kam ge – fiel	er – zog – en be – komm – en ge – fall – en
	3 відокремлюваними префіксами	bei – trag – en auf – nehmen ab – schließ – en	trug bei nahm auf schloß ab	bei – ge- trag – en auf-ge-nomm-en ab-ge- schloss-en

Таблиця № 4

Zeitformen der Verben im Aktiv
(часові форми дієслів в активному стані)

Часові форми	Модель утворення через форми дієслів	
Präsens (теперішній час)	Вихідна Форма дієслова	Структура часової форми
	V1	V1(осн.)+особові закінчення Präsens
Imperfekt (простий минулий час)	V2	V 2+особові закінчення Imperfekt
Perfekt (складний минулий час)	V3	haben/sein (Präsens)+ V 3 (C 1 C 2)
Plusquamperfekt (давноминулий час)	V3	haben/sein (Imperfekt)+ V 3 (C 1 C 2)
Futurum I (майбутній час)	V3	werden (Präsens)+ V 1 (C 1 C 2)

Приклади вживання часових форм активного стану і їх українські відповідники

Часові форми	Німецьке речення	Переклад
Präsens	Ich lese ein Buch	Я читаю книгу
Imperfekt	Ich las ein Buch	Я читав книгу
Perfekt	Ich habe ein Buch gelesen	Я прочитав книгу
Plusquamperfekt	Ich hatte ein Buch gelesen	Я прочитав книгу
Futurum	Ich werde ein Buch lesen	Я читатиму книгу
Präsens	Er geht nach Hause	Він іде додому
Imperfekt	Er ging nach Hause	Він йшов додому
Perfekt	Er ist nach Hause gegangen	Він пішов додому
Plusquamperfekt	Er war nach Hause gegangen	Він пішов додому
Futurum	Er wird nach Hause gehen	Він піде додому

Таблиця №5

(Часові форми дієслів в пасивному стані)

1. Модель утворення

Passiv = werden +V 3(Partizip II)

2. Реалізація моделі

Präsens

Die Texte werden übersetzt.

Die Konferenz wird durchgeführt.

Imperfekt

Die Texte wurden übersetzt.

Die Konferenz wurde durchgeführt.

Perfekt

Die Texte sind übersetzt worden.

Die Konferenz ist durchgeführt worden.

Plusquamperfekt

Die Texte waren übersetzt worden.

Die Konferenz war durchgeführt worden.

Futurum

Die Texte werden übersetzt werden.

Die Konferenz wird durchgeführt werden.

Правила перекладу:

А) неозначено – особовою формою дієслова:

тексти перекладають; перекладали;

переклали; перекладуть;

конференцію проводять; проводили;

провели; проведуть.

Б) зворотнім дієсловом:

тексти перекладаються; перекладалися;

перекладатимуться.

В) дієсловом «бути»+ коротка форма дієприкметника

(для минулих часів)

були перекладені; була проведена.

Таблиця №6

Відмінювання означеного та неозначеного артиклів

число	Відмінок	Означений артикль			Неозначений артикль		
		ч. р.	с. р.	ж. р.	ч. р.	с. р.	ж. р.
однина	Nominativ Називний	<i>der</i>	<i>das</i>	<i>die</i>	<i>ein</i>	<i>ein</i>	<i>eine</i>
	Genitiv Родовий	<i>des</i>		<i>der</i>	<i>eines</i>		<i>einer</i>
	Dativ Давальний	<i>dem</i>		<i>der</i>	<i>einem</i>		<i>einer</i>
	Akkusativ Знахідний	<i>den</i>	<i>das</i>	<i>die</i>	<i>einen</i>	<i>ein</i>	<i>eine</i>
множина	Nominativ Називний	<i>die</i>			<i>Нульовий артикль</i>		
	Genitiv Родовий	<i>der</i>					
	Dativ Давальний	<i>den</i>					
	Akkusativ Знахідний	<i>die</i>					

Таблиця №7

Типи відмінювання іменників

Відмінок	Запитання відмінка	Сильна відміна	Слабка відміна	Відміна іменників жіночого роду
Nominativ Називний	Wer? Was?	der Tag – das Kind –	der Junge	die Wand
Genitiv Родовий	Wessen?	des Tag – (e)s des Kind-(e)s	des Jung – en	der Wand
Dativ Давальний	Wem?	dem Tag – dem Kind –	dem Jung –en	der Wand
Akkusativ Знахідний	Wen? Was?	den Tag – das Kind –	den Jung – en	die Wand

Таблиця №8

*Відмінювання прикметників
Слабка відміна*

Відмінок	Однина			Множина (для всіх родів)
	m	n	f	
N	-e	-e	-e	-en
G	-en	-en		
D		-en		
A		-e	-e	

Сильна відміна

Відмінок	Однина			Множина (для всіх родів)
	m	n	f	
N	-er	-es	-e	-e
G	-en		-er	-er
D	-em		-er	-en
A	-en	-es	-e	-e

Мішана відміна

Відмінок	Однина			Множина (для всіх родів)
	m	n	f	
N	-er	-es	-e	-en
G	-en	-en		
D				
A		-es	-e	

Таблиця № 9

Ступені порівняння прикметників

Вищий ступінь	Найвищий ступінь
<p style="text-align: center;"><i>Основа</i> Прикметника +=<i>er</i> schön → schöner красивий красивіший klein → kleiner маленький менший jung → jünger молодий молодший kalt → kälter холодний холодніший</p>	<p>1) відмінювана форма <i>основа</i> прикметника +=(<i>e</i>)<i>st</i> 2) невідмінювана форма <i>am</i> <i>основа</i> прикметника +=(<i>e</i>)<i>sten</i> klein → kleinst <i>am</i> klein-<i>sten</i> найменший kalt → kält-<i>e-st</i> <i>am</i> kält-<i>e-sten</i> найхолодніший</p>

Особливі форми ступенів порівняння прикметників

Звичайний ступінь der Positiv	Вищий ступінь der Komparativ	Найвищий ступінь der Superlativ
gut	besser	best/am besten
groß	größer	größt/am größten
hoch	höher	höchst/am höchsten
nah	näher	nächst/am nächsten

Таблица № 10

Императив

Особа	Императив
du	<i>Öffne</i> das Fenster <i>Fahr(e)!</i>
ihr	<i>Schreibt!</i>
Sie	<i>Lesen</i> Sie!

	du	ihr	sie, wir
sein →	sei! →	seid! →	seien Sie!
haben →	habe! →	habt! →	haben Sie!
werden →	werde! →	werdet! →	werden Sie!

ОСНОВНІ ФОРМИ СИЛЬНИХ ТА НЕПРАВИЛЬНИХ ДІЄСЛІВ (GRUNDFORMEN DER STARKEN UND UNREGELMÄßIGEN VERBEN)

GRUPPE I

Zwei verschiedene Stammvokale, wobei die Vokale des Präteritums und des Partizips II gleich sind.

Infinitiv	Präteritum	Partizip II
ei	i	i
beißen — кусати	biss	gebissen (h)
bleiben — залишатись	blieb	geblieben (s)
bleichen — білити, линяти	blich	geblichen (h,s)
gedeihen — процвітати	gedieh	gediehen (s)
gleichen — бути схожим	glich	geglichen (h)
gleiten — ковзати	glitt	geglichen (s)
greifen — хапати	griff	gegriffen (h)
heißen — називатися	hieß	geheißen (h)
kneifen — щипати	kniff	gekniffen (h)
leiden — страждати	litt	gelitten (h)
leihen — позичати	lieh	geliehen (h)
meiden — уникати	mied	gemieden (h)
pfeifen — свистіти	pfiff	gepiffen (h)
preisen — вихваляти	pries	gepriesen (h)
reiben — терти	rieb	gerieben (h)
reißen — рвати	riss	gerissen (h)
reiten — їздити верхи	ritt	geritten (s,h)
scheiden — відділяти	schied	geschieden (h)
scheinen — світити	schien	geschienen (h)
schleichen — підкрадатися	schlich	geschlichen (s)
schleifen — точити	schliff	geschliffen (h)
schneiden — різати	schnitt	geschnitten (h)
speien — плювати	spie	gespien (h)
schreiben — писати	schrieb	geschrieben (h)
schreien — кричати	schrie	geschrieen (h)
schreiten — крокувати	schrift	geschritten (s)
schweigen — мовчати	schwieг	geschwiegen (h)
steigen — підніматися	stieg	gestiegen (s)
streichen — фарбувати	strich	gestrichen (h)
streiten — сперечатися	stritt	gestritten (h)
treiben — гнати	trieb	getrieben (h)
weichen — поступатися	wich	gewichen (s)
weisen — вказувати	wies	gewiesen (h)
zeihen — викривати	zieh	geziehen (h)
ie	o	o
biegen — гнути	bog	gebogen(h)

bieten — пропонувати	bot	geboten (h)
fliegen — летіти	flog	geflogen (s)
fliehen — втікати	floh	geflohen (s)
fließen — текти	floss	geflossen (s)
frieren — мерзнути	fror	gefroren (h)
genießen — смакувати	genoss	genossen (h)
gießen — лити	goss	gegossen (h)
kriechen — повзти	kroch	gekrochen (s)
riechen — нюхати	roch	gerochen (h)
schieben — рухати	schob	geschoben (h)
schießen — стріляти	schoss	geschossen (h)
schließen — закривати	schloss	geschlossen (h)
sieden — кип'ятити	sott	gesotten (h)
sprießen — сходити	spross	gesprossen (h, s)
stieben — розсіювати	stob	gestoben (h)
triefen — капати	troff triefte	getroffen (h) getriefft
verdrießen — сердити, допікати	verdross	verdrossen (h)
verlieren — втрачати	verlor	verloren (h)
wiegen — гойдати	wog	gewogen (h)
ziehen — тягнути	zog	gezogen (h)
e	a	a
brennen — горіти	bannte	gebrannt (h)
denken — думати	dachte	gedacht(h)
kennen — знати	kannte	gekannt(h)
nennen — називати	nannte	genannt(h)
rennen — бігти	rannte	gerannt (s)
senden — посилати	sandte sendete	gesandt(h) gesendet
stehen — стояти	stand	gestanden (h)
wenden — повертатись	wandte	gewandt (h)

Andere Verben mit gleichen Vokalen im Imperfekt und Partizip II

bewegen — спонукати, рухати	bewog bewegte	bewogen (h) bewegt
bringen — приносити	brachte	gebracht (h)
dürfen — могли	durfte	gedurft (h)
fechten — фехтувати	focht	gefochten (h)
gären — бродити	gor	gegoren (h)
glimmen — тліти	glomm glimmte	geglommen(h) geglimmt
haben — мати	hatte	gehabt(h)
heben — піднімати	hob	gehoben(h)

können— могли	konnte	gekonnt (h)
löschen— гасити	Löschte/ losch	gelöscht (h)/geloschen
lügen— брехати	log	gelogen (h)
melken — доїти	molk	gemolken (h)
müssen — мусити	musste	gemusst (h)
saufen — пити, п'янствувати	soff	gesoffen (h)
saugen — ссати, смоктати	sog saugte	gesogen (h) gesaugt
scheren — стригти	schor	geschoren (h)
schinden — здирати /шкіру/	schund	geschunden (h)
schmelzen — плавити	schmolz	geschmolzen (h)
schwellen — надувати, пухнути	schwoll	geschwollen (h)
sollen — мусити	sollte	gesollt (h)
trügen— обманювати	trog	getrogen (h)
tun — виконувати	tat	getan (h)
wägen — зважувати	wog	gewogen (h)
wissen — знати	wusste	gewusst (h)
wollen — хотіти	wollte	gewollt (h)

GRUPPE II

Zwei verschiedene Stammvokale, wobei die Vokale des Infinitivs und des Partizips II gleich sind.

a	u	a
backen — пекти	buck	gebacken (h)
fahren — їхати	fuhr	gefahren (s)
graben — копати, рити	grub	gegraben (h)
laden — вантажити, запрошувати	lud	geladen (h)
schaffen — створювати	schuf	geschaffen
schlagen — бити	schlug	geschlagen (h)
tragen — нести	trug	getragen (h)
wachsen — рости	wuchs	gewachsen (s)
waschen — мити	wusch	gewaschen (h)
a(u)	ie	a(u)
blasen — дути	blies	geblasen (h)
braten — смажити	briet	gebraten (h)
fallen — падати	fiel	gefallen (s)
fangen — ловити	fang	gefangen (h)
halten — тримати	hielt	gehalten (h)
hauen — рубати	hieb	gehauen (h)
lassen — залишати	ließ	gelassen (h)
laufen — бігти	lief	gelaufen (s)
raten — радити	riet	geraten (h)

schlafen — спати	schief	geschlafen (h)
e	a	e
essen — їсти	aß	gegessen (h)
fressen — жерти	fraß	gefressen (h)
geben — давати	gab	gegeben (h)
genesen — виздоровлювати	genas	genesen (s)
geschehen — відбуватись	geschah	geschehen (s)
lesen — читати	las	gelesen (h)
messen — міряти	maß	gemessen (h)
sehen — бачити	sah	gesehen (h)
treten — входити	trat	getreten (s)
vergessen — забувати	vergaß	vergessen (h)
u	ie	u
rufen — звати /кричати/	rief	gerufen (h)
o	ie	o
stoßen — штовхати	stieß	gestoßen (h)
e	o	e
weben — ткати	webte /wob	gewebt (h) gewoben

GRUPPE III

Drei verschiedene Stammvokale

e	a	o
befehlen — наказувати	befahl	befohlen (h)
bergen — ховати	barg	geborgen (h)
bersten — тріскатися	barst	geborsten (s)
brechen — ламати	brach	gebrochen (h)
gelten — коштувати, мати ціну	galt	gegolten (h)
empfehlen — рекомендувати	empfahl	empfohlen (h)
helfen — допомагати	half	geholfen (h)
nehmen — брати	nahm	genommen (h)
schelten — ляяти к-н	schalt	gescholten (h)
sprechen — говорити	sprach	gesprochen (h)
stechen — колоти	stach	gestochen (h)
stehlen — красти	stahl	gestohlen (h)
sterben — помирати	starb	gestorben (s)
treffen — зустрічати	traf	getroffen (h)
verderben — жувати	verdarb	verdorben (h)
werfen — кидати	warf	geworfen (h)
ä	a	o
gebären — народжувати	gebar	geboren (h)
i	a	o

beginnen — розпочинати	begann	begonnen(h)
gewinnen — вигравати	gewann	gewonnen (h)
rinnen — текти	rann	geronnen (h,s)
schwimmen — плавати	schwamm	geschwommen (s,h)
sinnen — думати	sann	gesonnen (h)
spinnen — прясти	spann	gesponnen (h)
i	a	u
binden — в'язати	band	gebunden(h)
dringen — проникати	drang	gedrungen (s)
gelingen — вдаватися	gelang	gelungen (s)
finden — знаходити	fand	gefunden (h)
klingen — дзвонити	klang	geklungen (h)
misslingen — не вдаватись	misslang	misslungen (s)
ringen — боротися, викручувати	rang	gerungen (h)
schlingen — обгортати	schlang	geschlungen (h)
schwinden — зникати	schwand	geschwunden (s)
schwingen — махати, гойдатися	schwang	geschwungen (h)
singen — співати	sang	gesungen (h)
sinken — опускатися	sank	gesunken (s)
springen — скакати	sprang	gesprungen (s)
stinken — смердіти	stank	gestunken (h)
trinken — пити	trank	getrunken (h)
winden — мотати, витися	wand	gewunden (h)
zwingen — заставляти	zwang	gezwungen (h)
Andere starke Verben		
bitten — просити	bat	gebeten (h)
gehen — йти	ging	gegangen (s)
hängen — висіти	hing	gehangen (h)
liegen — лежати	lag	gelegen (h)
schwören — клястись	schwur/ schwor	geschworen (h)
sein — бути	war	gewesen (s)
sitzen — сидіти	saß	gesessen (h)
werden — ставати	wurde	geworden -(s)
werben — вербувати	warb	geworben (h)

INHALTSVERZEICHNIS

Передмова	4
Фонетичний блок	5
Граматичний блок	13
Лексичний блок	85
Допоміжні таблиці	89
Основні форми сильних і неправильних дієслів	98
Список використаних джерел	104

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Камянова Т. Практический курс немецкого языка. М.: Издательство «Дом славянской книги», 2004. 384 с.
2. Кравченко С.М. Граматика німецької мови в таблицях і схемах. Київ: «Логос», 2002. 112 с.
3. Бухаров В.М. Немецкий для начинающих: самоучитель. М.: Ин. язык, 2001. 512 с.